

Titlul V. ADMINISTRAREA FISCALĂ

Capitolul 1 DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 129. Noțiuni

În scopul exercitării administrării fiscale, se definesc următoarele noțiuni:

2) *Serviciul Fiscal de Stat* – autoritate publică, împuternicită să administreze impozitele, taxele și alte plăți în interesul statului.

3) *Conducerea Serviciului Fiscal de Stat* – director (director adjunct) al Serviciului Fiscal de Stat; șef (șef adjunct) al subdiviziunii Serviciului Fiscal de Stat.

4) *Funcționar fiscal* – funcționar public, conform prevederilor Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, care este persoană cu funcție de răspundere remunerată în Serviciul Fiscal de Stat. Noțiunea „funcționar fiscal” este identică cu noțiunile „funcționar public” și „persoană cu funcție de răspundere a Serviciului Fiscal de Stat”, prevăzute de prezentul cod și de Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

5) *Reprezentant al contribuabilului (al persoanei)* – persoană care acționează în baza unei procuri, eliberate în conformitate cu legislația; avocat investit cu împuterniciri conform legislației; părinte, înfietor, tutore sau curator în cazul persoanei fizice lipsite de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă; alte persoane care, conform legislației, pot avea calitatea de reprezentant.

5¹) *Martor* – persoană cu capacitatea de exercițiu deplină, care nu este interesată de săvârșirea actelor de executare și care nu se află cu participanții la procedura de executare în legături de rudenie pînă la al patrulea grad sau în relații de subordonare și nu este supus controlului din partea lor.

6) *Obligație fiscală* – obligație a contribuabilului de a plăti la buget o anumită sumă ca impozit, taxă, prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii stabilite în cotă procentuală, majorare de întârziere (penalitate) și/sau amendă.

6¹) *Conformare fiscală voluntară* – calculare corectă, raportare și achitare deplină și la timp la buget a obligației fiscale de către contribuabil în mod benevol.

7) *Perioadă fiscală* – timp, stabilit conform legislației fiscale, pentru care se execută obligația fiscală.

8) *Termen de stingere a obligației fiscale* – perioadă, stabilită conform legislației fiscale, în care trebuie să fie executată obligația fiscală, incluzînd și ultima sa zi în orele de program ale Serviciului Fiscal de Stat. Dacă ultima zi a perioadei este una de odihnă, se va considera o ultimă zi prima zi lucrătoare care urmează după ziua de odihnă. În cazul prezentării dărilor de seamă în format electronic, ultima zi se consideră ziua deplină. În mod analogic se determină și termenele de executare a altor acțiuni prevăzute de legislația fiscală.

9) *Dare de seamă fiscală* – orice declarație, informație, calcul, notă informativă, alt document, care sînt prezentate sau trebuie să fie prezentate Serviciului Fiscal de Stat, privind calcularea, achitarea, reținerea impozitelor, taxelor,

primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, majorărilor de întârziere (penalităților) și/sau amenzilor ori privind alte fapte ce țin de nașterea, modificarea sau stingerea obligației fiscale.

9¹) *Dare de seamă fiscală unificată* – declarație, prezentată sau care trebuie să fie prezentată Serviciului Fiscal de Stat, privind calcularea impozitelor, taxelor, majorărilor de întârziere (penalităților) și/sau amenzilor de către întreprinzătorul individual, gospodăria țărăneasă (de fermier) al căror număr mediu anual de salariați, pe parcursul perioadei fiscale, nu depășește 3 unități și care nu sînt înregistrați ca plătitori de T.V.A.

10) *Documente de evidență* – documente privitoare la operațiuni, la efectuarea plăților aferente acestor operațiuni, inclusiv documente confirmative, orice alte documente prevăzute, conform actelor normative, pentru activitatea contribuabilului. În categoria documentelor de evidență intră documentele de contabilitate (prevăzute în legislația privind contabilitatea), situațiile financiare, informațiile, registrele contabile, titlurile de creanță, datele contabile (sub orice formă, inclusiv computerizată) etc.

11) *Control fiscal* – verificare a corectitudinii cu care contribuabilul execută obligația fiscală și alte obligații prevăzute de legislația fiscală și alte acte normative, inclusiv verificare a altor persoane sub aspectul legăturii lor cu activitatea contribuabilului prin metode, forme și operațiuni prevăzute de prezentul cod.

01.01.2020

11¹) *Vizită fiscală – instrument de administrare fiscală cu scop de asigurare a conformării voluntare prin acordarea consultațiilor, analiza activității, acumularea unor date despre activitatea contribuabilului.*

12) *Încălcare fiscală* – acțiune sau inacțiune, exprimată prin neîndeplinire sau îndeplinire neadecvată a prevederilor legislației fiscale, prin încălcare a drepturilor și intereselor legitime ale participanților la raporturile fiscale.

13) *Restanță* – sumă pe care contribuabilul era obligat să o plătească la buget ca impozit, taxă sau altă plată, dar pe care nu a plătit-o în termen, precum și suma majorării de întârziere (penalității) și/sau amenzi. Obligația fiscală care reprezintă obiectul concilierii al contractului încheiat conform art. 180 devine restanță după expirarea termenului modificat în conformitate cu contractul respectiv. Suma neachitată a obligațiilor fiscale în cuantum de pînă la 100 de lei inclusiv nu se consideră restanță față de bugetul public național în scopul:

- beneficierii de reducere cu 50% a amenzii pentru încălcarea fiscală;
- neprezentării și/sau anulării dispoziției de suspendare a operațiunilor la contul bancar al contribuabilului, emisă pentru asigurarea încasării restanțelor;
- atestării lipsei restanțelor față de bugetul public național ale agenților economici;
- asigurării executării art. 13 pct. 8) din Legea nr. 845-XII din 3 ianuarie 1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi;

e) asigurării executării art. 131 alin. (7) din prezentul cod.

Obligațiile fiscale luate la evidență fiscală specială conform art. 206 din prezentul cod nu se consideră restante pe perioada aflării la evidența fiscală specială, cu excepția obligațiilor fiscale aferente contribuabililor aflați în procedură de insolvență, procedura falimentului sau procedura simplificată a falimentului.

14) *Executare silită a obligației fiscale* – acțiuni întreprinse de Serviciul Fiscal de Stat pentru perceperea forțată a restanței.

15) *Bunuri* – totalitate de valori materiale și de active imateriale, inclusiv de bani și de valori mobiliare, care se află în proprietatea persoanei, indiferent de faptul în a cărei folosință efectivă este, precum și de alte drepturi patrimoniale.

16) *Sechestrare a bunurilor* – acțiuni întreprinse de Serviciul Fiscal de Stat pentru indisponibilizarea bunurilor persoanei.

17) *Cont bancar* – cont de plăți deschis în una din instituțiile financiare (sucursala sau filiala acesteia) din Republica Moldova sau din străinătate, precum și contul deschis în sistemul trezoreriei al Ministerului Finanțelor.

18) *Sumă plătită în plus* – sumă plătită ca impozit, taxă, majorare de întârziere (penalitate) și/sau amendă prin vărsare sau încasare, inclusiv prin executare silită, în quantum mai mare decât cel prevăzut în conformitate cu legislația fiscală.

18¹) *Diminuare a impozitelor, taxelor și/sau altor plăți* – totalitate a acțiunilor sau inacțiunilor în rezultatul cărora contribuabilul declară sumele impozitelor, taxelor și/sau altor plăți în quantum mai mic decât cel prevăzut de legislație.

19) *Secret fiscal* – orice informație de care dispun organele cu atribuții de administrare fiscală, inclusiv informația despre contribuabil ce constituie secret comercial, cu excepția informației despre încălcarea legislației fiscale.

20) *Conducere a organelor vamale* – directorul general al Serviciului Vamal (vicedirectorii acestuia), șefii birourilor vamale (șefii adjuncți ai acestora).

21) *Sigiliu* – produs electronic sau obiect alcătuit dintr-o placă de cauciuc, metal, lemn, hârtie sau alte materiale, fixată pe un suport, având gravată o emblemă, o inscripție sau un alt semn distinctiv oficial, ca dovadă a autenticității.

22) *Sigilare* – aplicarea sigiliului pe ușile unor încăperi, mijloace de transport, pe recipiente, diferite produse, colete, corespondență, pe bunurile debitorului, alte bunuri în scopul conservării, identificării, indisponibilizării ori evitării desfacerii acestora de către persoane neautorizate.

Articolul 129¹. Expedierea și înmînarea actelor Serviciului Fiscal de Stat

(1) Actele Serviciului Fiscal de Stat se trimit destinatarului prin poștă cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire sau prin orice alt mijloc care să asigure confirmarea primirii lor (telegramă, fax, email etc.) ori se înmînează personal destinatarului sau altor persoane indicate la alin. (2) de către Serviciul Fiscal de Stat.

01.01.2020

(2) În cazul absenței destinatarului persoană fizică, documentele menționate la alin. (1) se înmînează unui membru

adult al familiei lui, rudelor, afinilor acestuia sau unei persoane care locuiește cu destinatarul, pentru a fi transmise acestuia. Persoana care a primit documentele este responsabilă de transmiterea sau de comunicarea lor neîntârziată destinatarului și răspunde pentru prejudiciile cauzate prin necomunicarea sau prin comunicarea tardivă a actelor. Documentul se consideră înmînat destinatarului la data indicată în avizul de primire.

(3) În cazul persoanei juridice, documentele se expediază pe adresa ei juridică și se consideră recepționate la data intrării lor în sediu sau la data înmînării lor unui angajat din administrația, din oficiul sau din secretariatul destinatarului, pentru a fi transmise acestuia.

4) În cazul în care înmînarea actului Serviciului Fiscal de Stat către persoanele indicate la alin. (2) și (3) nu a fost posibilă, actul va fi comunicat prin publicitate.

(4¹) Comunicarea prin publicitate se efectuează prin afișarea concomitentă, la sediul organului fiscal emitent și pe pagina web a Serviciului Fiscal de Stat, a anunțului în care se menționează că a fost emis actul Serviciului Fiscal de Stat pe numele destinatarului.

(4²) Actul Serviciului Fiscal de Stat menționat la alin. (4) și (4¹) se consideră comunicat după expirarea a 15 zile de la data afișării anunțului.

(5) Destinatarul și persoana care a primit documentele pentru a le transmite semnează și restituie avizul de primire.

(6) Refuzul de a primi actele Serviciului Fiscal de Stat nu împiedică efectuarea de către Serviciul Fiscal de Stat a acțiunilor ulterioare ce se impun conform cadrului legal.

Articolul 130. Raporturile reglementate

Prezentul titlu reglementează raporturile care apar în cadrul administrării fiscale.

Articolul 131. Organele cu atribuții de administrare fiscală

(1) Organe care exercită atribuții de administrare fiscală sînt: Serviciul Fiscal de Stat, organele vamale, serviciile de colectare a impozitelor și taxelor locale din cadrul primăriilor și alte organe abilitate, conform legislației.

(2) Organele cu atribuții de administrare fiscală, în procesul exercitării atribuțiilor respective, conlucrează între ele și colaborează cu alte autorități publice.

(3) Organele cu atribuții de administrare fiscală, în cazul efectuării unor acțiuni în baza înțelegerilor reciproce, se informează despre măsurile întreprinse și despre rezultatele lor, fac schimb de informații în scopul exercitării atribuțiilor.

(4) Organele cu atribuții de administrare fiscală au dreptul să colaboreze cu organele competente din alte țări și să fie membre ale organizațiilor internaționale de specialitate. Modul de colaborare și de activitate este stabilit în baza tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

(5) Organele cu atribuții de administrare fiscală sînt în drept să prezinte informațiile de care dispun referitor la un contribuabil concret:

a) funcționarilor fiscali și persoanelor cu funcție de răspundere ale organelor cu atribuții de administrare

fiscală, în scopul îndeplinirii de către ei a atribuțiilor de serviciu;

- b) autorităților administrației publice centrale și locale, în scopul îndeplinirii de către acestea a atribuțiilor;
- c) instanțelor de judecată, în scopul examinării cazurilor ce țin de competența acestora;
- d) organelor de drept – informația necesară în cadrul urmării penale și/sau privind încălcările fiscale;
- e) Comisiei Electorale Centrale și Curții de Conturi, în scopul îndeplinirii funcțiilor acesteia;
- f) organelor fiscale ale altor țări, în conformitate cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte;
- g) executorilor judecătorești, pentru executarea documentelor executorii;
- h) coordonatorilor oficiilor teritoriale ale Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, pentru verificarea veniturilor solicitanților de asistență juridică garantată de stat;
- i) organelor abilitate cu funcții în domeniul migrației – informația despre obiectele impozabile ale imigranților, în scopul îndeplinirii de către acestea a atribuțiilor;
- j) organelor cu atribuții de aprobare a prețurilor și tarifelor, în scopul îndeplinirii de către acestea a atribuțiilor;
- k) contribuabilului – informația cu caracter personal despre acesta privind obligațiile fiscale și alte plăți la bugetul public național, a căror evidență este ținută de Serviciul Fiscal de Stat;
- l) mijloacelor de informare în masă – informația despre sumele de plăți achitate la bugetul public național și/sau încălcările fiscale dacă acest fapt nu este în detrimentul intereselor legale ale organelor de drept și judiciare;
- m) administratorilor autorizați, în conformitate cu prevederile legislației insolvabilității și administratorilor autorizați;
- n) fondatorilor și/sau acționarilor întreprinderii – informația privind lipsa sau existența restanțelor (eliberarea certificatelor privind lipsa sau existența restanțelor);
- o) biroului istoriilor de credit – informația referitoare la veniturile obținute din sursele de venit de către un contribuabil concret, în scopul evaluării contribuabilului la faza precontractuală și al monitorizării angajamentelor de plată, în baza unui acord stabilit între părți;
- p) Consiliului Concurenței, în scopul examinării cazurilor din domeniul concurenței, al ajutorului de stat și al publicității.

(5¹) Organele cu atribuții de administrare fiscală prezintă Ministerului Finanțelor informațiile necesare îndeplinirii de către acesta a atribuțiilor sale, inclusiv în scopul elaborării/reformulării politicii fiscale.

(5²) Serviciul Fiscal de Stat acordă biroului istoriilor de credit acces la informația referitoare la veniturile obținute din sursele de venit de către un contribuabil concret într-o anumită perioadă fiscală, în scopul monitorizării angajamentelor de plată, în baza unui acord stabilit între părți.

(6) Persoanele și autoritățile publice indicate la alin. (5) poartă răspundere, conform legislației în vigoare, pentru

neasigurarea confidențialității și securității informației primite, precum și pentru utilizarea ei în alte scopuri decât cele stabilite.

(7) Serviciul Fiscal de Stat plasează pe pagina sa oficială date despre contribuabilii care au admis restanțe față de buget.

(8) Schimbul de date automatizat între organele cu atribuții de administrare fiscală și autoritățile publice indicate la alin. (5) se realizează prin intermediul platformei de interoperabilitate instituite de Guvern.

(9) Serviciul Fiscal de Stat furnizează gratuit oricărui autorități/instituții bugetare și contribuabilului informația în limitele prevăzute de prezentul cod, în formatul disponibil Serviciului Fiscal de Stat.

(10) Serviciul Fiscal de Stat este în drept să furnizeze doar informația primită de la contribuabil. În cazul în care informația a fost furnizată Serviciului Fiscal de Stat de alte instituții sau persoane juridice care au colectat-o, Serviciul Fiscal de Stat nu este obligat să o furnizeze, aceasta urmînd să fie prezentată doar de furnizorul primar al informației.

(11) Comunicarea Serviciului Fiscal de Stat cu persoanele menționate la art. 187 alin. (2¹), inclusiv aducerea la cunoștință a actelor administrative, a citațiilor, a altor acte sau răspunsuri la adresări, se face prin intermediul cutiei poștale din cabinetul electronic personal al contribuabilului de pe portalul Serviciului Fiscal de Stat. Documentele menționate se consideră recepționate din momentul intrării în cutia poștală din cabinetul electronic personal al contribuabilului de pe portalul Serviciului Fiscal de Stat.

Capitolul 2 SERVICIUL FISCAL DE STAT

Articolul 132. Sarcina de bază a Serviciului Fiscal de Stat

Sarcina de bază a Serviciului Fiscal de Stat constă în asigurarea administrării fiscale, prin crearea de condiții contribuabililor pentru conformare la respectarea legislației, aplicarea uniformă a politicii și reglementărilor în domeniul fiscal.

Articolul 132¹. Principiile generale de organizare a Serviciului Fiscal de Stat

(1) Serviciul Fiscal de Stat este autoritatea administrativă care își desfășoară activitatea în subordinea Ministerului Finanțelor, fiind o structură organizațională separată în sistemul administrativ al acestui minister, constituită pentru prestarea serviciilor publice administrative contribuabililor, pentru supravegherea, controlul în domeniul fiscal și constatarea infracțiunilor în cazurile prevăzute de Codul de procedură penală.

(2) Ministerul Finanțelor exercită dirijarea metodologică a Serviciului Fiscal de Stat prin acordarea asistenței metodologice în activitatea acestuia și prin exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (4).

(3) În vederea realizării sarcinilor, Serviciul Fiscal de Stat dispune de autonomie administrativă și decizională, cu respectarea prevederilor legislației în vigoare. Nicio autoritate

națională sau internațională nu admite ingerințe în activitatea Serviciului Fiscal de Stat.

(4) Ministerul Finanțelor are următoarele atribuții:

- a) aprobă structura Serviciului Fiscal de Stat;
- b) stabilește obiectivele Serviciului Fiscal de Stat și indicatorii de performanță;
- c) evaluează performanța directorului și a directorilor adjuncți;
- d) aprobă bugetul Serviciului Fiscal de Stat;
- e) solicită informația relevantă privind monitorizarea administrării fiscale, inclusiv rapoarte privind impozitarea și administrarea fiscală, rapoarte trimestriale și anuale privind suma obligațiilor fiscale luate în evidență specială;
- f) exercită alte acțiuni prevăzute de prezentul cod.

(5) În cazul recepționării unor semnale de încălcare a legislației fiscale de către angajații Serviciului Fiscal de Stat, Ministerul Finanțelor informează conducerea Serviciului Fiscal de Stat despre aceasta. Conducerea Serviciului Fiscal de Stat ia măsuri față de situația semnalată, fapt despre care informează Ministerul Finanțelor și persoana (entitatea) care a înștiințat despre încălcare.

(6) În cazul în care conducerea Serviciului Fiscal de Stat nu ia măsuri față de situația creată conform alin. (5), Ministerul Finanțelor examinează acțiunile/ inacțiunile conducerii Serviciului Fiscal de Stat prin prisma răspunderii disciplinare prevăzute în Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

(7) Serviciul Fiscal de Stat este persoană juridică de drept public și dispune de ștampilă cu imaginea Stemei de Stat a Republicii Moldova.

(8) Subdiviziunile Serviciului Fiscal de Stat fără statut de persoană juridică utilizează ștampile cu imaginea Stemei de Stat a Republicii Moldova.

(9) Serviciul Fiscal de Stat este în drept să dispună de simboluri corporative – stemă, drapel, insignă de apartenență, embleme vizuale sau auditive cu caracter de identificare a persoanei juridice – aprobate de Guvern, în baza deciziei Comisiei Naționale de Heraldică.

(10) Modificarea denumirii Serviciului Fiscal de Stat nu se consideră reorganizare a acestuia.

Articolul 132². Structura Serviciului Fiscal de Stat

(1) Sistemul administrativ al Serviciului Fiscal de Stat se determină în raport cu importanța majoră, volumul, complexitatea și specificul funcțiilor pe care le realizează.

(2) Structura Serviciului Fiscal de Stat se aprobă de către Ministerul Finanțelor.

(3) Efectivul-limită pentru Serviciul Fiscal de Stat se aprobă de către Guvern.

(4) Raza de activitate și atribuțiile subdiviziunilor Serviciului Fiscal de Stat se aprobă prin ordin al directorului Serviciului Fiscal de Stat.

(5) Atribuțiile, sarcinile și răspunderea individuală a personalului din Serviciul Fiscal de Stat se stabilesc prin fișa postului sau contractul individual de muncă, în baza regulamentelor de organizare și funcționare a subdiviziunilor.

(6) Pe lângă Serviciul Fiscal de Stat activează un consiliu consultativ, format din angajații Serviciului Fiscal de Stat,

specialiști calificați și savanți din domeniul fiscal, financiar-economic și juridic. Funcționarea consiliului consultativ se stabilește printr-un regulament aprobat de către directorul Serviciului Fiscal de Stat. Sarcina de bază a consiliului consultativ constă în soluționarea chestiunilor de ordin metodologic și a disensiunilor apărute în aplicarea legislației fiscale, prin aplicarea prevederilor stipulate la art. 11 alin. (1).

(6¹) În cadrul Serviciului Fiscal de Stat este instituit Colegiul Serviciului Fiscal de Stat, în conformitate cu Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate.

(7) În scopul consultării acțiunilor privind conformarea contribuabililor și al monitorizării procesului de conformare, pe lângă Serviciul Fiscal de Stat activează un consiliu de conformare, format din reprezentanți ai Serviciului Fiscal de Stat, ai societății civile și ai contribuabililor. Funcționarea consiliului de conformare se stabilește printr-un regulament aprobat de către directorul Serviciului Fiscal de Stat.

(8) Prin ordin al directorului Serviciului Fiscal de Stat pot fi înființate consilii, comisii, grupuri de lucru sau echipe de proiect pentru realizarea unor activități în domeniile de competență ale Serviciului Fiscal de Stat.

Articolul 132³. Conducerea Serviciului Fiscal de Stat

(1) Serviciul Fiscal de Stat este condus de un director, care este asistat de 4 directori adjuncți.

01.01.2020

[Alin. (2) abrogat prin Legea nr. 171 din 19.12.2019]

(3) Prin derogare de la prevederile Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, directorul Serviciului Fiscal de Stat se numește în funcție de către ministrul finanțelor.

(4) Directorul Serviciului Fiscal de Stat poate fi destituit din funcție de către ministrul finanțelor în una dintre următoarele situații:

- a) în cazurile prevăzute la art. 64 din Legea nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public;
- b) la expirarea a cel puțin 6 luni după data numirii în funcție a unui nou ministru al finanțelor.

01.01.2020

(4¹) Acțiunea Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public se extinde asupra raporturilor de serviciu ale directorului Serviciului Fiscal de Stat în măsura în care acestea nu sunt reglementate de prezentul cod.

(5) Candidat la funcția de director al Serviciului Fiscal de Stat poate fi persoana care corespunde cerințelor specifice minime stabilite în Clasificatorul unic al funcțiilor publice, aprobat prin Legea nr. 155 din 21 iulie 2011, precum și condițiilor prevăzute de Legea nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

01.01.2020

(6) **Nu poate fi numit în funcția de director al Serviciului Fiscal de Stat persoana care are antecedente penale pentru**

infracțiuni grave, deosebit de grave și excepțional de grave săvârșite cu intenție, precum și persoana care are antecedente penale pentru săvârșirea infracțiunilor contra bunei desfășurări a activității în sfera publică, chiar dacă au fost stinse antecedentele penale ori persoana a fost absolvită de răspundere penală printr-un act de amnistie sau de grație.

(7) Modificarea, suspendarea și încetarea raporturilor de serviciu ale directorului Serviciului Fiscal de Stat se efectuează de către ministrul finanțelor în condițiile legii.

(8) Numirea în funcție, modificarea, suspendarea și încetarea raporturilor de serviciu ale directorilor adjuncți ai Serviciului Fiscal de Stat se efectuează de către ministrul finanțelor în condițiile legii, la propunerea directorului.

(9) Directorul raportează ministrului finanțelor despre activitatea Serviciului Fiscal de Stat.

(10) În exercitarea atribuțiilor sale, directorul Serviciului Fiscal de Stat emite ordine, indicații, dispoziții în condițiile legii.

(11) Atribuțiile, responsabilitățile și limitele de acțiune ale directorilor adjuncți se stabilesc prin ordin al directorului Serviciului Fiscal de Stat.

(12) Directorul reprezintă Serviciul Fiscal de Stat în relația cu terții sau acordă împuterniciri altor angajați ai Serviciului de a reprezenta Serviciul Fiscal de Stat.

(13) Directorul Serviciului Fiscal de Stat:

- a) asigură executarea actelor legislative, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a ordonanțelor, hotărârilor și dispozițiilor Guvernului;
- b) asigură realizarea sarcinilor și funcțiilor ce revin Serviciului Fiscal de Stat;
- c) asigură coordonarea și supravegherea activității Serviciului Fiscal de Stat;
- d) organizează sistemul de management financiar și control, precum și funcția de audit intern;
- e) aprobă repartizarea alocațiilor bugetare conform clasificăției bugetare;
- f) asumă angajamente bugetare și efectuează cheltuieli în scopurile și limitele alocațiilor bugetare;
- g) asigură gestionarea alocațiilor bugetare și administrarea patrimoniului public în corespundere cu principiile bunei guvernări;
- h) aprobă statele de personal și schema de încadrare ale Serviciului Fiscal de Stat în limitele efectivului-limită aprobat de către Guvern;
- i) angajează, eliberează, aplică sancțiuni disciplinare, stimulează și soluționează problemele ce țin de mișcarea de personal în cadrul Serviciului Fiscal de Stat;
- j) soluționează problemele activității operative, organizatorice, economico-financiare și asigurării materiale și sociale;
- k) semnează actele normative în limitele competenței Serviciului Fiscal de Stat.

(14) Prin ordin al directorului Serviciului Fiscal de Stat, unele atribuții pot fi delegate conducerii subdiviziunilor Serviciului Fiscal de Stat. Limitele și condițiile delegării se precizează prin actul de delegare.

(15) Directorul Serviciului Fiscal de Stat este independent în exercitarea mandatului. Pe durata mandatului, acesta își sistează orice activitate politică, inclusiv în cadrul partidelor politice sau al altor organizații social-politice.

(16) În cazul absenței directorului Serviciului Fiscal de Stat, atribuțiile acestuia sînt exercitate de unul dintre directorii adjuncți.

(17) Actele oficiale ale Serviciului Fiscal de Stat sînt semnate olograf sau, în conformitate cu legislația, prin aplicarea semnăturii electronice de către directorul Serviciului Fiscal de Stat sau de către persoanele cu funcții de răspundere din cadrul Serviciului Fiscal de Stat, abilitate cu acest drept prin ordin al directorului.

Articolul 132⁴. Funcțiile de bază ale Serviciului Fiscal de Stat

Serviciul Fiscal de Stat îndeplinește următoarele funcții:

- 1) elaborarea strategiilor și organizarea sistemului de management în domeniul administrării fiscale;
- 2) administrarea, conform legii, a impozitelor, taxelor și altor venituri la bugetul public național date în competența sa, inclusiv expunerea poziției oficiale a Serviciului Fiscal de Stat referitoare la aplicarea legislației fiscale;
- 3) acordarea de servicii pentru contribuabili;
- 4) prevenirea și combaterea încălcărilor fiscale, inclusiv a evaziunii fiscale;
- 5) controlul fiscal;
- 6) constatarea contravențiilor;
- 7) constatarea infracțiunilor prevăzute la art. 241–242, 244, 244¹, 250–253 și 335¹ din Codul penal;
- 8) executarea silită a restanțelor și altor plăți neachitate în termen la bugetul public național;
- 9) examinarea contestațiilor;
- 10) emiterea actelor normative care reglementează aplicarea legislației fiscale în limitele competenței acordate prin actele legislative;
- 11) coordonarea, îndrumarea și controlul aplicării reglementărilor legale în domeniul de activitate, precum și funcționarea subdiviziunilor sale;
- 12) managementul resurselor umane, financiare și materiale, susținerea activităților specifice prin intermediul tehnologiei informațiilor și comunicațiilor, reprezentarea juridică, auditul intern, precum și comunicarea internă și externă;
- 13) cooperarea internațională în domeniul administrării fiscale.

Articolul 133. Atribuțiile Serviciului Fiscal de Stat

(1) În realizarea funcțiilor sale, Serviciul Fiscal de Stat are următoarele atribuții generale:

- 1) contribuie la implementarea, în domeniul său de activitate, a programului de guvernare și a altor politici publice prin elaborarea și aplicarea de strategii de dezvoltare pe termen mediu și lung, generale sau sectoriale;
- 2) urmărește organizarea unui management eficient și coerent al administrării fiscale;
- 3) îndrumază și controlează activitatea serviciilor de colectare a impozitelor și taxelor locale;
- 4) implementează modelul de management al riscurilor interne și externe ale instituției;
- 5) asigură managementul resurselor umane al instituției;

6) întocmește avize cu privire la proiectele de acte normative elaborate de către alte autorități publice, care cuprind măști referitoare la domeniul său de activitate;

7) participă la elaborarea modificărilor și completărilor legislației fiscale, la elaborarea proiectelor de norme metodologice și a altor acte normative care conțin prevederi referitoare la administrarea fiscală;

8) elaborează proiecte de acte cu caracter normativ și procedurile de aplicare a prevederilor referitoare la administrarea veniturilor bugetului public național date în competența sa, inclusiv exprimă poziția oficială a Serviciului Fiscal de Stat. Poziția oficială a Serviciului Fiscal de Stat se aprobă prin ordin al conducerii Serviciului Fiscal de Stat și se publică pe pagina web oficială a Serviciului Fiscal de Stat;

9) inițiază măsuri pentru dezvoltarea și desfășurarea în condiții bune a relațiilor internaționale în domeniul său de activitate;

10) colaborează cu autoritățile și instituțiile publice sau orice alte entități cu atribuții în aplicarea legii ori interesate de realizarea prevederilor legislației fiscale în partea ce ține de administrarea fiscală;

11) gestionează informațiile cu privire la colectarea veniturilor administrate;

12) examinează contestațiile (cererile prealabile) formulate împotriva actelor emise în exercitarea atribuțiilor;

13) elaborează proceduri și norme metodologice în domeniul său de activitate pentru structurile proprii și pentru contribuabili;

14) elaborează studii, analize și sondaje privind organizarea activității proprii;

15) culege, verifică, prelucerează și arhivează date și informații fiscale necesare pentru desfășurarea activității sale, de asemenea constituie baze proprii de date relevante și gestionează colaborarea cu autoritățile naționale competente privind informațiile deținute, în condițiile legii;

16) emite și implementează politici și planuri de acțiuni privind asigurarea securității informației;

17) administrează și dezvoltă sistemul informațional al Serviciului Fiscal de Stat;

18) reprezintă statul în instanțele de judecată și în organele de urmărire penală ca subiect de drepturi și obligații privind raporturile juridice fiscale, precum și orice alte raporturi juridice rezultate din activitatea Serviciului Fiscal de Stat;

19) organizează programe de perfecționare profesională a personalului din cadrul Serviciului Fiscal de Stat la nivel central și la nivelul structurilor subordonate;

20) organizează și asigură gestionarea patrimoniului, inclusiv alocarea, mișcarea, evidența și controlul asupra lui;

20') efectuează controlul asupra respectării legislației fiscale în cadrul procesului de emitere, acordare, acceptare și rambursare a valorii tichetelor de masă;

21) emite și prezintă, în modul stabilit, propuneri de buget fundamentate pe programe;

22) inițiază și derulează, în conformitate cu Legea privind achizițiile publice, achiziții de bunuri, lucrări și servicii pentru activitățile proprii;

23) asigură cooperarea administrativă, inclusiv schimbul de informații, cu alte instituții din țară și cu administrații fiscale din alte state sau organizații internaționale cu privire la obiectul său de activitate;

24) asigură aplicarea prevederilor cu caracter fiscal ale tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;

25) încheie acorduri la nivel departamental și convenții cu administrații fiscale din alte state, cu organizații internaționale sau cu alte entități în domeniul său de activitate conform prevederilor legislației în vigoare;

26) acordă sau primește asistență tehnică în domeniul său de activitate și derulează proiecte și activități de cooperare cu administrații fiscale din alte state, cu organizații internaționale sau cu alte entități;

27) participă, prin reprezentanți, la evenimente organizate de către administrații fiscale din alte state, de către organizații internaționale sau alte entități ori în colaborare cu acestea în domeniul său de activitate;

28) participă la elaborarea cadrului bugetar pe termen mediu și a proiectelor legilor bugetare anuale prin prezentarea propunerilor la obiectivele politicii de administrare fiscală și a estimărilor pe termen mediu privind veniturile administrate.

(2) În realizarea funcțiilor sale, Serviciul Fiscal de Stat are următoarele atribuții în domeniul administrării fiscale:

1) gestionează Registrul fiscal de stat și dosarul contribuabilului, de asemenea efectuează înregistrarea unor categorii de contribuabili;

2) organizează și administrează evidența impozitelor, taxelor și a altor venituri la bugetul public național date în competența sa;

3) elaborează și aplică procedurile privind evidența analitică pe contribuabili și stingerea obligațiilor fiscale prin conformare voluntară;

4) emite acte cu caracter normativ privind aplicarea prevederilor legislației fiscale în cazurile prevăzute de lege și expune poziția oficială a Serviciului Fiscal de Stat privind aplicarea legislației fiscale;

5) emite soluții fiscale individuale anticipate la cererea persoanelor fizice și juridice care practică activitate de întreprinzător;

6) asigură aplicarea unitară, corectă și nediscriminatorie a reglementărilor privind impozitele, taxele și alte venituri la bugetul public național date în competența sa;

7) aplică, de sine stătător sau prin entitățile abilitate, modalitățile de executare silită și măsurile de asigurare a stingerii obligației fiscale și a altor plăți la bugetul public național potrivit legii;

8) definește, dezvoltă, implementează, furnizează și operează servicii specifice pentru contribuabili, de asemenea eliberează acte permissive persoanelor fizice și juridice;

9) promovează conformarea fiscală voluntară, inclusiv prin modernizarea și furnizarea serviciilor menite să faciliteze îndeplinirea obligațiilor fiscale de către contribuabili;

10) emite decizii asupra cazurilor de încălcare fiscală stabilite în urma aplicării metodelor și surselor indirecte de estimare a obligațiilor fiscale;

11) gestionează riscurile de neconformare fiscală și selectează contribuabilii cu risc sporit de neconformare fiscală;

12) examinează contestații și emite decizii în rezultatul examinării acestora;

13) efectuează vizite fiscale și instituie posturi fiscale;

14) efectuează controlul fiscal, examinează cazurile de încălcare fiscală, aplică sancțiuni fiscale și emite acte administrative în scopul aplicării prezentului cod;

14') efectuează controlul asupra calculării corecte și a virării în termen a contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale de stat și a primelor de asigurare obligatorie de asistență

medicală și aplică sancțiuni pentru încălcarea prevederilor legale referitoare la calcularea acestora;

14²⁾ efectuează alte tipuri de controale decât cele expuse la pct. 14) și 14¹⁾, stabilite în sarcina Serviciului Fiscal de Stat prin acte normative speciale;

15) organizează activitatea de valorificare a bunurilor sechestrate în cadrul procedurii de executare silită a obligației fiscale, potrivit legii;

16) introduce și promovează metode de înregistrare fiscală, declarare și plată a impozitelor, taxelor și altor venituri la buget, bazate pe utilizarea tehnologiei informației;

17) este în drept să modifice termenul de stingere a obligației fiscale prin încheierea cu contribuabilii restanțieri a contractelor de eșalonare/amânare a stingerii obligației fiscale, conform legislației;

18) deține, administrează, analizează și evaluează informații, de asemenea acționează, în condițiile legii, pentru obținerea de informații relevante pentru Serviciul Fiscal de Stat din diverse surse;

19) stabilește și aplică metodologia de distribuie și stingere a obligației fiscale și/sau de restituire a sumelor achitate în plus;

20) aplică mecanismul legal al insolvabilității față de contribuabilii care au ajuns în incapacitate de plată;

20¹⁾ efectuează, la solicitarea Ministerului Finanțelor, verificarea anuală, pînă la data de 31 mai a anului de gestiune, a respectării de către beneficiarul subvenționării creării locurilor de muncă a obligațiilor stipulate în contract pe parcursul valabilității contractului de subvenționare;

21) administrează procesul de utilizare a echipamentelor de casă și de control;

22) efectuează restituirea sumelor plătite în plus și a celor a căror restituire este prevăzută de legislație;

23) elaborează modelul și conținutul formularelor utilizate pentru administrarea fiscală, precum și instrucțiunile de completare a acestora;

24) asigură, conform legislației, tipărirea formularelor utilizate în domeniul său de activitate, precum și tipărirea centralizată și eliberarea seriei și diapazonului de numere pentru formularele tipizate de documente primare cu regim special;

25) organizează asigurarea gratuită a contribuabililor cu formulare tipizate de dări de seamă fiscale, iar contra plată – cu formulare tipizate de documente primare cu regim special pe suport de hîrtie, conform listei stabilite de către Guvern;

26) popularizează legislația fiscală și prezintă, la solicitarea contribuabililor sau altor persoane, poziția oficială a Serviciului Fiscal de Stat referitoare la aplicarea normelor fiscale, conform legislației;

27) asigură aplicarea unitară, corectă și nediscriminatorie a reglementărilor privind impozitele, taxele și alte venituri la bugetul public național date în competența sa, în vederea aplicării unui tratament echitabil tuturor contribuabililor;

28) elaborează norme metodologice și proceduri de efectuare și suspendare a controalelor fiscale;

29) asigură aplicarea legislației fiscale în domeniul impozitelor, taxelor și altor venituri la bugetul public național date în competența sa;

30) furnizează Ministerului Finanțelor și autorităților administrației publice locale informațiile necesare fundamentării bugetelor respective;

31) sigilează mașinile de casă și de control ale contribuabililor, ține evidența lor, efectuează controale privind utilizarea mașinilor de casă și de control și a terminalelor POS la

decontările în numerar și privind asigurarea păstrării benzilor de control emise de acestea;

32) efectuează verificarea softurilor instalate în mașinile de casă și de control ridicate de la contribuabili, a sistemelor informaționale de ținere a evidenței fiscale și contabile;

32¹⁾ eliberează certificatul de înregistrare în calitate de centru de asistență tehnică pentru **echipamentele de casă și de control**;

33) organizează și efectuează, după caz, executarea silită a obligațiilor fiscale, de asemenea verifică corectitudinea acțiunilor și procedurii de alăturare și raportare, prevăzute la art. 197 alin. (3¹⁾ și la art. 229 alin. (2²⁾, realizate de către executorul judecătoresc;

34) organizează concursuri, cu stimularea din surse bugetare a contribuabililor care, direct sau indirect, au participat la îmbunătățirea procesului de administrare fiscală și/sau la majorarea încasărilor la bugetul public național. Organizarea concursurilor se efectuează în modul stabilit de Guvern;

35) stabilește criteriile de selectare a contribuabililor mari și aprobă lista acestora;

36) confirmă contribuabililor rezidența fiscală în scopul beneficierii de prevederile convențiilor (acordurilor) pentru evitarea dublei impuneri, încheiate între Republica Moldova și alte state în modul stabilit de legislație.

37) gestionează și actualizează Registrul conturilor de plăți și bancare ale persoanelor fizice și juridice.

(3) În realizarea funcțiilor sale, Serviciul Fiscal de Stat are următoarele atribuții în domeniul prevenirii și constatării contravențiilor:

1) elaborează și întreprinde măsuri de prevenire și constatare a contravențiilor date în competența sa, conform legislației;

2) asigură reacționarea promptă la sesizările și comunicările despre contravenții, conform competenței sale de examinare;

3) constată cauzele și condițiile ce pot genera sau contribui la săvîrșirea contravențiilor date în competența Serviciului Fiscal de Stat, cu sesizarea, în condițiile legii, a organului competent sau a persoanei cu funcție de răspundere cu privire la necesitatea de întreprindere a măsurilor de înlăturare a acestor cauze și condiții;

4) constată și sancționează faptele ce constituie contravenții potrivit reglementărilor în vigoare și reține, în vederea confiscării, mărfurile care fac obiectul contravenției.

(4) În realizarea funcțiilor sale, Serviciul Fiscal de Stat are următoarele atribuții în domeniul constatării infracțiunilor:

1) reține făptuitorul;

2) ridică corpurile delictive;

3) solicită informațiile și documentele necesare pentru constatarea infracțiunilor;

4) citează persoane și obține de la ele declarații;

5) procedează la evaluarea pagubei;

6) efectuează orice alte acțiuni care nu suferă amînare, cu întocmirea proceselor-verbale în care se consemnează acțiunile efectuate și circumstanțele elucidate în vederea constatării infracțiunilor, în limitele normelor de procedură penală;

7) cooperează cu instituțiile cu atribuții similare din alte state, în baza tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte sau pe bază de reciprocitate, precum și cu organisme internaționale, în scopul constatării infracțiunilor în limitele competenței sale;

8) verifică legalitatea activităților desfășurate, existența și autenticitatea documentelor justificative în activitățile de producție și prestări de servicii ori pe durata transportului, depozitării și comercializării bunurilor și aplică sigilii pentru asigurarea integrității bunurilor;

9) constituie și utilizează baze de date necesare pentru constatarea infracțiunilor economico-financiare și altor fapte ilicite în domeniul fiscal;

10) primește și înregistrează declarații, comunicări și alte informații privind infracțiunile și le verifică conform legislației;

11) solicită, în condițiile legii, date sau, după caz, documente de la orice entitate privată și/sau publică în scopul instrumentării și fundamentării constatărilor cu privire la săvârșirea unor fapte care contravin legislației;

12) stabilește identitatea administratorilor unităților controlate, precum și a oricăror persoane implicate în săvârșirea infracțiunilor constatate, și solicită acestora explicații scrise, după caz;

13) ridică documente, echipamentelor de casă și de control, precum și sisteme informaționale/computerizate de evidență, în condițiile prezentului cod și ale Codului de procedură penală, solicită copii certificate de pe documentele originale, prelevează probe, eșantioane, mostre și alte asemenea specimene, solicită efectuarea expertizelor tehnice necesare finalizării acțiunilor de administrare fiscală;

14) participă, cu personal propriu sau în colaborare cu organele de specialitate ale altor ministere și instituții specializate, la acțiuni de constatare a activităților ilicite care generează fenomene de evitare a plăților către bugetul public național.

Articolul 134. Drepturile Serviciului Fiscal de Stat și ale funcționarilor fiscali

(1) Serviciul Fiscal de Stat și funcționarii fiscali, în cadrul acțiunilor de exercitare a funcției, au următoarele drepturi:

1) să efectueze controale asupra modului în care contribuabilii, serviciile de colectare a impozitelor și taxelor locale, alte persoane respectă legislația fiscală;

2) să ceară și să primească gratuit de la orice persoană informații, date, documente necesare pentru exercitarea atribuțiilor în limitele funcționale, cu excepția informațiilor care constituie secret de stat, precum și copiile de pe ele, dacă acestea se anexează la actul de control, de asemenea să ceară explicațiile și informațiile de rigoare asupra problemelor identificate în procesul exercitării atribuțiilor;

3) să efectueze vizite fiscale conform prevederilor prezentului cod;

4) să deschidă și să examineze, să sigileze, după caz, indiferent de locul aflării lor, încăperile de producție, depozitele, spațiile comerciale și alte locuri, cu excepția domiciliului și reședinței, folosite pentru obținerea de venituri sau pentru întreținerea obiectelor impozabile, altor obiecte, documentelor;

5) să aibă acces la sistemul electronic/computerizat de evidență al contribuabilului și să ridice mijloacele tehnice care conțin aceste sisteme pentru a obține probe ale încălcărilor și infracțiunilor date în competența sa. Contribuabilul este în drept să obțină de la Serviciul Fiscal de Stat, în termen de cel mult 5 zile lucrătoare, o copie a sistemului electronic/computerizat de evidență al contribuabilului ridicat de Serviciul Fiscal de Stat;

6) să controleze autenticitatea datelor din documentele de evidență și din dările de seamă fiscale ale contribuabilului;

7) să ridice de la contribuabil documente în cazurile și în modul prevăzut de prezentul cod, de asemenea să ridice de la contribuabil mașinile de casă și de control utilizate la încasările în numerar, în scopul verificării softurilor instalate în acestea, întocmind un proces-verbal conform modului stabilit;

8) să constate încălcările legislației fiscale și să aplice măsurile de asigurare, de executare silită a stingerii obligației fiscale și de răspundere prevăzute de legislație;

9) să creeze consiliu consultativ prin parteneriat public-privat, consiliu de conformare, comisii specializate, grupuri de lucru cu antrenarea reprezentanților altor ministere, altor autorități administrative centrale și autorități publice, a reprezentanților autorităților administrației publice locale, reprezentanților mediului academic, reprezentanților societății civile și a specialiștilor în domeniu;

10) să pornească în instanțele judecătorești competente, în conformitate cu prezentul cod, acțiuni contra contribuabililor privind:

a) anularea unor tranzacții și încasarea la buget a mijloacelor obținute din aceste tranzacții;

b) anularea înregistrării întreprinderii, organizației, în cazul încălcării modului stabilit de fondare a acestora sau al necorespunderii actelor de constituire cu prevederile legislației, și încasarea veniturilor obținute de acestea;

c) lichidarea întreprinderii, organizației în temeiurile stabilite de legislație și încasarea veniturilor obținute de acestea;

11) să ceară și să verifice înlăturarea încălcării legislației fiscale, să aplice, după caz, măsuri de constrângere;

12) să utilizeze metode și surse directe și indirecte la estimarea obiectelor impozabile și la calcularea impozitelor și taxelor;

13) să stingă, în modul stabilit de prezentul cod, obligațiile fiscale ale contribuabililor și drepturile la restituirea sumelor plătite în plus;

14) să citeze la Serviciul Fiscal de Stat contribuabilul, persoana presupusă a fi subiectul impozitării, persoana cu funcție de răspundere a contribuabilului, inclusiv responsabilul de evidența documentelor referitoare la persoana presupusă a fi subiectul impozitării, pentru a depune mărturii, a prezenta documente și informații în problema de interes pentru Serviciul Fiscal de Stat, cu excepția documentelor și informațiilor care, conform legislației, constituie secret de stat. Neprezentarea persoanei citate la data și ora stabilite în citație nu împiedică efectuarea de către Serviciul Fiscal de Stat a actelor procedurale fiscale;

15) să oprească, în comun cu alte organe, și să controleze în condițiile prezentului cod mijloacele de transport încărcate sau care se presupune că sînt încărcate cu mărfuri supuse accizelor ori că efectuează transport ilicit de mărfuri și pasageri în trafic național sau internațional;

16) să solicite de la instituțiile financiare (sucursalele sau filialele acestora) prezentarea documentelor referitoare la clienții acestora;

17) să solicite efectuarea și să efectueze controale fiscale în alte state în baza tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;

18) să solicite organelor competente din alte state informații despre activitatea contribuabililor, fără acordul acestora din urmă;

19) să prezinte organelor competente din alte state informații despre relațiile contribuabililor străini cu cei autohtoni, fără acordul sau înștiințarea acestora din urmă;

20) să utilizeze dări de seamă fiscale, corespondența cu contribuabilii și informații ale autorităților publice pe suport electronic și de alt fel, perfectat și protejat conform legislației în domeniu;

20¹⁾ să stabilească criterii de determinare a contribuabililor care, la efectuarea livrărilor impozabile cu T.V.A. pe teritoriul țării, sînt obligați să prezinte cumpărătorului (beneficiarului) factura fiscală electronică și să aprobe lista acestora;

21) să folosească mijloace de informare în masă pentru popularizarea și respectarea legislației fiscale;

22) să utilizeze mijloacele speciale sonore și luminescente instalate pe unitățile de transport conform normelor stabilite; să intre sau să pătrundă, în modul stabilit de lege, utilizînd, în caz de necesitate, mijloace speciale, în orice încăpere sau proprietate în scop de constatare a infracțiunilor economico-financiare conform competenței ori dacă, în baza unor date suficiente, se știe că în aceste localuri a fost comisă sau se comite o infracțiune economico-financiară;

23) să limiteze sau să interzică temporar circulația transportului și a pietonilor pe străzi și pe drumuri, precum și accesul persoanelor pe anumite porțiuni de teren sau spre anumite locuri în scop de asigurare a efectuării unor acțiuni de constatare a infracțiunilor;

24) să efectueze filmarea și înregistrarea audio a persoanelor reținute, să le fotografieze pentru cercetare comparativă sau identificare;

25) să întreprindă alte acțiuni prevăzute de legislația fiscală.

(2) Funcționarii fiscali își exercită atribuțiile privind controlul fiscal și vizita fiscală la fața locului sau privind executarea silită a stingerii obligației fiscale în baza unor delegări/hotărîri emise în modul stabilit de Serviciul Fiscal de Stat.

(3) Serviciul Fiscal de Stat este în drept să revoce, să modifice sau să suspende, în condițiile legii, actele sale cu caracter normativ și cele cu caracter individual dacă ele contravin legislației.

(3¹⁾ În procesul efectuării controlului fiscal, în caz de necesitate, Serviciul Fiscal de Stat poate contracta sau antrena specialiști, experți, interpreți calificați în domeniul solicitat pentru a acorda asistența respectivă și a contribui la clarificarea unor constatări.

(4) Cerințele și dispozițiile legale ale funcționarului fiscal sînt executorii pentru toate persoanele, inclusiv pentru cele cu funcție de răspundere.

(5) Împiedicarea de a-și exercita atribuțiile, ofensarea, amenințarea, împotrivirea, violentarea, atentarea la viața, la sănătatea și la averea funcționarului fiscal, precum și a rudelor lui apropiate, în timpul exercitării atribuțiilor sau în legătură cu aceasta atrag răspunderea prevăzută de lege.

(6) Funcționarul fiscal își exercită atribuțiile privind controlul fiscal la fața locului sau privind executarea silită a obligației fiscale în baza unei decizii/hotărîri emise de conducerea Serviciului Fiscal de Stat.

Articolul 136. Obligațiile Serviciului Fiscal de Stat și ale funcționarilor fiscali

Serviciul Fiscal de Stat și funcționarii fiscali, în cadrul acțiunilor de exercitare a funcției, au următoarele obligații:

1) să acționeze în strictă conformitate cu Constituția Republicii Moldova, cu prezentul cod, cu alte acte normative, precum și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte;

2) să trateze cu respect și corectitudine contribuabilul, reprezentantul lui, alți participanți la raporturile fiscale;

3) să popularizeze legislația fiscală;

4) să informeze contribuabilul, în cazurile prevăzute de legislația fiscală sau la solicitarea acestuia, despre drepturile și obligațiile lui;

5) să informeze contribuabilul, la cerere, despre impozitele și taxele în vigoare, despre modul și termenele lor de achitare și despre actele normative corespunzătoare;

6) să primească și să examineze cererile persoanelor fizice și ale persoanelor juridice care practică activitate de întreprinzător privind emiterea soluțiilor fiscale individuale anticipate, în modul stabilit de lege;

7) să asigure gratuit contribuabilul cu formulare tipizate de dare de seamă fiscală;

8) să efectueze, la cererea contribuabilului, compensarea sau perfectarea materialelor pentru restituirea sumelor plătite în plus sau a sumelor care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituite;

9) la cererea scrisă a contribuabilului, în care se indică destinația certificatului, în cazurile reglementate de legislație sau la solicitarea organelor și autorităților publice abilitate legal, să elibereze certificate privind lipsa sau existența restanțelor față de buget și certificate care confirmă înregistrarea în calitate de plătitor de T.V.A. și accize. Formularul-tip al certificatelor menționate se aprobă de către Serviciul Fiscal de Stat;

10) la solicitarea nerezidentului sau a persoanei împuternicite de el (plătitorul venitului), să elibereze certificatul despre sumele veniturilor obținute în Republica Moldova și impozitele achitate (reținute). Formularul-tip al certificatului menționat se aprobă de către Ministerul Finanțelor;

11) să țină evidența contribuabililor și a obligațiilor fiscale;

12) să examineze petițiile, cererile și reclamațiile contribuabililor în modul stabilit de lege;

13) să primească și să înregistreze cereri, comunicări și alte informații despre încălcări fiscale și să le verifice, după caz;

14) să acționeze în scopul constatării infracțiunilor economico-financiare, a acțiunilor ilicite ale contribuabililor;

15) în cazul depistării unei încălcări fiscale și neîndeplinirii cerințelor legale ale funcționarului fiscal, să emită o decizie privind aplicarea de sancțiuni;

16) să remită contribuabilului sau reprezentantului acestuia, în termenele prevăzute de legislația fiscală, decizia emisă;

17) să nu folosească situația de serviciu în interese personale;

18) să păstreze secretul de stat, alte secrete apărute de lege și să nu divulge informația aflată în exercițiul funcțiunii, inclusiv informația referitoare la viața personală, la cinstea și demnitatea persoanei;

19) să întreprindă și alte acțiuni prevăzute de legislația fiscală.

Articolul 136¹. Soluția fiscală individuală anticipată

(1) Soluția fiscală individuală anticipată se emite la cererea persoanelor fizice și juridice care desfășoară activitate de întreprinzător, în modul stabilit de către Guvern.

(2) Cererea pentru emiterea soluției fiscale individuale anticipate trebuie să fie însoțită de documente relevante pentru emiteră, precum și de dovada plății taxei de emiteră.

(3) În scopul soluționării cererii, Serviciul Fiscal de Stat poate solicita informații, clarificări, explicații, documente și alte probe suplimentare cu privire la cerere și/sau la documentele depuse.

(4) Cererea pentru emiterea soluției fiscale individuale anticipate poate fi respinsă de Serviciul Fiscal de Stat în modul stabilit de Guvern.

(5) Soluția fiscală individuală anticipată se emite contra plată, după cum urmează:

- a) pentru contribuabilii deserviți de Direcția generală administrarea marilor contribuabili – 60 000 de lei;
- b) pentru celelalte categorii de contribuabili – 30 000 de lei.

(6) Persoanele fizice și juridice solicitante au dreptul la restituirea taxei achitate în cazul în care Serviciul Fiscal de Stat respinge cererea lor de emiteră a soluției fiscale individuale anticipate.

(7) Soluția fiscală individuală anticipată se comunică doar persoanei fizice sau juridice căreia îi este destinată și este obligatorie pentru Serviciul Fiscal de Stat și alte organe cu atribuții de administrare fiscale.

(8) Soluția fiscală individuală anticipată este obligatorie numai dacă termenele și condițiile acesteia au fost respectate de persoana fizică sau juridică în privința căreia a fost emisă.

(9) Soluția fiscală individuală anticipată nu mai este valabilă dacă prevederile legislației fiscale în baza cărora a fost emisă se modifică. Serviciul Fiscal de Stat are obligația să comunice persoanei fizice sau juridice respective modificarea legislației și faptul că soluția fiscală individuală anticipată emisă nu mai este aplicabilă pe viitor, stabilind și termenul exact de încetare a efectelor acesteia.

(10) Odată cu anularea soluției fiscale individuale anticipate, ca urmare a modificărilor normelor materiale, conform alin. (9), persoanei fizice sau juridice respective i se acordă o perioadă de 60 de zile de la data efectuării comunicării prevăzute la alin. (9) pentru a lua toate măsurile necesare ajustării tratamentului fiscal la noua interpretare.

(11) Serviciul Fiscal de Stat are obligația să țină registrul soluțiilor fiscale individuale anticipate.

(12) Termenul pentru emiterea soluției fiscale individuale anticipate este de până la 90 de zile de la data recepționării cererii respective din partea persoanelor fizice și juridice care desfășoară activitate de întreprinzător. În cazul necesității obținerii unor documente, informații, explicații și/sau probe suplimentare, curgerea termenului de 90 de zile se suspendă de la momentul solicitării acestor documente, informații, explicații și/sau probe suplimentare. După încetarea condițiilor care au generat suspendarea, curgerea termenului va fi reluată.

(13) Emiterea soluției fiscale individuale anticipate se aprobă prin decizia Colegiului Serviciului Fiscal de Stat.

Articolul 137¹. Statutul juridic al funcționarului fiscal cu statut special

(1) Funcționarul fiscal cu statut special este funcționarul fiscal care exercită atribuțiile Serviciului Fiscal de Stat în domeniul constatării infracțiunilor.

(2) Statutul juridic al funcționarului fiscal cu statut special este reglementat de prezentul cod și este conferit în virtutea naturii atribuțiilor de serviciu. Acțiunea Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public se extinde asupra raporturilor de serviciu ale funcționarului fiscal cu statut special în măsura în care acestea nu sînt reglementate prin prezentul cod. Gradele de calificare stabilite prin Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nu se conferă funcționarilor fiscali cu statut special.

(3) Funcționarului fiscal cu statut special i se conferă grad special. Funcționarul fiscal cu statut special dispune de semne specifice de identificare.

Articolul 137². Salarizarea

Salariul funcționarului fiscal cu statut special se stabilește în conformitate cu prevederile Legii nr. 48/2012 privind sistemul de salarizare a funcționarilor publici.

Articolul 137³. Gradele speciale ale funcționarului fiscal cu statut special

(1) Gradele speciale conferite funcționarului fiscal cu statut special sînt următoarele:

- a) locotenent al Serviciului Fiscal de Stat;
- b) locotenent-major al Serviciului Fiscal de Stat;
- c) căpitan al Serviciului Fiscal de Stat;
- d) maior al Serviciului Fiscal de Stat;
- e) locotenent-colonel al Serviciului Fiscal de Stat;
- f) colonel al Serviciului Fiscal de Stat;
- g) general-maior al Serviciului Fiscal de Stat;
- h) general-locotenent al Serviciului Fiscal de Stat;
- i) general-colonel al Serviciului Fiscal de Stat.

(2) Gradele speciale se conferă corespunzător cu funcțiile deținute.

(3) Gradele speciale conferite funcționarului fiscal cu statut special se clasifică în grade speciale inițiale și grade speciale ulterioare.

(4) Gradele speciale de pînă la gradul de colonel al Serviciului Fiscal de Stat inclusiv se conferă de către director.

(5) Gradele speciale de la gradul de general-maior al Serviciului Fiscal de Stat în sus se conferă de către Președintele Republicii Moldova, la propunerea ministrului finanțelor.

(6) Gradele speciale ulterioare se conferă succesiv, în corespundere cu funcția deținută și la expirarea termenului de deținere a gradului precedent, cu condiția obținerii cel puțin a calificativului „foarte bine” la ultima evaluare anuală a performanțelor profesionale sau a calificativului „bine” la ultimele două evaluări anuale ale performanțelor profesionale.

(7) Prin derogare de la prevederile alin. (6), gradul special ulterior se poate conferi:

- a) ca mențiune pentru atitudine conștiincioasă față de îndeplinirea obligațiilor de serviciu, pînă la expirarea termenului de deținere a gradului precedent, însă nu poate fi mai înalt decît gradul special corespunzător funcției deținute, cu condiția că mențiunea este conferită la expirarea a cel puțin jumătate din termenul de deținere a gradului precedent;
- b) la expirarea termenului de deținere a gradului special, pentru merite deosebite, cu o treaptă superioară față de gradul special corespunzător funcției deținute.

(8) În cazul deținerii unui grad special, a unui grad militar sau a unui grad științific, gradul ulterior se conferă cu o treaptă superioară față de gradul special corespunzător funcției deținute, pînă la gradul de colonel al Serviciului Fiscal de Stat inclusiv.

(9) În cazul gradelor speciale de pînă la gradul de colonel al Serviciului Fiscal de Stat inclusiv, directorul poate lua decizia cu privire la conferirea acestora înainte de termen sau conferirea unui grad cu o treaptă superioară față de gradul special corespunzător funcției deținute.

(10) Gradul special ulterior poate fi conferit înainte de expirarea termenului de deținere a gradului precedent sau cu o treaptă superioară față de gradul special corespunzător funcției deținute o singură dată pe parcursul activității în Serviciul Fiscal de Stat.

(11) Se interzice stabilirea unei alte modalități de conferire a gradelor speciale decît cea prevăzută de prezentul cod.

(12) Funcționarul fiscal cu statut special care are sancțiuni disciplinare nestinse sau în privința căruia s-a intentat o acțiune penală ori o anchetă de serviciu privind încălcarea disciplinei de serviciu nu poate fi propus pentru conferirea gradului special ulterior. În cazul în care este achitat sau ancheta de serviciu se finalizează printr-un raport privind lipsa de încălcări, funcționarul fiscal cu statut special poate fi propus pentru conferirea gradului special ulterior.

(13) Gradele de calificare ale funcționarilor fiscali se echi-valează cu gradele speciale în modul stabilit de către Guvern.

Articolul 137⁴. Termenele de deținere a gradelor speciale

(1) Se stabilesc următoarele termene de deținere a grade-
lor speciale:

- a) locotenent al Serviciului Fiscal de Stat – 2 ani;
- b) locotenent-major al Serviciului Fiscal de Stat – 2 ani;
- c) căpitan al Serviciului Fiscal de Stat – 3 ani;
- d) maior al Serviciului Fiscal de Stat – 4 ani;
- e) locotenent-colonel al Serviciului Fiscal de Stat – 5 ani.

(2) Pentru gradele speciale de la gradul de colonel al Serviciului Fiscal de Stat în sus nu se stabilesc termene de deținere.

(3) Pentru funcționarii fiscali cu statut special care au studii superioare în domeniul fiscal și activează în Serviciul Fiscal de Stat la o specialitate specifică activității fiscale, termenul de deținere a gradului special de locotenent al Serviciului Fiscal de Stat este de 1 an.

(4) Gradul special ulterior, corespunzător funcției deținute, este conferit funcționarului fiscal cu statut special după expirarea termenului de deținere a gradului precedent.

(5) La calcularea termenului de deținere a gradului special nu se includ următoarele perioade:

- a) perioada de aflare în concediul parțial plătit pentru îngrijirea copilului cu vîrsta de pînă la 3 ani;
- b) perioada de aflare în concediul pentru îngrijirea copilului cu vîrsta de pînă la 4 ani;
- c) perioada de retrogradare din gradul special;
- d) perioada de suspendare a raporturilor de serviciu ce depășește 60 de zile lucrătoare, cu excepția concediilor prevăzute de lege.

Articolul 137⁵. Semnele specifice ale funcționarului fiscal cu statut special

(1) Semnele specifice ale funcționarului fiscal cu statut special sînt uniforma, însemnele distinctive și legitimația de serviciu.

(2) Funcționarul fiscal cu statut special poartă uniformă, atribuită gratuit, precum și însemnele distinctive ale Serviciului Fiscal de Stat. Modelul uniformei și al însemnelor și normele de asigurare cu uniformă se aprobă de către Guvern. Regulile de purtare a uniformei și a însemnelor distinctive sînt stabilite prin ordin al directorului.

(3) La cerere, funcționarul fiscal cu statut special își confirmă statutul special în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu prin prezentarea legitimației de serviciu. Modelul și modul de eliberare a legitimației de serviciu sînt stabilite prin ordin al directorului.

(4) Se interzice ca uniforma, însemnele distinctive sau legitimația de serviciu a angajaților unor persoane juridice să fie identice ori similare cu cele ale funcționarilor fiscali cu statut special.

(5) În perioada suspendării raporturilor de serviciu, precum și la încetarea acestora, funcționarului fiscal cu statut special i se retrage legitimația.

Articolul 137⁶. Garanții sociale ale funcționarului fiscal cu statut special

(1) Viața, sănătatea și capacitatea de muncă ale funcționarului fiscal cu statut special sînt supuse asigurării de stat obligatorii.

(2) În caz de deces al funcționarului fiscal cu statut special survenit în legătură cu îndeplinirea obligațiilor de serviciu ori ca urmare a unei boli contractate sau traume suferite în legătură cu îndeplinirea obligațiilor de serviciu, se acordă o indemnizație unică în mărime de 120 de salarii lunare, conform ultimei funcții deținute, indemnizație ce se achită în părți egale soțului/soției defunctului, copiilor minori, copiilor majori inapți de muncă și persoanelor aflate la întreținerea defunctului.

(3) În caz de pierdere a capacității de muncă în legătură cu îndeplinirea obligațiilor de serviciu, funcționarul fiscal cu statut special beneficiază de o indemnizație unică, a cărei mărime variază în funcție de gravitatea mutilării, după cum urmează:

- a) ușoară – 3 salarii lunare;
- b) medie – 5 salarii lunare;
- c) gravă – 7 salarii lunare.

(4) În caz de eliberare din serviciu pe motiv că a fost clasat ca fiind inapt pentru serviciu ca urmare a pierderii capacității de muncă în legătură cu îndeplinirea obligațiilor de serviciu, funcționarul fiscal cu statut special beneficiază de o indemnizație unică în mărime de un salariu mediu lunar, conform ultimei funcții deținute pe parcursul a 6 luni pînă la survenirea evenimentului asigurat, pentru fiecare procent de pierdere a capacității de muncă.

(5) În caz de dizabilitate a funcționarului fiscal cu statut special survenită în legătură cu îndeplinirea obligațiilor de serviciu sau după încetarea raporturilor de serviciu în cadrul Serviciului Fiscal de Stat, însă ca urmare a unei afecțiuni din perioada serviciului, survenită în legătură cu îndeplinirea obligațiilor de serviciu, în lipsă de temei pentru stabilirea pensiei și pînă la restabilirea capacității de muncă, funcționarul fiscal cu statut special beneficiază de o compensație lunară, raportată la salariul său lunar conform ultimei funcții deținute, avînd următoarele valori:

- a) de 100% – pentru o dizabilitate severă;
- b) de 80% – pentru o dizabilitate accentuată;
- c) de 60% – pentru o dizabilitate medie.

(6) Plata despăgubirii de asigurare a funcționarului fiscal cu statut special nu se efectuează dacă evenimentul asigurat a survenit din cauza săvîrșirii de către acesta:

- a) a unei infracțiuni sau contravenții;
- b) a unei fapte ca urmare a consumului benevol de băuturi alcoolice, de substanțe narcotice, psihotrope sau de alte substanțe cu efecte similare;
- c) a suicidului sau a tentativei de suicid, dacă aceste acțiuni nu au fost provocate de o stare patologică sau de acțiuni de determinare la sinucidere;
- d) a altor fapte ce nu au legătură cu îndeplinirea obligațiilor de serviciu.

(7) Funcționarul fiscal cu statut special care primește compensația prevăzută la alin. (5) nu beneficiază concomitent și de pensia de dizabilitate.

(8) Funcționarul fiscal cu statut special beneficiază de pensie în condițiile Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii și ale Legii 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

(9) Funcționarii fiscali cu statut special au dreptul la asistență medicală și tratament medical ambulatoriu și staționar în modul stabilit de lege.

(10) Prejudiciul cauzat bunurilor funcționarului fiscal cu statut special în legătură cu îndeplinirea obligațiilor de serviciu se repară integral de către Serviciul Fiscal de Stat.

(11) Dreptul la transport gratuit se asigură pe seama bugetului Serviciului Fiscal de Stat în următoarele cazuri:

- a) transportul funcționarului fiscal cu statut special, al membrilor familiei sale și al bunurilor lor personale, legat de transferul funcționarului fiscal cu statut special într-o altă localitate;
- b) transportul corpului neînsuflețit al funcționarului fiscal cu statut special decedat în exercițiul funcțiunii și al persoanelor care îl însoțesc, transportul membrilor familiei sale și al bunurilor lor personale în localitatea în care vor domiciliile pe teritoriul Republicii Moldova;
- c) funcționarul fiscal cu statut special care își exercită atribuțiile de serviciu într-o altă localitate decît cea în care își are domiciliul are dreptul la restituirea chel-

tuielilor de transport tur-retur conform unui regulament aprobat de către ministrul finanțelor.

01.01.2020

Articolul 144¹. Eliberarea și retragerea certificatului de înregistrare în calitate de centru de asistență tehnică pentru mașinile de casă și de control/imprimante fiscale

(1) Furnizorii de **mașini de casă și de control/imprimante fiscale** și centrele de asistență tehnică pentru **mașinile de casă și de control/imprimante fiscale** (în continuare – **CAT MCC/IF**) sînt în drept să inițieze activitatea doar după înregistrarea la Serviciul Fiscal de Stat și obținerea certificatului de înregistrare în calitate de centru de asistență tehnică pentru **mașinile de casă și de control/imprimante fiscale** (în continuare – certificat **CAT MCC/IF**).

(2) Modul de solicitare, acordare, suspendare și retragere a certificatului **CAT MCC/IF** se stabilește de Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător în partea în care nu este reglementat de prezenta lege.

(3) Certificatul **CAT MCC/IF** se eliberează gratis, pe un termen de 3 ani.

(4) Solicitantul depune cererea și următoarele acte la Serviciul Fiscal de Stat:

- a) copia ordinului de numire a persoanelor (numele, prenumele, IDNP-ul, numărul și data-limită de valabilitate a legitimației) responsabile de domeniul pentru care se solicită înregistrarea (adresa pentru corespondență, inclusiv e-mail, telefon, fax);
- b) copiile autorizațiilor de funcționare a unităților structurale unde se prestează serviciile sau copiile notificărilor și înștiințărilor de recepționare respective;
- c) copiile contractelor de colaborare cu furnizorul de **mașini de casă și de control/imprimante fiscale** în care, în mod expres, sînt enumerate modelele de **mașini de casă și de control/imprimante fiscale** care vor fi deservite (domeniul de certificare pentru solicitantului de certificat **CAT MCC/IF**);
- d) preavizul furnizorului concret de **mașini de casă și de control/imprimante fiscale** despre acordul de a elibera sigiliile de protecție pentru **mașini de casă și de control/imprimante fiscale** (sigiliile furnizorului);
- e) lista angajaților specialiști (numele, prenumele, IDNP-ul, numărul și data-limită de valabilitate a legitimației) care efectuează instalarea, repararea și deservirea tehnică a **mașinilor de casă și de control/imprimante fiscale**.

(5) Serviciul Fiscal de Stat examinează documentele depuse și, în termen de 10 zile lucrătoare de la data depunerii acestora, eliberează certificatul **CAT MCC/IF** sau refuză motivat eliberarea acestuia.

(6) Despre refuzul înregistrării în calitate de **CAT MCC/IF**, Serviciul Fiscal de Stat informează solicitantul, în scris, în termen ce nu depășește 10 zile lucrătoare de la data depunerii cererii, indicînd temeiurile refuzului.

(7) După înlăturarea cauzelor ce au servit drept temei pentru refuzul înregistrării în calitate de **CAT MCC/IF**, solicitantul

poate depune o nouă cerere, care se examinează în modul stabilit.

01.01.2020

(8) Informația privind eliberarea certificatelor **CAT MCC/IF** se plasează pe **portalul guvernamental al datelor deschise (www.date.gov.md)** și pe pagina web oficială a Serviciului Fiscal de Stat (**www.sfs.md**).

(9) În cazul în care se solicită operarea modificărilor în certificatul **CAT MCC/IF** sau în anexe, la cerere se anexează certificatul **CAT MCC/IF** cu anexele eliberate anterior. Certificatul **CAT MCC/IF** reperfectat se eliberează pe același formular sau, după caz, pe un formular nou, ținându-se cont de modificările indicate în cerere. Modificările se operează în termen de 10 zile lucrătoare.

(10) Temeiuri pentru reperfectarea certificatului **CAT MCC/IF** sînt: schimbarea denumirii solicitantului, modificarea unor altor date reflectate în acesta, fără a căror actualizare nu poate fi identificată legătura dintre certificatul **CAT MCC/IF**, obiectul certificatului și solicitant.

(11) La apariția temeiurilor pentru reperfectarea certificatului **CAT MCC/IF**, solicitantul este obligat ca, în termen de 10 zile lucrătoare, să depună la Serviciul Fiscal de Stat, conform procedurii stabilite, o cerere de reperfectare a certificatului **CAT MCC/IF**, împreună cu actul care necesită reperfectare și cu documentele (sau copiile de pe acestea, cu prezentarea originalelor pentru verificare) ce confirmă modificările.

(12) Termenul de valabilitate a certificatului **CAT MCC/IF** reperfectat nu poate depăși termenul de valabilitate indicat în certificatul **CAT MCC/IF** care se reperfectează.

(13) În perioada examinării cererii de reperfectare a certificatului **CAT MCC/IF**, solicitantul își poate continua activitatea în baza declarației pe propria răspundere, depusă la Serviciul Fiscal de Stat concomitent cu cererea de reperfectare.

(14) Temei pentru respingerea cererii de reperfectare a certificatului **CAT MCC/IF** este depistarea de către Serviciul Fiscal de Stat a unor date neveridice în informația prezentată sau declarată de solicitant.

(15) Dacă solicitantul intenționează să desfășoare activitatea indicată în certificatul **CAT MCC/IF** după expirarea termenului de valabilitate, acesta va repeta procedura prevăzută pentru eliberarea acestuia, depunînd o cerere la Serviciul Fiscal de Stat cu cel puțin 30 de zile înainte de expirarea termenului de valabilitate de 3 ani.

(16) După expirarea termenului stabilit pentru emiterea certificatului **CAT MCC/IF** și în lipsa unui refuz scris din partea Serviciului Fiscal de Stat de eliberare a acestuia, actul solicitat se consideră acordat prin aprobare tacită.

(17) Titularul nu este în drept să transmită unei alte persoane, pentru desfășurarea activității, certificatul **CAT MCC/IF** sau copia de pe el.

(18) Serviciul Fiscal de Stat retrace certificatul **CAT MCC/IF** în următoarele cazuri:

- la solicitarea titularului;
- la stabilirea încălcărilor legislației ce țin de activitatea în domeniul instalării, reparației, deservirii tehnice a **mașinilor de casă și de control/imprimante fiscale** de către Serviciul Fiscal de Stat.

Articolul 145. Ridicarea documentelor și/sau mașinilor de casă și de control

(1) Documentele și/sau mașinile de casă și de control se ridică în cazurile:

- necesității de a proba prin documente încălcarea fiscală;
- probabilității dispariției acestora;
- în alte cazuri expres prevăzute de legislația fiscală.

(2) Funcționarii fiscali ridică documentele și/sau mașinile de casă și de control indiferent de apartenența și de locul aflării lor, asigurînd păstrarea lor în Serviciul Fiscal de Stat.

(3) Ridicarea documentelor și/sau **echipamentelor de casă și de control** se efectuează în prezența persoanei de la care acestea se ridică, iar dacă ea lipsește sau refuză să participe la procedura de ridicare, în prezența a doi martori asistenți.

(4) Asupra cazului de ridicare a documentelor și/sau **echipamentelor de casă și de control** se întocmește un proces-verbal, în care se indică:

- data și locul întocmirii;
- funcția, numele și prenumele funcționarului fiscal și ale persoanei de la care se ridică documentele și/sau mașinilor de casă și de control;
- date despre proprietar sau posesor;
- lista documentelor și/sau mașinilor de casă și de control ridicate, numerele de înregistrare ale mașinilor de casă și de control;
- timpul și motivul ridicării;
- numele, prenumele, adresa martorilor asistenți, după caz.

(5) Procesul-verbal este semnat de persoana care l-a întocmit și de persoana de la care s-au ridicat documentele și/sau mașinile de casă și de control ori de martorii asistenți. Dacă persoana de la care se ridică documentele și/sau mașinile de casă și de control refuză să semneze procesul-verbal, în el se va consemna refuzul.

(6) Documentele ridicate, după utilizare, sînt restituite persoanei de la care au fost ridicate sau, în lipsa acesteia, persoanei care o înlocuiește.

(7) Mașinile de casă și de control ridicate sînt restituite, după verificarea softului instalat în acestea, persoanei de la care au fost ridicate sau, în lipsa acesteia, persoanei care o înlocuiește.

Articolul 146. Postul fiscal

(1) Postul fiscal se creează de Serviciul Fiscal de Stat în scopul prevenirii și depistării cazurilor de încălcare fiscală, inclusiv a cazurilor de eschivare de la stingerea obligațiilor fiscale, precum și în scopul exercitării altor atribuții de administrare fiscală.

(2) Posturile fiscale pot fi staționare, mobile și electronice. Postul fiscal staționar este amplasat într-un loc stabil și special amenajat, unde își exercită atribuțiile. Postul fiscal mobil, asigurat cu mijloace tehnice, inclusiv de transport, se deplasează, după caz, în raza teritoriului controlat. Postul fiscal electronic reprezintă o soluție tehnico-informațională de transmitere și stocare în mod electronic a informației care poate fi utilizată în mod direct sau indirect la determinarea obligației fiscale.

(3) Postul fiscal staționar sau postul fiscal mobil este constituit din cel puțin un funcționar fiscal și, în funcție de caz și de modul de efectuare a controlului, din angajați ai organelor afacerilor interne sau ai altor organe. Postul fiscal electronic este constituit din soluția tehnico-informațională de transmitere a informației în formă electronică, folosind rețelele de comunicații, de la contribuabil către sistemul informațional al Serviciului Fiscal de Stat.

(4) Serviciul Fiscal de Stat hotărăște asupra instituirii posturilor fiscale, stabilește tipul și locul de amplasare, iar în cazul postului fiscal electronic – și tehnologia de comunicare electronică, aprobă. Regulamentul privind funcționarea posturilor fiscale. În cazul creării de posturi fiscale în locuri publice proprietate publică, decizia se aduce la cunoștință organului executiv al administrației publice locale. În cazul creării de posturi fiscale pe teritoriul unui agent economic, acesta este obligat să asigure personalului lor accesul și condițiile necesare exercitării atribuțiilor, precum și condițiile tehnice de instalare a echipamentelor electronice de comunicare (în cazul instalării postului fiscal electronic).

Articolul 147. Colaborarea Serviciului Fiscal de Stat cu autoritățile publice

(1) Autoritățile publice prezintă Serviciului Fiscal de Stat datele și materialele necesare îndeplinirii atribuțiilor sale, cu excepția datelor a căror prezentare este expres interzisă prin lege.

(2) Autoritățile administrației publice centrale și locale delegă persoane cu funcție de răspundere pentru a acorda asistență Serviciului Fiscal de Stat în îndeplinirea atribuțiilor sale. Decizia privind delegarea persoanei cu funcție de răspundere se adoptă în termen de 5 zile lucrătoare de la data depunerii cererii de către Serviciul Fiscal de Stat, cu excepția cazurilor de urgență.

(3) La cererea organelor de drept, Serviciul Fiscal de Stat acordă asistență la determinarea obligațiilor fiscale în cadrul proceselor penale, precum și la judecarea cazurilor de încălcare a legislației fiscale.

(4) Serviciul Fiscal de Stat colaborează cu alte autorități publice, în limita atribuțiilor prevăzute de legislația fiscală, și elaborează indicații metodice în domeniul administrării impozitelor și taxelor locale, conform legislației în vigoare.

(5) Serviciul Fiscal de Stat decide în mod autonom asupra programului de activitate. Controalele și alte acțiuni ale lui nu pot fi sistate decât de organele abilitate cu acest drept în temeiul legislației.

Articolul 148. Selectarea, încadrarea și concedierea funcționarilor fiscali

(1) Funcționarii fiscali sînt selectați, indiferent de rasă, naționalitate, origine etnică, sex, confesiune, din rîndurile cetățenilor Republicii Moldova care domiciliază pe teritoriul ei, au studiile corespunzătoare, sînt apți din punct de vedere medical pentru exercitarea funcției și nu cad sub incidența restricțiilor prevăzute de Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public. Încadrarea în

Serviciul Fiscal de Stat se face în conformitate cu legislația cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și legislația muncii.

(2) Persoanele încadrate în Serviciul Fiscal de Stat în calitate de funcționar fiscal depun jurămîntul în conformitate cu Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și sînt supuse înregistrării dactiloscopice de stat obligatorii, în conformitate cu legislația.

(3) Funcționarii fiscali au dreptul să poarte în exercițiul funcțiunii uniformă, eliberată gratuit, cu însemnele gradului de calificare respectiv, conform modelului și normelor stabilite de Guvern.

(4) Funcționarilor fiscali, ca o confirmare a împuternicirilor lor, li se eliberează legitimații, al căror model și mod de eliberare sînt stabilite de Serviciul Fiscal de Stat.

(5) Funcționarul fiscal în exercițiul funcțiunii este reprezentant al puterii de stat și se află sub ocrotirea statului.

(5¹) Funcționarul fiscal ocupă funcție publică de inspector, specialist, auditor intern, inspector superior, specialist superior, auditor intern superior, inspector principal, specialist principal sau auditor intern principal.

(6) Modificarea, suspendarea, încetarea raporturilor de serviciu și aplicarea sancțiunilor disciplinare funcționarului fiscal țin de competența autorității care l-a încadrat și se efectuează în conformitate cu legislația.

(7) Funcționarul fiscal nu este în drept să desfășoare alte activități remunerate, cu excepția celor prevăzute de art. 25 din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

(8) În interes de serviciu, directorul Serviciului Fiscal de Stat este în drept să delege, pentru o perioadă de cel mult 6 luni, o dată în an, funcționarii fiscali, fără acordul acestora, în altă funcție, în cadrul aceleiași subdiviziuni sau în altă subdiviziune, din aceeași localitate sau care se află într-o altă localitate, cu acoperirea tuturor cheltuielilor de transport și cazare.

(9) Funcționarul fiscal este în drept să refuze delegarea în interes de serviciu în altă localitate din următoarele motive:

- a) graviditate;
- b) are copil minor;
- c) este singurul întreținător al familiei;
- d) starea sănătății, confirmată prin certificat medical, face contraindicată delegarea.

(10) În situațiile menționate la alin. (9), funcționarul fiscal poate fi delegat cu acordul scris al acestuia.

(11) Cu acordul scris al funcționarului fiscal, acesta poate fi delegat conform prevederilor alin. (8) pe un termen ce depășește 6 luni.

Articolul 149. Gradele de calificare ale funcționarilor fiscali

(1) Pentru funcționarii publici din Serviciul Fiscal de Stat se instituie gradele de calificare prevăzute de Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

(2) Gradele de calificare ale funcționarilor fiscali încadrați anterior în Serviciul Fiscal de Stat se egalează după cum urmează:

Gradele de calificare conferite funcționarilor fiscali	Gradele de calificare prevăzute de Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public
Consilier principal de stat în serviciul fiscal	Consilier de stat al Republicii Moldova de clasa I
Consilier de stat de gradul I, II sau III în serviciul fiscal	Consilier de stat de clasa I, a II-a sau a III-a
Inspector de gradul I, II sau III în serviciul fiscal	Consilier de clasa I, a II-a sau a III-a

Articolul 151. Apărarea drepturilor și intereselor funcționarilor fiscali

(1) Drepturile și interesele funcționarilor fiscali sînt apărute conform Legii privind protecția muncii, Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și prezentului cod.

(2) Pentru pierderile suportate în legătură cu îndeplinirea atribuțiilor în Serviciul Fiscal de Stat, se acordă următoarele despăgubiri:

- în caz de deces al funcționarului fiscal, familiei acestuia sau persoanelor întreținute de el li se plătește de la bugetul de stat un ajutor unic, echivalent cu 10 salarii anuale, calculat în funcție de salariul din ultimul an calendaristic de activitate al decedatului;
- în cazul unor leziuni corporale care exclud posibilitatea funcționarului fiscal de a exercita în continuare profesia, se plătește de la bugetul de stat un ajutor unic, față de suma calculată conform lit. a) în proporție de:
 - 60 % – persoanelor cu dizabilități severe;
 - 40 % – persoanelor cu dizabilități accentuate;
 - 20 % – persoanelor cu dizabilități medii.

(3) Persoanele ale căror acțiuni au cauzat funcționarului fiscal decesul ori leziuni corporale sau au contribuit la ele restituie la bugetul de stat sumele plătite conform alin.(2).

(4) Prejudiciul cauzat bunurilor funcționarului fiscal în legătură cu exercitarea atribuțiilor în Serviciul Fiscal de Stat se repară pe deplin de la bugetul de stat, suma reparatorie fiind încasată ulterior de la persoanele vinovate.

Articolul 152. Asigurarea materială și socială a funcționarului fiscal

(1) Funcționarul fiscal în exercitarea atribuțiilor este asigurat cu mijloace de transport, tehnice și alte mijloace necesare îndeplinirii obligațiilor de serviciu.

(2) Asistența socială și asigurarea cu pensie a funcționarului fiscal se efectuează în modul stabilit de legislație.

(3) Pot fi prevăzute, conform legislației, și alte măsuri de asigurare materială și de acordare a asistenței sociale personalului Serviciului Fiscal de Stat.

Articolul 153. Răspunderea funcționarului fiscal. Dreptul de a contesta acțiunile lui

(1) Pentru acțiuni ilegale, funcționarul fiscal poartă răspunderea prevăzută de legislație.

(2) Prejudiciul cauzat de funcționarul fiscal prin acțiune ilegală urmează să fie reparat în modul prevăzut de legislație.

(3) Decizia Serviciului Fiscal de Stat și acțiunea funcționarului fiscal pot fi contestate de contribuabil în modul prevăzut de prezentul cod și de alte acte normative.

Capitolul 3 ALTE ORGANE CU ATRIBUȚII DE ADMINISTRARE FISCALĂ

Articolul 154. Atribuțiile și drepturile organelor vamale

(1) Organele vamale exercită atribuții de administrare fiscală potrivit prezentului cod, Codului vamal și altor acte normative adoptate în conformitate cu acestea.

(2) Organele vamale exercită drepturi ce țin de asigurarea stingerii obligațiilor fiscale aferente trecerii frontierei vamale și/sau plasării mărfurilor în regim vamal potrivit Codului vamal, prezentului cod în cazurile expres prevăzute de el, precum și altor acte normative adoptate în conformitate cu acestea.

Articolul 155. Obligațiile organelor vamale

(1) Organele vamale au obligații ce țin de asigurarea stingerii obligațiilor fiscale aferente trecerii frontierei vamale și/sau plasării mărfurilor în regim vamal potrivit Codului vamal, prezentului cod în cazurile expres prevăzute de el, precum și altor acte normative adoptate în conformitate cu acestea, inclusiv obligația:

- de a trata cu respect și corectitudine contribuabilul, reprezentantul lui, alți participanți la raporturile fiscale;
- de a informa contribuabilul, la cerere, despre impozitele și taxele în vigoare, despre modul și termenele lor de achitare și despre actele normative respective;
- de a informa contribuabilul despre drepturile și obligațiile lui;
- de a elibera contribuabilului, la cerere, certificate privind stingerea obligației fiscale;
- de a nu divulga informațiile care constituie secret fiscal;
- de a prezenta Serviciului Fiscal de Stat documente și informații privind respectarea legislației fiscale, calcularea și vărsarea la buget a impozitelor și taxelor prevăzute de prezentul cod, aferente trecerii frontierei vamale și/sau plasării mărfurilor în regim vamal, de a executa cerințele legitime ale funcționarului fiscal;
- de a ține evidența obligațiilor fiscale aferente trecerii frontierei vamale și/sau plasării mărfurilor în regimul vamal respectiv.

(2) Organele vamale trag la răspundere, în conformitate cu legislația vamală, persoanele care au încălcat legislația fiscală la trecerea frontierei vamale și/sau la plasarea mărfurilor în regim vamal.

Articolul 156. Atribuțiile serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale

(1) În cadrul primăriilor funcționează serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale cu atribuții de administrare a impozitelor și taxelor.

(2) Serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale exercită, corespunzător domeniului de activitate, atribuțiile de popularizare a legislației fiscale și de examinare a petițiilor, cererilor și reclamațiilor contribuabililor, de asigurare a evidenței integrale și conforme a contribuabililor ale căror obligații fiscale sînt calculate de serviciul respectiv și a evidenței acestor obligații, alte atribuții prevăzute expres de legislația fiscală. Atribuțiile privind compensarea sau restituirea sumelor plătite în plus, privind efectuarea controlului fiscal sînt exercitate, conform prezentului cod, în comun cu Serviciul Fiscal de Stat.

Articolul 157. Drepturile serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale

(1) Serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale este învestit, corespunzător domeniului de activitate stabilit la art. 156, cu dreptul de a efectua de sine stătător:

- calcularea obligațiilor fiscale în raport cu plățile și contribuabilii administrați;
- ținerea evidenței contribuabililor și obligațiilor fiscale administrate;
- aplicarea majorărilor de întârziere (penalităților);
- încasarea în numerar a impozitelor, taxelor, majorărilor de întârziere (penalităților) și/sau amenzilor;
- alte drepturi prevăzute expres de legislația fiscală.

(2) Serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale exercită împreună cu Serviciul Fiscal de Stat următoarele drepturi:

- controlează autenticitatea datelor din documentele de evidență și din dările de seamă fiscale ale contribuabilului;
- efectuează controale asupra modului în care contribuabilul respectă legislația fiscală, conform competenței de administrare;
- cere explicațiile și informațiile de rigoare asupra problemei identificate în timpul controlului;
- cere și primește gratuit, în procesul controalelor fiscale, de la orice persoană informații, date, documente necesare în exercitarea atribuțiilor, cu excepția informațiilor care constituie secret de stat, precum și copiile de pe ele, dacă acestea se anexează la actul de control;
- compensează și/sau restituie sumele plătite în plus.

Articolul 158. Obligațiile serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale

Serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale este obligat, corespunzător domeniului de activitate stabilit la

art. 156 și referitor la obligațiile fiscale a căror evidență este ținută de el:

- să acționeze în strictă conformitate cu prezentul cod și cu alte acte normative;
- să trateze cu respect și corectitudine contribuabilul, reprezentantul lui, alți participanți la raporturile fiscale;
- să popularizeze legislația fiscală;
- să informeze contribuabilul, în cazurile prevăzute de legislația fiscală sau la solicitarea acestuia, despre drepturile și obligațiile lui;
- să informeze contribuabilul, la cerere, despre impozitele și taxele în vigoare, despre modul și termenele lor de achitare și despre actele normative privind impozitele și taxele administrate;
- să primească și să înregistreze cereri, comunicări și alte informații despre încălcările fiscale și să le verifice, după caz;
- să prezinte lunar, nu mai târziu de data de 5 a fiecărei luni, Serviciului Fiscal de Stat darea de seamă privind impozitele și taxele administrate;
- la cererea scrisă a contribuabilului, în care se indică destinația certificatului, să elibereze, în cazurile reglementate de legislație sau la solicitarea organelor și autorităților publice abilitate legal, certificate privind lipsa sau existența restanțelor față de buget referitoare la obligațiile fiscale a căror evidență o ține;
- să țină evidența contribuabililor ale căror obligații fiscale sînt calculate de serviciul respectiv și evidența acestor obligații fiscale, inclusiv a restanțelor, să transfere la buget sumele încasate ca impozite, taxe, majorări de întârziere (penalități), amenzi, conform legislației fiscale și în modul stabilit de Guvern;
- să întocmească, cu concursul Serviciului Fiscal de Stat, avizele de plată a obligațiilor fiscale, să distribuie gratuit contribuabililor formulare tipizate de dări de seamă fiscale;
- să remită contribuabililor, conform legislației fiscale, avizele de plată a obligațiilor fiscale, precum și deciziile emise;
- în comun cu Serviciul Fiscal de Stat, să execute, la cererea contribuabilului, compensarea sau perfectarea materialelor pentru restituirea sumelor plătite în plus sau a sumelor care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituite, să efectueze controale fiscale și să întocmească actele de rigoare;
- să execute alte obligații prevăzute expres de legislația fiscală.

Articolul 159. Actele serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale

(1) Decizia ce ține de exercitarea atribuțiilor serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale este emisă prin dispoziția primarului (pretorului). Prin derogare de la prevederile prezentului titlu, dispozițiile primarului (pretorului) și acțiunile percepătorului pot fi contestate în modul stabilit de lege.

(2) În cazul atribuțiilor exercitate în comun cu Serviciul Fiscal de Stat, decizia este emisă de conducerea Serviciului Fis-

cal de Stat după ce s-a coordonat cu primarul (pretorul). Dacă primarul (pretorul) refuză să semneze decizia, aceasta capătă putere juridică din momentul semnării de către conducerea Serviciului Fiscal de Stat, care face înscrierea despre refuzul primarului (pretorului).

Articolul 160. Organizarea și funcționarea serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale

(1) Organizarea și funcționarea serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale sînt reglementate printr-un regulament, aprobat de consiliul local. Regulamentul este elaborat în baza unui regulament-tip, aprobat de Guvern.

01.01.2020

[Alin. (2) abrogat prin Legea nr. 171 din 19.12.2019]

(3) În sate (comune), funcțiile perceptorului pot fi exercitate, ca excepție, de secretarul primăriei sau de un alt funcționar al ei care nu este investit cu dreptul de a semna documente de casă.

Capitolul 4 EVIDENȚA CONTRIBUABILILOR

Articolul 161. Dispoziții generale

(1) Serviciul Fiscal de Stat ține evidența contribuabililor, atribuindu-le coduri fiscale și actualizînd registrul fiscal în modul stabilit de prezentul titlu și de instrucțiunea aprobată de Serviciul Fiscal de Stat.

(2) Codul fiscal, conform prezentului capitol, se atribuie o singură dată, indiferent de dispozițiile legislației fiscale privind stabilirea și stingerea obligațiilor fiscale. Legislația fiscală poate să prevadă ca persoana căreia i s-a atribuit cod fiscal să se înregistreze suplimentar ca plătitor al diferitelor tipuri de impozite și taxe, inclusiv și în cazul practicării activității profesionale licențiate ori autorizate sau activității de întreprinzător.

(3) Persoanelor cărora codul fiscal le este atribuit de către Serviciul Fiscal de Stat li se deschid dosare în care sînt îndosariate următoarele documente și informații:

- a) cererea de atribuire a codului fiscal;
- b) fișa de înregistrare, eliberată de organul autorizat să înregistreze activitățile respective;
- c) copia de pe documentul care confirmă înregistrarea de stat sau care permite practicarea activității respective;
- d) copia de pe certificatul de atribuire a codului fiscal;
- e) documentele care confirmă existența conturilor bancare;
- f) datele fondatorului (fondatorilor) sau ale persoanelor care au obținut dreptul de a practica activitatea respectivă, ale conducătorului și ale contabilului-șef (numele, prenumele, data nașterii, adresa, informația de contact, datele actului de identitate).

(4) Persoanelor al căror număr de identificare de stat reprezintă codul fiscal, Serviciul Fiscal de Stat le deschide dosare în care se păstrează informațiile acumulate și transmise de enti-

tatea abilitată cu dreptul de înregistrare de stat, conform unui regulament aprobat de aceasta și de Serviciul Fiscal de Stat.

(5) Evidența subdiviziunilor fără statut de persoană juridică amplasate în altă parte decît sediul persoanei juridice din care fac parte este ținută de Serviciul Fiscal de Stat, care atribuie fiecărei subdiviziuni codul acesteia.

(6) În cazul în care contribuabilul își schimbă sediul (domiciliul), el va depune o cerere pentru transmiterea dosarului la noul sediu (domiciliu). În termen de 10 zile lucrătoare de la data primirii cererii, subdiviziunea responsabilă a Serviciului Fiscal de Stat va transmite dosarul subdiviziunii Serviciului Fiscal de Stat în a cărei rază de activitate se află noul sediu (domiciliu) pentru a lua contribuabilul la evidență fără a-i atribui un nou cod fiscal. Pentru contribuabilii al căror număr de identificare de stat reprezintă codul fiscal, subdiviziunea Serviciului Fiscal de Stat care îi administrează, în termen de 5 zile lucrătoare de la data primirii informației de la organele abilitate cu dreptul de înregistrare de stat privind schimbarea sediului, va transmite dosarul subdiviziunii Serviciului Fiscal de Stat în a cărei rază de activitate se află noul sediu al acestora.

(7) În cazul pierderii certificatului de atribuire a codului fiscal, după publicarea avizului respectiv în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, Serviciul Fiscal de Stat eliberează, la cererea contribuabilului, în termen de 3 zile lucrătoare de la data depunerii cererii, un duplicat al certificatului pierdut.

(8) La adoptarea deciziei despre schimbarea sediului și/sau despre constituirea subdiviziunii, contribuabilul, în termen de 60 de zile de la data dobîndirii dreptului de proprietate (posesie, locațiune), informează Serviciul Fiscal de Stat despre schimbarea sediului său și/sau prezintă informațiile inițiale, iar ulterior informează despre modificările cu privire la sediul subdiviziunii sale, precum și despre sistarea temporară a activității subdiviziunii.

Articolul 162. Atribuirea codului fiscal

(1) În conformitate cu prezentul cod, se atribuie cod fiscal:

- a) oricărei persoane juridice, oricărui întreprinzător individual, oricărei gospodării țărănești (de fermieri), precum și oricărei persoane fizice care desfășoară activitate de întreprinzător sau practică activitate profesională licențiată ori autorizată, reglementată de legislația de specialitate;
- b) oricărei persoane fizice – cetățean al Republicii Moldova, cetățean străin sau apatrid – care dispune de obiecte impozabile sau care are obligații fiscale, conform legislației fiscale, sau care a obținut dreptul de a exercita o anumită activitate în baza patentei de întreprinzător;
- c) oricărei persoane juridice sau organizații cu statut de persoană fizică nerezidente care dispune de obiecte impozabile pe teritoriul Republicii Moldova sau care are obligații fiscale în conformitate cu legislația fiscală.

01.04.2020

- d) **nerezidentului care desfășoară activitate de întreprinzător fără deținerea formei organizatorico-juridice în Republica Moldova și care prestează servicii prin intermediul rețelelor electronice în adresa persoanelor fizice rezidente ale Republicii Moldova care nu desfășoară activitate de întreprinzător.**

(2) Pentru a i se atribui cod fiscal, persoana este obligată să efectueze acțiunile prevăzute de prezentul capitol în termenele și în modul stabilit de acesta.

Articolul 163. Locul, termenele și modul de atribuire a codului fiscal

(1) Persoanelor indicate la art. 162 alin. (1) lit. a) și c) li se atribuie cod fiscal de către subdiviziunea Serviciului Fiscal de Stat în a cărei rază de activitate se află sediul (domiciliul), indicat în documentele de constituire (în buletinul de identitate) sau în documentul prin care se permite practicarea activității, ori se află obiectul impozabil.

(2) În cazurile prevăzute la art. 162 alin. (1) lit. a), numărul de identificare de stat indicat în decizia de înregistrare, eliberată de entitatea abilitată cu dreptul de înregistrare de stat, sau în documentul ce permite practicarea activității reprezintă codul fiscal al contribuabilului.

(4) Numărul de identificare de stat, indicat în certificatul/decizia de înregistrare, este considerat codul fiscal al persoanelor înregistrate de entitatea abilitată cu dreptul de înregistrare de stat, iar certificatul/decizia de înregistrare este recunoscut/ recunoscută și ca certificat de atribuire a codului fiscal.

(5) Prin derogare de la alin. (2), persoanelor juridice, constituite în baza actelor normative, precum și în baza tratatelor internaționale ratificate de Republica Moldova, li se atribuie codul fiscal și li se eliberează certificatul de atribuire a codului fiscal în termen de 3 zile lucrătoare de la data depunerii cererii corespunzătoare, la care se anexează actul ce constată acest fapt, iar în cazul persoanelor care activează în baza tratatelor internaționale – și certificatul de confirmare eliberat de autoritatea publică competentă. Persoanelor fizice care desfășoară activitate de întreprinzător sau practică activitate profesională licențiată ori autorizată, reglementată de legislația de specialitate, Serviciul Fiscal de Stat este în drept, la cererea contribuabilului, să atribuie cod fiscal diferit de codul fiscal personal, indicat în licență sau alt document care permite practicarea activității respective. Atribuirea codului fiscal, eliberarea certificatului de atribuire a codului fiscal, precum și confirmarea luării în evidență fiscală se efectuează în modul stabilit de Serviciul Fiscal de Stat.

(6) Codul fiscal al persoanelor indicate la art. 162 alin. (1) lit. b) reprezintă codul personal indicat pe verso-ul buletinului de identitate sau este identic cu numărul actului de identitate al cetățeanului străin sau al apatridului. Codul fiscal al persoanelor fără buletin de identitate reprezintă seria și numărul pașaportului, iar dacă nu au nici pașaport, seria și numărul certificatului de naștere sau al altui act de identitate.

01.04.2020

(6¹) Codul fiscal al persoanelor indicate la art. 162 alin. (1) lit. d) reprezintă codul de identificare din țara de reședință a acestora.

(7) În termen de 3 zile lucrătoare din data apariției obiectului impozabil sau a obligației fiscale, cetățenii străini și apatrizii nerezidenți, persoanele indicate la art. 162 alin. (1) lit. c) depun la subdiviziunea Serviciului Fiscal de Stat în a cărei rază de activitate a apărut obiectul impozabil sau obligația fiscală o cerere de atribuire a codului fiscal, la care anexează copia de pe actul de identitate, respectiv copiile, traduse în

limba de stat, autentificate notarial și legalizate de către oficiile consulare ale Republicii Moldova, de pe documentele de identificare în cazul organizațiilor, precum și copiile de pe documentele ce confirmă existența obiectului impozabil.

01.04.2020

(7¹) Persoanele indicate la art. 162 alin. (1) lit. d) depun cererea prin intermediul serviciului electronic pus la dispoziție de către Serviciul Fiscal de Stat, pe parcursul primei perioade fiscale în care survine obligația de calculare și achitare a T.V.A., până la prezentarea declarației.

(8) Serviciul Fiscal de Stat refuză atribuirea codului fiscal numai dacă nu se prezintă toate documentele și informațiile prevăzute la art. 161 alin. (3) sau dacă acestea conțin date vădit denaturate.

Articolul 164. Registrul fiscal de stat

(1) Registrul fiscal de stat este constituit și administrat de Serviciul Fiscal de Stat, în care se înscriu codurile fiscale atribuite în conformitate cu prezentul capitol. Serviciul Fiscal de Stat este responsabil de actualizarea Registrului fiscal de stat. Actualizarea Registrului fiscal de stat se efectuează la cererea contribuabilului, precum și în temeiul materialelor de control ale Serviciului Fiscal de Stat. Regulamentul privind conținutul și modul de administrare a sistemului informațional al Serviciului Fiscal de Stat, precum și procedura privind înregistrarea, modificarea și radierea informației din acesta se aprobă de către Serviciul Fiscal de Stat.

01.04.2020

(2) Codurile fiscale ale persoanelor indicate la art. 162 alin. (1) lit. a) și c) sînt trecute în Registrul fiscal de stat la data eliberării către contribuabil a certificatului de atribuire a codului fiscal. Codurile fiscale care reprezintă numărul de identificare de stat sînt trecute în Registrul fiscal de stat din Registrul de stat al persoanelor juridice, Registrul de stat al întreprinzătorilor individuali și din Registrul de stat al organizațiilor necomerciale. Codurile fiscale ale persoanelor fizice rezidente, precum și ale cetățenilor Republicii Moldova nerezidenți sînt trecute în Registrul fiscal de stat din Registrul de stat al populației. Codurile fiscale ale cetățenilor străini și ale apatrizilor nerezidenți sînt înscrise în Registrul fiscal de stat la momentul depunerii cererii de înregistrare în calitate de contribuabil. **Codurile fiscale ale persoanelor indicate la art. 162 alin. (1) lit. d) sînt trecute automat în Registrul fiscal de stat, la data depunerii cererii, prin intermediul serviciului electronic pus la dispoziție de către Serviciul Fiscal de Stat.** Trecerea codului fiscal în Registrul fiscal de stat confirmă actul luării persoanei la evidență fiscală.

(3) În Registrul fiscal de stat informația se expune clar, corect și exhaustiv. Registrul fiscal de stat este ținut în limba de stat, manual (în partea ce ține de atribuirea codurilor fiscale de către Serviciul Fiscal de Stat) și computerizat.

(4) În Registrul fiscal de stat sînt consemnate următoarele date privind persoanele cărora li se atribuie codurile fiscale de către Serviciul fiscal de Stat, dacă datele respective sînt prevăzute în legislație:

- numărul curent al înscrierii;
- codul fiscal atribuit;

- c) denumirea completă și prescurtată a contribuabilului (numele, prenumele persoanei) și sediul (domiciliul);
- d) numărul și data înregistrării de stat a persoanei juridice, a întreprinderii cu statut de persoană fizică, a notarului, a asociației de notari, a cabinetului avocatului, a biroului asociat de avocați, a asociației de avocați, a persoanei care practică activitate particulară de detectiv și de pază, a executorului judecătoresc, a biroului asociat de executori judecătorești, a administratorilor autorizați, a biroului asociat de administratori autorizați, a biroului individual al mediatorului, a biroului asociat de mediatori, a expertului judiciar în cadrul biroului de expertiză judiciară, a traducătorului/interpretului autorizat, a cabinetului individual al medicului de familie, a centrului medicilor de familie sau numărul și data eliberării documentului ce permite desfășurarea activității, datele din buletinul de identitate (din pașaport, adeverința de naștere sau din alte acte de identitate) al persoanei fizice sau datele din documentele de identificare în cazul organizațiilor nerezidente;
- e) numărul, seria și data eliberării certificatului de atribuire a codului fiscal persoanelor indicate la art. 162 alin. (1) lit. a) și c);
- f) numele și prenumele persoanei fizice care a primit certificat de atribuire a codului fiscal;
- g) datele fondatorului (fondatorilor) sau ale persoanelor care au obținut dreptul de a practica un anumit gen de activitate, ale administratorului (numele, prenumele, data nașterii, adresa, informația de contact, datele actului de identitate);
- h) data anulării codului fiscal.

(5) Prin derogare de la alin. (4), datele privind persoanele ale căror coduri fiscale reprezintă numere atribuite de alte organe, precum și informația despre persoanele ce practică activitate profesională se introduc în Registrul fiscal de stat în baza unui regulament aprobat/contract încheiat de acestea și de Serviciul Fiscal de Stat. Volumul și conținutul datelor incluse în acest caz în Registrul fiscal de stat se determină de regulamentul/contractul menționat.

(6) Înscrierile în Registrul fiscal de stat ținut manual sînt efectuate de registrator în baza informațiilor prezentate de solicitant la momentul eliberării către contribuabil a certificatului de atribuire a codului fiscal și sînt certificate prin semnătura primului. Rectificarea, modificarea și completarea registrului se operează în modul stabilit de legislație și se autentifică prin semnătură de registrator.

(7) Radierea din Registrul fiscal de stat se face, în condițiile legii, prin bararea înscrierii, a tuturor rectificărilor, modificărilor, completărilor efectuate anterior și se autentifică prin semnătură de registrator.

Articolul 165. Utilizarea codului fiscal

(1) Orice persoană obligată, conform legislației fiscale, să prezinte Serviciului Fiscal de Stat dare de seamă fiscală sau alte documente trebuie să indice în ele codul său fiscal.

(2) Orice persoană obligată, conform legislației fiscale și altor acte normative, să prezinte Serviciului Fiscal de Stat dare de seamă fiscală sau alte documente referitoare la o

altă persoană va cere acesteia codul fiscal și îl va indica în documentul respectiv. Dacă această altă persoană nu comunică codul fiscal, prima persoană va menționa acest fapt în documentele prezentate.

(3) La încheierea tranzacțiilor și efectuarea operațiunilor economice, părțile sînt obligate să indice în documentele respective codurile lor fiscale.

(4) Serviciul Fiscal de Stat trebuie să indice codul fiscal al contribuabilului în toate avizele expediate lui.

(5) Subdiviziunile unei persoane juridice care nu au statut de persoană juridică utilizează codul fiscal al acesteia.

(6) Evidența obligațiilor fiscale ale persoanelor fizice se ține pe baza codurilor fiscale trecute în Registrul fiscal de stat din Registrul de stat al populației.

Articolul 166. Aportul autorităților publice la evidența contribuabililor

(1) Entitatea abilitată cu dreptul de înregistrare de stat prezintă Serviciului Fiscal de Stat, sistematic, o dată la 3 zile, informația privind atribuirea numerelor de identificare de stat în volumul și în modul stabilite în comun cu Serviciul Fiscal de Stat.

(2) Autoritatea publică abilitată cu înregistrarea persoanelor prevăzute la art. 162 alin. (1) lit. a) este obligată să prezinte, în termen de 3 zile lucrătoare de la data înregistrării respective, Serviciului Fiscal de Stat informații despre lichidarea sau reorganizarea persoanei, despre modificările operate în documentele ei de constituire.

(3) Autoritatea publică abilitată cu dreptul de documentare a populației prezintă Serviciului Fiscal de Stat, pînă la data de 10 a fiecărei luni, informații despre eliberarea sau anularea actelor de identitate.

(4) Autoritatea publică de resort permite ieșirea din Republica Moldova pentru domiciliere în altă țară cu condiția prezentării certificatului privind lipsa restanțelor față de buget, eliberat de Serviciul Fiscal de Stat, notificînd acestuia, în termen de 3 zile lucrătoare, faptul ieșirii.

Articolul 166¹. Aportul Băncii Naționale a Moldovei în evidența instituțiilor financiare licențiate

Banca Națională a Moldovei prezintă Serviciului Fiscal de Stat, în termen de 3 zile lucrătoare de la data eliberării licenței, a modificării sau retragerii acesteia, informația inițială și, ulterior, informația actualizată referitor la instituțiile financiare și filialele acestora, participante la sistemul automatizat de plăți interbancare.

Articolul 167. Obligațiile în cazul deschiderii, modificării sau închiderii conturilor bancare

(1) Instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) deschide conturi bancare persoanelor indicate la art. 162 alin. (1) lit. a) și c), iar Banca Națională deschide conturi bancare în conformitate cu Legea cu privire la Banca Națională

a Moldovei numai dacă acestea prezintă certificatul de atribuire a codului fiscal sau documentul recunoscut ca atare. Despre deschiderea conturilor bancare (cu excepția conturilor tranzitorii de executare a bugetelor, conturilor de credit și împrumut, de depozite la termen și provizorii (de acumulare a mijloacelor financiare pentru formarea sau majorarea capitalului social)), instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) este obligată să informeze în aceeași zi Serviciul Fiscal de Stat prin sistemul informațional automatizat de creare și circulație a documentelor electronice între Serviciul Fiscal de Stat și instituțiile financiare.

(2) Operațiunile pe un cont bancar deschis (cu excepția conturilor tranzitorii de executare a bugetelor, conturilor de credit și împrumut, de depozite la termen și provizorii (de acumulare a mijloacelor financiare pentru formarea sau majorarea capitalului social), precum și a conturilor persoanelor fizice care nu sînt subiecți ai activității de întreprinzător) pot demara numai după recepționarea de către instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) a documentului electronic, emis și remis de către Serviciul Fiscal de Stat, care confirmă luarea la evidență fiscală a contului. Contul bancar este luat la evidență de către Serviciul Fiscal de Stat în baza documentului electronic, emis și remis de către instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia), care confirmă deschiderea contului. În cazul în care contribuabilul are restanțe, Serviciul Fiscal de Stat este în drept să nu elibereze documentul electronic care confirmă luarea la evidență fiscală. Documentul electronic care confirmă deschiderea contului și documentul electronic care confirmă luarea la evidență fiscală a contului urmează a fi expediate și recepționate prin sistemul informațional automatizat de creare și circulație a documentelor electronice între Serviciul Fiscal de Stat, instituțiile financiare și Banca Națională a Moldovei.

(3) Instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) are dreptul să deschidă conturi bancare persoanei fizice rezidente (cetățean străin sau apatrid) sau cetățeanului Republicii Moldova numai dacă aceștia prezintă buletin de identitate sau un alt document, prevăzut la art. 163 alin. (4), care servește la stabilirea codului fiscal și să utilizeze acest cod la ținerea evidenței și în relațiile cu clientul sau cu alte persoane, în modul stabilit de legislație. Persoanele fizice nerezidente (cetățeni străini și apatrizi), persoanele juridice nerezidente care nu dispun de obiecte impozabile pe teritoriul Republicii Moldova și nu au obligații fiscale sînt în drept să deschidă conturi bancare în instituțiile financiare (sucursalele sau filialele acestora) în baza documentelor confirmative privind identitatea lor sau a documentului recunoscut ca certificat de atribuire a codului fiscal/decizie de înregistrare din țara de origine. Despre deschiderea/ modificarea/închiderea conturilor bancare ale persoanelor menționate, instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) este obligată să informeze Serviciul Fiscal de Stat prin sistemul informațional automatizat de creare și circulație a documentelor electronice între Serviciul Fiscal de Stat și instituțiile financiare, în corespundere cu prezentul articol.

(4) Instituțiile financiare vor informa în aceeași zi Serviciul Fiscal de Stat prin sistemul informațional automatizat de creare și circulație a documentelor electronice între Serviciul Fiscal de Stat și instituțiile financiare despre modificarea sau închiderea contului bancar (cu excepția conturilor tranzitorii de executare a bugetelor, conturilor de credit și împrumut, de

depozite la termen și provizorii (de acumulare a mijloacelor financiare pentru formarea sau majorarea capitalului social)).

(4¹) Trezoreria de Stat informează Serviciul Fiscal de Stat despre deschiderea, modificarea sau închiderea conturilor deschise instituției publice în sistemul trezorerial al Ministerului Finanțelor.

(5) În cazul deschiderii contului bancar în străinătate, în termen de 15 zile de la data deschiderii acestuia, persoanele indicate la art. 162 alin. (1) lit. a) comunică Serviciului Fiscal de Stat faptul și datele corespunzătoare. Drept confirmare a înregistrării contului, Serviciul Fiscal de Stat eliberează contribuabilului, în termen de 3 zile, un certificat de confirmare.

Articolul 168. Anularea codului fiscal

(1) Codul fiscal se anulează în cazul:

- a) atribuirii lui cu încălcarea legislației fiscale;
- b) lichidării, reorganizării sau încetării activității persoanei juridice, întreprinderii cu statut de persoană fizică, notarului public, asociației de notari, cabinetului avocatului, biroului asociat de avocați, asociației de avocați, persoanei care practică activitate particulară de detectiv și de pază, executorului judecătoresc, biroului asociat de executori judecătorești, a administratorilor autorizați, a biroului asociat de administratori autorizați, biroului individual al mediatorului, biroului asociat de mediatori, a cabinetului individual al medicului de familie, a centrului medicilor de familie;
- c) decesului persoanei fizice, declarării morții ei, declarării, în modul stabilit, dispărute fără veste sau emigrării ei;
- d) dispariției obiectului impozabil și obligației fiscale pentru persoanele fizice (cetățeni străini și apatrizi), persoanele juridice sau organizațiile cu statut de persoană fizică nerezidente.
- e) radierii din oficiu a persoanelor juridice inactive și a întreprinzătorilor individuali inactivi care întrunesc condițiile stabilite la art. 2 din Legea nr. 220-XVI din 19 octombrie 2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali;
- f) lichidării persoanelor juridice ale căror coduri fiscale se atribuie de Serviciul Fiscal de Stat.

(2) La reorganizarea persoanelor indicate la art. 162 alin. (1) lit. a):

- a) prin contopire, codurile fiscale ale persoanelor ce se contopesc se anulează, iar persoanei astfel constituite i se atribuie un alt cod fiscal;
- b) prin absorbție, codul fiscal al persoanei absorbite se anulează;
- c) prin divizare, codul fiscal al persoanei divizate se anulează, iar persoanelor astfel constituite li se atribuie alte coduri fiscale;
- d) prin separare, codul fiscal al persoanei reorganizate rămîne același, iar persoanelor astfel constituite li se atribuie alte coduri fiscale;
- e) prin transformare în persoană cu o altă formă juridică de organizare, codul fiscal al persoanei reorganizate trece la persoana astfel constituită.

(3) În cazurile enumerate la alin. (2) lit. a), c) și d), la cererea de atribuire a codului fiscal se anexează documentul ce confirmă cuantumul datoriei asumate în urma reorganizării.

(4) Codul fiscal se anulează în baza:

- a) cererii persoanelor indicate la art. 162 alin. (1) lit. a) și/sau informației prezentate în conformitate cu art. 166 alin. (2), sau actului legislativ ori actului emis în baza lui, sau certificatului de confirmare a lichidării sau reorganizării persoanei, eliberat de autoritatea publică competentă. La cerere se anexează certificatul de atribuire a codului fiscal;
- b) hotărârii instanței judecătorești – în cazul lichidării persoanei juridice și a întreprinderii cu statut de persoană fizică sau în cazul declarării morții sau declarării persoanei fizice dispărute fără veste;
- c) deciziei conducerii Serviciului Fiscal de Stat – în cazul atribuirii de cod fiscal cu încălcarea legislației fiscale;
- d) informației organelor de stare civilă – în cazul decesului persoanei fizice;
- e) informației autorității publice abilitate să permită ieșirea din Republica Moldova pentru domiciliere în altă țară – în cazul ieșirii persoanei fizice;
- f) documentelor care atestă că persoanele fizice (cetățeni străini și apatrizi), persoanele juridice sau organizațiile cu statut de persoană fizică nerezidente nu au obiecte impozabile și nici obligații fiscale.

(5) Prin derogare de la alin. (4), codul fiscal care reprezintă numărul de identificare de stat se anulează în baza informației prezentate de entitatea abilitată cu dreptul de înregistrare de stat.

(6) Codul fiscal se anulează prin radierea lui din Registrul fiscal de stat și prin consemnarea acestui fapt în dosarul contribuabilului.

(7) Avizul despre anularea codului fiscal, în legătură cu atribuirea lui cu încălcarea legislației fiscale, Serviciul Fiscal de Stat îl va publica în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și, în termen de 3 zile, va informa despre aceasta organele vamale, organele înregistrării de stat și organele de statistică. Folosirea unui cod fiscal anulat se pedepsește în conformitate cu legea.

(8) Codul fiscal anulat se păstrează în Registrul fiscal de stat timp de 10 ani din momentul anulării.

(9) Codul fiscal anulat nu se atribuie unei alte persoane.

Capitolul 5 OBLIGAȚIA FISCALĂ

Articolul 169. Nașterea și modificarea obligației fiscale

(1) Obligația fiscală naște în momentul apariției circumstanțelor, stabilite de legislația fiscală, ce prevăd stingerea ei.

(2) Obligația fiscală a contribuabilului ce urmează să fie stinsă de către un alt contribuabil care, conform legislației fiscale, este obligat să rețină sau să perceapă de la primul sumele ce constituie obligația fiscală și să o stingă încetează a fi obligația fiscală a primului și devine obligația fiscală a celui de-al doilea din momentul reținerii sau percepției.

(3) Instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) care primește de la contribuabil sau de la Serviciul Fiscal de Stat ordine de plată și, respectiv, ordine incaso pentru transfer de mijloace bănești în contul stingerii obligației fiscale este considerată, din momentul primirii ordinului, responsabilă

de obligația fiscală în limita mijloacelor disponibile în contul bancar al contribuabilului. Totodată, contribuabilul este considerat responsabil de obligația fiscală în limita mijloacelor care nu sînt disponibile în contul bancar pentru stingerea integrală a obligației fiscale.

(4) Modificarea obligației fiscale reprezintă schimbarea cuantumului ei generată de modificarea circumstanțelor, stabilite de legislația fiscală, în funcție de care a fost calculată obligația.

Articolul 170. Modul de stingere a obligației fiscale

Stingerea obligației fiscale se face prin: achitare, anulare, prescripție, scădere, compensare sau executare silită.

Articolul 171. Stingerea obligației fiscale prin achitare

(1) Stingerea obligației fiscale prin achitare se efectuează în monedă națională, dacă prezentul cod sau alte acte legislative ce țin de domeniul fiscal nu prevăd altfel. Achitarea poate avea loc prin plată directă sau prin reținere la sursă. Plata directă se face prin intermediul cardului de plată, prin folosirea altor instrumente de plată sau în numerar.

(2) Plata cu utilizarea instrumentelor de plată fără numerar se efectuează prin intermediul instituțiilor financiare (sucursalelor sau filialelor acestora) sau al altor prestatori de servicii de plată, care sînt obligați să recepționeze mijloacele bănești aferente bugetului public național de la contribuabili persoane fizice în numerar și să le transfere la buget în termenul prevăzut la alin. (6).

(3) Plata în numerar poate fi efectuată prin intermediul Serviciului Fiscal de Stat autorităților administrației publice locale, al operatorilor de poștă, instituțiilor financiare (sucursalelor sau filialelor acestora) sau al altor prestatori de servicii de plată. Autoritățile administrației publice locale pot stabili încasarea impozitelor și taxelor locale și prin intermediul altor persoane.

(4) Autoritățile și instituțiile enumerate la alin. (3), cu excepția celor financiare și a operatorilor de poștă, care au încasat bani în numerar de la contribuabil sînt obligate să verse la buget, în numele acestuia, în aceeași sau în următoarea zi lucrătoare, sumele încasate. Autoritățile administrației publice locale din satele și comunele în care nu există instituții financiare sau subdiviziuni ale acestora pot stabili pentru serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale și pentru operatorii de poștă o altă periodicitate de vărsare la buget a sumelor încasate, dar nu mai rar de o dată pe săptămîină.

(5) În cazul în care contribuabilul deține la contul său de plăți mijloace bănești, instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) este obligată să execute, în limita acestor mijloace, ordinul de plată a contribuabilului în decursul zilei lucrătoare în care a fost primită.

(6) Sumele trecute la scăderi din contul bancar al contribuabilului pentru stingerea obligațiilor fiscale se transferă de instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) la buget în ziua lucrătoare în care au fost trecute la scăderi. Sumele încasate în numerar de la contribuabili pentru stingerea obligațiilor fiscale se transferă de instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) la buget nu mai tîrziu de ziua lucrătoare următoare zilei în

care au fost încasate, iar de către operatorii de poștă – nu mai târziu de a treia zi lucrătoare de la data în care au fost încasate.

01.04.2020

(7) Stingerea obligației fiscale de către persoanele indicate la art. 162 alin. (1) lit. d) se efectuează în monedă națională sau în valută străină EUR/USD, conform procedurii stabilite de Ministerul Finanțelor.

Articolul 172. Stingerea obligației fiscale, inclusiv a restanțelor, prin anulare

(1) Stingerea obligației fiscale, inclusiv a restanțelor, prin anulare se efectuează prin acte cu caracter general sau individual, adoptate conform legislației.

(2) Stingerea obligației fiscale, inclusiv a restanțelor, prin anulare se efectuează prin actele organelor de drept și judiciar privind radierea din Registrul Fiscal de Stat, în mod obligatoriu definitive și irevocabile, adoptate conform legislației.

(3) Se supun anulării, conform situației din data de 31 decembrie a fiecărui an fiscal de gestiune, restanțele unui contribuabil (persoană fizică sau juridică), în cuantum de până la 10 lei în total, înregistrate în sistemele proprii de evidență ale organelor abilitate cu atribuții de administrare fiscală, menționate la art. 131 alin. (1) din prezentul cod, la plățile reglementate de Codul fiscal. Determinarea și stingerea prin anulare a cuantumului respectiv al restanțelor în sistemele proprii de evidență ale organelor menționate se efectuează individual de către fiecare organ în parte.

Articolul 173. Stingerea obligației fiscale prin prescripție

Dacă nu a fost exercitat în termenele prevăzute de prezentul cod, dreptul statului de a determina obligația fiscală sau de a o executa silit se stinge prin prescripție în modul stabilit de Guvern. Concomitent, se stinge și obligația fiscală a contribuabilului. Stingerea obligației fiscale în urma survenirii termenelor de prescripție se face în baza unei decizii scrise a conducerii organelor cu atribuții de administrare fiscală care administrează obligația fiscală respectivă, iar în cazul serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale – în baza deciziei adoptate de către consiliul local.

Articolul 174. Stingerea obligației fiscale prin scădere

(1) Stingerea obligației fiscale prin scădere are loc în situațiile în care contribuabilul persoană fizică:

- a) a decedat;
- b) este declarat mort;
- c) este declarat dispărut fără veste;
- d) este declarat lipsit de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă.

(2) În cazurile enumerate la alin. (1), stingerea prin scădere se face în mărimea întregii obligații fiscale – dacă persoana nu a lăsat (nu dispune de) bunuri – sau în mărimea părții nestinse din obligația fiscală – dacă averea lăsată de ea (averea existentă) este insuficientă.

(3) Stingerea prin scădere a obligației fiscale a contribuabilului persoană juridică are loc în urma încetării activității lui prin lichidare, inclusiv pe cale judiciară, prin reorganizare, precum și în cazul în care stingerea ei prin executare silită în conformitate cu prezentul cod este imposibilă.

(4) Stingerea obligației fiscale prin scădere are loc în temeiul unei decizii a conducerii organului cu atribuții de administrare fiscală care administrează obligația fiscală respectivă. În cazul serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale, decizia se adoptă de către consiliul local.

(5) Suma obligațiilor fiscale stinse prin scădere conform prezentului articol este luată în evidență specială, care este parte componentă a evidenței generale, în modul stabilit de Serviciul Fiscal de Stat. În cazurile prevăzute la art. 186 alin. (5), sumele luate în evidență specială se restabilesc.

(6) Serviciul Fiscal de Stat prezintă Ministerului Finanțelor rapoarte trimestriale și anuale privind suma obligațiilor fiscale luate în evidență specială.

(7) Din data expirării valabilității actului de suspendare, obligațiile fiscale, luate în evidență specială conform art. 206 alin. (1) lit. c) și lit. e) se restabilesc în conturile contribuabilului cu data inițială a actului de suspendare.

Articolul 174¹. Stingerea simplificată a obligației fiscale prin scădere

(1) În lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii de evaziune fiscală sau de pseudoactivitate de întreprinzător, Serviciul Fiscal de Stat stinge simplificat obligația fiscală prin scădere contribuabililor persoane juridice și persoane fizice care practică activitate de întreprinzător, în condițiile prezentului articol.

(2) Serviciul Fiscal de Stat stinge simplificat prin scădere obligația fiscală, conform art. 174 alin. (4), în cazul în care stabilește în cumul că:

- a) persoana juridică are datorii la bugetul de stat, la bugetul local și/sau la fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală;
- b) persoana juridică nu este fondator al unei persoane juridice;
- c) persoana juridică, în decursul ultimelor 24 de luni consecutive, nu a depus dările de seamă fiscale prevăzute de legislație și nu a efectuat operații pe nici un cont bancar;
- d) față de persoana juridică au fost aplicate toate măsurile de executare silită a obligației fiscale prevăzute de lege;
- e) persoana juridică nu dispune de bunuri care pot fi urmărite în scopul executării obligației fiscale.

(3) Lista contribuabililor ale căror obligații fiscale au fost stinse simplificat prin scădere se prezintă entității abilitate cu dreptul de înregistrare de stat de către Serviciul Fiscal de Stat pentru a iniția din oficiu procedura de radiere din Registrul de stat.

Articolul 175. Stingerea obligației fiscale prin compensare

(1) Stingerea obligației fiscale prin compensare se efectuează prin trecerea în contul restanței a sumei plătite în plus sau a sumei care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituită.

(2) Compensarea se efectuează la inițiativa Serviciului Fiscal de Stat sau la cererea contribuabilului dacă legislația fiscală nu prevede altfel.

01.01.2020

(3) În termen de până la 30 de zile de la apariția circumstanțelor respective sau de la primirea cererii contribuabilului, Serviciul Fiscal de Stat întocmește documentul de plată și îl transmite Trezoreriei de Stat spre executare, în modul stabilit de Ministerul Finanțelor. **Pentru contribuabilii care au depus dezacord împotriva actului de control, Serviciul Fiscal de Stat întocmește documentul de plată și îl transmite Trezoreriei de Stat spre executare în termen de până la 45 de zile de la apariția circumstanțelor respective sau de la primirea cererii contribuabilului.**

(4) În termen de 7 zile de la data primirii documentului de plată, Trezoreria de Stat trece, după caz, dintr-un cont al bugetului în alt cont al aceleiași buget sau în contul unui alt buget sumele consemnate în documentul de plată. După executarea documentului de plată, Trezoreria de Stat remite, după caz, Serviciului Fiscal de Stat sau Serviciului Vamal extrasul din conturile trezoreriale de venituri.

(5) După ce a primit extrasul din conturile trezoreriale de venituri, Serviciul Fiscal de Stat face înscrierile de rigoare în contul personal al contribuabilului, iar Serviciul Vamal remite extrasul cel târziu a doua zi unităților sale.

(6) Excedentul sumei compensate, la cerere, poate fi restituit contribuabilului sau lăsat în contul stingerii unei viitoare obligații fiscale de alt tip. În caz de nedepunere a cererii, excedentul se lasă în contul stingerii obligației fiscale de același tip.

(7) Excedentul sumei compensate se restituie contribuabilului sau se utilizează, conform prevederilor art. 101 alin. (8), art. 101¹ alin. (4) sau art. 125 alin. (5), în cazul stingerii restanțelor față de bugetul public național. În acest scop, suma neachitată a obligațiilor fiscale în cuantum de până la 100 lei inclusiv nu se consideră restanță față de bugetul public național.

(8) În scopul atestării lipsei restanțelor față de buget, în scopul beneficiii de reducere cu 50% a amenzii pentru încălcarea fiscală, în scopul anulării dispoziției de suspendare a operațiunilor la contul bancar al contribuabilului emise pentru asigurarea încasării restanțelor, precum și în cazurile admiterii de erori la perfectarea documentelor de plată, se vor considera stinse sumele de impozite, taxe, alte plăți, majorări de întârziere (penalități) și/sau amenzi pentru care, la data examinării contului personal generalizat al contribuabilului, documentele trezoreriale de plată privind stingerea obligațiilor fiscale prin compensare au fost perfectate și remise organului corespunzător spre executare.

(9) Stingerea obligației fiscale prin compensare se efectuează în modul stabilit de Guvern.

Articolul 176. Restituirea sumei plătite în plus și a sumei care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituită

(1) Cu excepția cazurilor când legislația fiscală prevede altfel, restituirea sumei plătite în plus și a sumei care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituită contribuabi-

lului se face în modul și în termenele stabilite la art. 175 numai dacă acesta nu are restanțe. Termenul specificat la art. 175 se suspendă în cazul în care contribuabilul care solicită restituirea sumei plătite în plus și a sumei care, conform legislației, urmează a fi restituită este învinuit de săvârșirea unei infracțiuni prin intermediul tranzacțiilor economice care a condus la apariția dreptului la restituirea sumelor impozitelor și/sau taxelor și față de el a fost pornită urmărirea penală până la încetarea urmăririi penale, scoaterea de sub urmărire penală, pronunțarea unei sentințe de achitare definitive sau a unei sentințe definitive de încetare a procesului penal față de contribuabilul respectiv.

(1¹) Dacă prin prezentarea unei declarații cu privire la impozitul pe venit corectate după termenul stabilit de legislație se stabilește o sumă a impozitului pe venit plătită în plus, suma pasibilă restituirii conform alin. (1) se micșorează cu suma desemnată procentual pentru perioada fiscală corespunzătoare.

(2) Cu excepția cazurilor în care legislația fiscală prevede altfel, restituirea sumei plătite în plus și a sumei care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituită contribuabilului persoană juridică se efectuează de Trezoreria de Stat la conturile lui bancare, iar contribuabilului persoană fizică – la conturile lui bancare sau în numerar.

(2¹) Persoanele fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător vor depune cererea privind restituirea impozitului pe venit plătit în plus începând cu 1 iunie – pentru cele prezentate în mod electronic și 1 iulie – pentru cele prezentate pe suport de hirtie, cu excepția cazului în care persoana fizică intenționează să își schimbe domiciliul permanent din Republica Moldova.

01.01.2020

(3) Dacă suma plătită în plus și suma care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituită nu au fost restituite în termen de 45 de zile de la data primirii cererii de către Serviciul Fiscal de Stat, sau în alt termen prevăzut de legislația fiscală, contribuabilului i se plătește o dobândă, calculată în funcție de rata de bază (rotunjită până la următorul procent întreg), stabilită de Banca Națională a Moldovei în luna noiembrie a anului precedent anului fiscal de gestiune, aplicată la operațiunile de politică monetară pe termen scurt, **majorată cu 5 puncte, împărțită la numărul de zile ale anului și aproxi-mată conform regulilor matematice până la 4 semne după virgulă**. Pe perioadă suspendării termenului în conformitate cu alin. (1), dobândă nu se calculează.

(4) Calculul dobânzii, efectuat și prezentat de către contribuabil organului cu atribuții de administrare fiscală respectiv, se verifică și se aprobă de conducerea acestui organ și se anexează la ordinul de plată care prevede plata dobânzii. În cazul impozitelor și taxelor locale administrate de serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale, ordinul de plată va fi întocmit de Serviciul Fiscal de Stat în baza documentelor prezentate de acest serviciu. Plata dobânzii se va efectua din bugetul în care au fost vărsate impozitele și taxele respective.

Articolul 177. Stingerea obligației fiscale prin executare silită

Stingerea obligației fiscale prin executare silită are loc prin acțiunile întreprinse de Serviciul Fiscal de Stat pentru

perceperea forțată a restanțelor în conformitate cu legislația fiscală.

Articolul 178. Data stingerii obligației fiscale

(1) Dată a stingerii obligației fiscale prin achitare se consideră:

- a) în cazul achitării prin intermediul instrumentelor de plată fără numerar, altele decât cardurile de plată (prin virament) – data la care a fost debitat contul de plăți al contribuabilului în contul obligației fiscale respective. Debitarea contului de plăți se confirmă prin documentul de plată emis de prestatorul serviciilor de plată, în care se indică data debitării contului de plăți;
- b) în cazul achitării în numerar – data primirii numerarului prin intermediul instituțiilor financiare (sucursalelor sau filialelor acestora) sau al altor prestatori de servicii de plată în contul obligației fiscale respective. Primirea numerarului se confirmă prin ordin de încasare a numerarului și prin documentul de plată emis de prestatorul serviciilor de plată, în care se indică data primirii numerarului;
- c) în cazul achitării prin intermediul cardurilor de plată – data la care a fost debitat contul de plăți la care este atașat cardul de plată al contribuabilului pentru înscrierea sumei la buget în contul obligației fiscale respective. Debitarea contului de plăți la care este atașat cardul de plată se confirmă prin bonul (chitanța) de plată cu card de plată perfectat la terminal POS sau la alt dispozitiv de utilizare a cardurilor de plată, bon (chitanță) ce se eliberează deținătorului de card, și prin documentul de plată emis de prestatorul serviciilor de plată, în care se indică data debitării contului de card;
- d) în cazul achitării prin intermediul Serviciului guvernamental de plăți electronice (MPay) – data efectuării plății de către contribuabil, confirmată de către Serviciul MPay printr-o notificare către organul de stat competent privind efectuarea completă a plății și prin documentul de plată emis de prestatorul serviciilor de plată, în care se indică data efectuării plății.

(2) Dată a stingerii obligației fiscale prin anulare este considerată data indicată în actul de anulare.

(3) Dată a stingerii obligației fiscale prin prescripție este considerată prima zi după data în care a expirat termenul de prescripție.

(4) Dată a stingerii obligației fiscale prin scădere este considerată data:

- a) întocmirii actului comun al autorității administrației publice locale și al Serviciului Fiscal de Stat prin care ele constată că persoana decedată, declarată moartă, dispărută fără veste, lipsită de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă nu deținea (nu deține) bunuri;
- b) rămîinerii definitive a deciziei de încetare a activității persoanei juridice;
- c) emiterii deciziei privind derularea procesului de lichidare (dizolvare) sau hotărîrii de intentare a procesului de insolabilitate.

(5) Dată a stingerii obligației fiscale prin compensare este considerată data la care Trezoreria de Stat a executat documentele de plată.

(6) Dată a stingerii obligației fiscale prin executare silită este considerată data la care sumele obținute în urma acțiunilor de executare silită au fost înscrise în contul bugetului respectiv.

Articolul 179. Succesiunea stingerii obligațiilor fiscale

(1) Stingerea obligațiilor fiscale, conform legislației fiscale, are loc după criteriul cronologic de naștere a fiecărui tip de obligație fiscală indicat în documentul privitor la stingerea ei.

(2) În caz de nerespectare de către contribuabil a prevederilor alin. (1), Serviciul Fiscal de Stat este în drept să stingă obligația fiscală a acestuia conform succesiunii stabilite la alin. (1).

Articolul 180. Modificarea termenului de stingere a obligației fiscale

(1) În cazul admiterii restanțelor la bugetul public național, cu excepția bugetului asigurărilor sociale de stat, termenul de stingere a obligației fiscale poate fi modificat, în conformitate cu prezentul articol, pe o perioadă de pînă la 12 luni consecutive, cu calcularea unei majorări de întîrziere, în conformitate cu prevederile art. 228, și cu aplicarea măsurilor de asigurare a stingerii obligației fiscale sub formă de gaj.

(2) Modificarea termenului de stingere a obligației fiscale se efectuează prin:

- a) amînarea stingerii obligației fiscale (stingerea se va efectua printr-o plată unică);
- b) eşalonarea stingerii obligației fiscale (stingerea se va efectua în rate).

(3) Amînarea sau eşalonarea stingerii obligației fiscale se acordă contribuabilului în următoarele cazuri:

- a) calamități naturale și tehnogene;
- b) distrugere accidentală a clădirilor de producție;
- c) împrejurare imprevizibilă și de neînlăturat, care împiedică în mod efectiv capacitatea de producție pe o perioadă lungă de timp și executarea obligației contractuale a contribuabilului;
- d) datorii ale autorităților sau instituțiilor publice (finanțate de la bugetul public național) față de contribuabil, doar în limitele sumelor datorate, precum și impozitelor și taxelor aferente acestora;
- e) alte circumstanțe, stabilite de Ministerul Finanțelor, ce îndreptățesc contribuabilul de a beneficia de modificarea termenului de stingere a obligațiilor fiscale.

Cazurile amînării sau eşalonării stingerii obligației fiscale expuse la lit. a)–c) urmează a fi confirmate prin acte emise de autoritățile sau instituțiile competente.

(4) Amînarea sau eşalonarea stingerii obligației fiscale se acordă cu condiția stingerii obligației fiscale curente în perioada termenului de amînare sau eşalonare.

(5) Amînarea sau eşalonarea stingerii obligației fiscale se acordă în baza unui contract-tip, care se încheie între Serviciul Fiscal de Stat și contribuabil.

(6) Procedura de modificare a termenului de stingere a obligației fiscale, modelul contractului-tip privind modificarea termenului de stingere a obligației fiscale, inclusiv modul

de intrare în vigoare, de suspendare, de modificare și de reziliere a acestuia, sînt stabilite de Ministerul Finanțelor.

(7) În cazul nerespectării de către contribuabil a clauzelor contractului de amînare sau eșalonare a stingerii obligației fiscale, acesta este reziliat din momentul în care Serviciul Fiscal de Stat a depistat încălcările.

(8) Nu se admite încheierea unui nou contract de amînare sau eșalonare a uneia și aceleiași obligații fiscale cu contribuabilul care nu a îndeplinit condițiile contractului precedent.

(9) Pînă la expirarea termenului de stingere a obligației fiscale, modificat prin amînare sau eșalonare, nu se vor întreprinde acțiuni de executare silită asupra obligației fiscale care este obiect al contractului.

Capitolul 6

RESPONSABILITATEA DE STINGEREA OBLIGAȚIEI FISCALE

Articolul 181. Responsabilitatea persoanei cu funcție de răspundere de stingerea obligației fiscale a contribuabilului

(1) Persoana cu funcție de răspundere responsabilă de stingerea obligației fiscale a contribuabilului este conducătorul lui sau o altă persoană a acestuia care, în virtutea obligațiilor de serviciu, era/este obligată să stingă obligația fiscală în modul și în termenele stabilite. În cazul în care contribuabilul nu are persoană cu funcție de răspundere responsabil de stingerea obligației fiscale este el însuși.

(2) Persoana cu funcție de răspundere este responsabilă de toate obligațiile fiscale ale contribuabilului, indiferent de data apariției lor.

(3) Obligațiile fiscale ale contribuabilului de care persoana cu funcție de răspundere este responsabilă în conformitate cu prezentul articol rămîn obligații ale acestuia pînă la stingerea lor deplină.

(4) Pentru neîndeplinirea obligațiilor prevăzute de prezentul articol și a altor obligații prevăzute de legislația fiscală, persoana cu funcție de răspundere a contribuabilului poartă răspundere în conformitate cu legislația.

Articolul 182. Responsabilitatea persoanei cu funcție de răspundere a contribuabilului obligat să rețină sau să perceapă de la o altă persoană impozitele, taxele, majorările de întîrziere (penalitățile) și/sau amenzile și să le verse la buget

(1) Persoana cu funcție de răspundere a contribuabilului obligat, conform legislației fiscale, să rețină sau să perceapă de la o altă persoană impozitele, taxele, majorările de întîrziere (penalitățile) și/sau amenzile și să le verse la buget este responsabilă de plata impozitelor și taxelor,

majorărilor de întîrziere și/sau amenzilor nereținute, nepercepute și netransferate în modul stabilit la buget dacă:

- a) reținerea, perceperea sau transferul intră în atribuțiile ei;
- b) ea a știut sau trebuia să știe că impozitele, taxele, majorările de întîrziere (penalitățile) și/sau amenzile nu au fost reținute, percepute sau transferate de contribuabil.

(2) Obligația de a reține sau percepe impozite, taxe, majorări de întîrziere (penalități) și/sau amenzi rămîne a fi a contribuabilului a cărui persoană cu funcție de răspundere este obligată să le rețină sau să le perceapă de la o altă persoană și să le transfere pînă cînd impozitele, taxele, majorările de întîrziere (penalitățile) și/sau amenzile vor fi declarate sau trebuiau să fie declarate de persoana de la care trebuia să fie reținute sau percepute ori pînă la stingerea lor totală în celelalte cazuri.

(3) Obligațiile fiscale ale contribuabilului pentru care persoana lui cu funcție de răspundere este responsabilă în conformitate cu prezentul articol rămîn obligații ale contribuabilului pînă la stingerea lor deplină în cazul reținerii sau percepției impozitelor, taxelor, majorărilor de întîrziere și/sau amenzilor de la alte persoane.

(4) Pentru neîndeplinire a obligațiilor prevăzute de prezentul articol și a altor obligații prevăzute de legislația fiscală, persoana cu funcție de răspundere a contribuabilului poartă răspundere în conformitate cu legislația.

Articolul 183. Responsabilitatea persoanei care dobîndește o proprietate de a stinge restanța persoanei care îi transmite proprietatea

Dacă o persoană care are restanță transmite o proprietate unei alte persoane, iar acestea sînt interdependente, persoana care primește proprietatea este responsabilă de stingerea restanței în mărimea diferenței dintre valoarea de piață a proprietății dobîndite și suma plătită efectiv pentru ea.

Articolul 184. Responsabilitatea pentru obligațiile fiscale ale persoanei în curs de lichidare

(1) Obligațiile fiscale ale persoanei în curs de lichidare le stinge, din contul mijloacelor ei bănești inclusiv din veniturile obținute din comercializarea activelor ei, organul, organizația, persoana, responsabili, conform legislației, de lichidarea acesteia.

(2) În cazul aplicării modalităților de depășire a insolabilității, obligațiile fiscale se sting în conformitate cu legislația respectivă.

Articolul 185. Responsabilitatea pentru obligațiile fiscale ale persoanei în cazul reorganizării ei

(1) Obligațiile fiscale ale persoanei reorganizate le stinge succesorul ei.

(2) Stingerea obligației fiscale a persoanei reorganizate este impusă succesorului ei indiferent de faptul că acesta a știut ori nu, înainte de finalizarea reorganizării, că persoana reorganizată nu a stins sau a stins parțial obligația fiscală.

(3) Reorganizarea persoanei nu schimbă pentru succesorul acesteia termenele de stingere a obligației ei fiscale. În cazul reorganizării persoanei, drepturile și obligațiile ei trec la întreprinderea nou-creată. Înainte de a se reorganiza, întreprinderea va înștiința despre aceasta Serviciului Fiscal de Stat pentru efectuarea unui control fiscal și determinarea volumului de drepturi și obligații succesoare ale persoanei nou-create.

(4) În cazul existenței mai multor succesori, fiecare dintre ei poartă răspundere, în limita drepturilor și obligațiilor preluate în urma reorganizării, pentru stingerea obligației fiscale a persoanei reorganizate.

(5) Responsabilitatea asumată de succesorul persoanei reorganizate devine obligația lui fiscală care, în cazul reorganizării acestuia, trece la succesorii lui.

(6) În cazul reorganizării prin contopirea mai multor persoane, persoana astfel creată este considerată succesor al fiecărei persoane contopite în stingerea obligațiilor ei fiscale.

(7) În cazul reorganizării persoanei prin absorbție, persoana absorbantă este considerată succesorul acesteia în stingerea obligației ei fiscale.

(8) În cazul reorganizării persoanei prin divizare, persoanele astfel create sînt considerate succesori primei în stingerea obligațiilor ei fiscale proporțional cotei ce le aparține.

(9) În cazul reorganizării persoanei prin separare, persoana reorganizată și persoana care s-a constituit în urma separării sînt responsabile de stingerea obligației fiscale a persoanei reorganizate proporțional cotei ce le aparține.

(10) În cazul reorganizării persoanei prin transformare, persoana astfel creată este considerată succesorul celei dintîi în stingerea obligației ei fiscale.

Articolul 186. Stingerea obligațiilor fiscale ale persoanelor fizice decedate, declarate moarte, dispărute fără veste, lipsite de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrînsă

(1) Obligația fiscală a persoanei fizice decedate sau declarate moartă, în modul stabilit, o stinge fiecare moștenitor al ei în limitele valorii bunurilor moștenite și proporțional părții sale de moștenire.

(2) Obligația fiscală a persoanei fizice declarate, în modul stabilit, dispărută fără veste se stinge de către tutorele numit să administreze bunurile dispărutului din contul acestora.

(3) Obligația fiscală a persoanei fizice, inclusiv a minorului, recunoscute, în conformitate cu legislația, incapabilă sau cu capacitate de exercițiu restrînsă o sting părinții, înfietorii, tutorele sau curatorul din contul bunurilor acesteia.

(4) Obligația fiscală care nu a putut fi stinsă, în conformitate cu prezentul articol, din cauza insuficienței de bunuri se stinge prin scădere, efectuată de Serviciul Fiscal de Stat în conformitate cu prezentul cod.

(5) În cazul în care instanța judecătorească emite o decizie de anulare a declarării persoanei fizice moartă sau dispărută fără veste ori o decizie de recunoaștere a capacității depline de exercițiu, acțiunea obligațiilor fiscale stinse anterior prin scădere se restabilește, fără a se aplica majorările de întîrziere și amenziile pentru perioada cuprinsă între momentul declarării persoanei fizice moartă sau dispărută fără veste, sau lipsită de capacitate de exercițiu, sau cu capacitate de exercițiu restrînsă și data emiterii deciziei respective.

Capitolul 7 DAREA DE SEAMĂ FISCALĂ

Articolul 187. Prezentarea dării de seamă fiscale

(1) În cazurile prevăzute de legislația fiscală, contribuabilul este obligat să prezinte în termenul stabilit dări de seamă pentru fiecare tip de impozit sau de taxă, pentru primele de asigurare obligatorie de asistență medicală și contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii.

(2) Cu excepția cazurilor expres prevăzute de legislația fiscală, contribuabilul este obligat să prezinte Serviciului Fiscal de Stat dări de seamă privind impozitele, taxele, primele de asigurare obligatorie de asistență medicală și contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii.

(2¹) Darea de seamă fiscală se prezintă utilizînd, în mod obligatoriu, metode automatizate de raportare electronică, în forma și în modul reglementat de Serviciul Fiscal de Stat, după cum urmează:

- b) începînd cu 1 ianuarie 2013 – de către subiecții înregistrați în calitate de plătitori ai T.V.A.
- c) începînd cu 1 iulie 2016 – de către subiecții care au, conform numărului scriptic de salariați înregistrat în anul precedent, mai mult de 10 persoane angajate prin contract individual de muncă ori prin alte contracte.
- d) începînd cu 1 ianuarie 2017 – de către contribuabilii care la situația din 1 ianuarie 2016 aveau angajați mai mult de 5 salariați;
- e) începînd cu 1 ianuarie 2017, pentru perioadele fiscale începînd cu anul 2017 – de către subiecții care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției;
- f) începînd cu 1 ianuarie 2017 – de către rezidenții parcurilor pentru tehnologia informației;
- g) începînd cu 1 ianuarie 2019 – de către contribuabilii care au 5 și mai mulți angajați.

01.04.2020

h) de la data luării în evidență fiscală (atribuirii codului fiscal) – de către persoanele indicate la art. 162 alin. (1) lit. d), indiferent de numărul de angajați.

(2²) Forma și modul de prezentare a dărilor de seamă cu utilizarea metodelor automatizate de raportare electronică pentru contribuabilii care le utilizează benevol sînt similare celor expuse la alin. (2¹).

- (3) Darea de seamă fiscală, de regulă, trebuie să conțină:
- a) denumirea (numele și prenumele) contribuabilului;

- b) codul fiscal al contribuabilului, iar după caz și codul subdiviziunii acestuia;
- c) perioada fiscală pentru care se prezintă;
- d) tipul impozitului, al taxei, al primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, al contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii;
- e) obiectul impozabil (baza impozabilă);
- f) cota impozitului, a taxei, a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii;
- g) facilitățile fiscale;
- h) suma impozitului, a taxei, a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii;
- i) alte date și informații;
- j) pentru darea de seamă pe suport de hîrtie – semnătura persoanelor responsabile (conducătorul și contabilul-șef) ale contribuabilului sau semnătura contribuabilului (a reprezentantului acestuia);
- k) pentru darea de seamă în format electronic – semnătura electronică, aplicată în modul stabilit de Guvern, sau semnătura electronică de autentificare, aplicată în modul stabilit de Serviciul Fiscal de Stat, a persoanelor menționate la lit. j).

(3)¹ Dacă contribuabilul (cu excepția contribuabililor înregistrați de către entitatea abilitată cu dreptul de înregistrare de stat) își încetează activitatea pe parcursul anului fiscal, persoana responsabilă a acestuia este obligată să prezinte, în termen de 60 de zile de la luarea deciziei de încetare a activității, Serviciului Fiscal de Stat informația despre încetarea activității, în forma aprobată de Serviciul Fiscal de Stat. La informație se anexează copia de pe decizia de încetare a activității, adoptată de fondatori, precum și copia de pe avizul privind inițierea procedurii de încetare a activității, publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(4) Contribuabilul (reprezentantul acestuia), persoana lui cu funcție de răspundere semnează darea de seamă fiscală, asumîndu-și răspunderea prevăzută de lege pentru prezentarea de date și informații false sau eronate.

(5) Darea de seamă fiscală se consideră prezentată la data la care Serviciul Fiscal de Stat o primește, dacă este întocmită în modul stabilit de legislația fiscală și dacă este perfectată în modul reglementat de Serviciul Fiscal de Stat.

(6) Darea de seamă fiscală se consideră recepționată de Serviciul Fiscal de Stat în conformitate cu alin.(5) în cazul în care contribuabilul prezintă dovezi în acest sens: un exemplar de dare de seamă fiscală cu mențiunea Serviciului Fiscal de Stat că a primit-o, o recipisă, eliberată de Serviciul Fiscal de Stat, avizul poștal, o recipisă electronică de confirmare a acceptării acesteia în sistemul informațional al Serviciului Fiscal de Stat etc.

(7) Instrucțiunile privind modul de întocmire și de prezentare a dărilor de seamă fiscale, inclusiv a celor unificate, se emit de Serviciul Fiscal de Stat dacă legislația fiscală nu prevede altfel.

Articolul 188. Darea de seamă fiscală corectată

(1) Darea de seamă fiscală corectată este versiunea dării de seamă fiscale precedente.

(2) Contribuabilul care descoperă că darea de seamă fiscală prezentată anterior conține o greșeală sau o omisiune are dreptul să prezinte o dare de seamă fiscală corectată, conform formularului și modului de întocmire în vigoare pentru darea de seamă fiscală care se corectează

(3) Darea de seamă fiscală corectată, depusă înainte sau în termenul stabilit pentru prezentarea dărilor de seamă fiscale pe o anumită perioadă fiscală se consideră dare de seamă fiscală pentru perioada respectivă.

(4) Darea de seamă fiscală corectată nu va fi luată în considerare și, prin urmare, nu va fi modificată darea de seamă precedentă dacă cea corectată a fost prezentată:

- b) după emiterea de către conducerea organului care exercită controlul a unei decizii scrise cu privire la inițierea efectuării unui control fiscal, al cărui obiect va fi și darea de seamă prezentată greșit sau cu omisiuni;
- c) pe o perioadă supusă unei verificări documentare sau după ea.

Articolul 188¹. Prezentarea dărilor de seamă fiscale și termenul de plată a obligațiilor fiscale în legătură cu lichidarea agentului economic

(1) Agentul economic aflat în proces de lichidare este obligat să prezinte în prealabil Serviciului Fiscal de Stat darea de seamă cu privire la impozitul pe venit pentru perioada fiscală stabilită la art. 12¹ alin. (3) lit. a) în termen de cel mult 5 luni de la data înregistrării dizolvării.

(2) Agentul economic aflat în proces de lichidare este obligat să prezinte Serviciului Fiscal de Stat darea de seamă cu privire la impozitul pe venit pentru perioada fiscală stabilită la art. 12¹ alin. (3) lit. b) în termen de cel mult 30 de zile de la data aprobării bilanțului definitiv de lichidare.

(3) Agentul economic aflat în proces de lichidare este obligat să prezinte Serviciului Fiscal de Stat toate dările de seamă fiscale cel târziu la data prezentării conform alin. (2) din prezentul articol a dării de seamă cu privire la impozitul pe venit.

(4) Dacă procesul de lichidare durează peste perioada anului fiscal în care a fost inițiată procedura de lichidare, agentul economic aflat în proces de lichidare este obligat să prezinte darea de seamă cu privire la impozitul pe venit conform art. 83.

(5) Dacă în procesul de lichidare, pe parcursul anului fiscal, apare necesitatea de prezentare a unei dări de seamă fiscale corectate, aceasta va substitui darea de seamă anterioară pentru perioada fiscală respectivă.

(6) Termenul de plată a obligațiilor fiscale, calculate în baza dării de seamă cu privire la impozitul pe venit, prezentată conform alin. (1) sau (2) din prezentul articol, se consideră data prezentării dării de seamă respective.

(7) Dacă în urma controlului fiscal se constată lipsa datelor față de creditorii și bugetul public național, precum și lipsa activelor pasibile repartizării, darea de seamă privind impozitul pe venit prezentată în prealabil se consideră a fi finală și se prezintă bilanțul de lichidare.

Articolul 189. Calcularea impozitelor și taxelor de către Serviciul Fiscal de Stat

(1) Serviciul Fiscal de Stat calculează impozitele și taxele contribuabililor în urma controalelor fiscale, dacă au fost stabilite cazuri de nerespectare a legislației fiscale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislația fiscală.

(2) Dacă în timpul controlului fiscal sumele impozitelor și taxelor care urmau să fie vărsate la buget nu pot fi determinate din lipsă de contabilitate ori din cauza ținerii ei neconforme, dacă contribuabilul (reprezentantul acestuia) sau persoana lui cu funcție de răspundere nu prezintă, în totalitate sau în parte, documentele de evidență și/sau dările de seamă fiscale, Serviciul Fiscal de Stat calculează impozitele și taxele prin metode și din surse indirecte, efectuând ulterior recalcularea lor după restabilirea evidenței, în conformitate cu legislația, sau după prezentarea documentelor respective.

(3) Acțiunile prevăzute la alin. (1) pot fi aplicate persoanelor fizice cetățeni ai Republicii Moldova care nu desfășoară activitate de întreprinzător în cadrul utilizării metodelor indirecte de estimare în conformitate cu prevederile cap. 11¹ din prezentul titlu.

Capitolul 8 EVIDENȚA OBIECTELOR IMPOZABILE ȘI A OBLIGAȚIILOR FISCALE

Articolul 190. Principiile generale de evidență a obiectelor impozabile și a obligațiilor fiscale

(1) Evidența obiectelor impozabile și a obligațiilor fiscale se ține de către contribuabil de sine stătător, dacă legislația nu prevede altfel, pentru a se estima baza impozabilă, cuantumul obligațiilor fiscale calculate, modificate, stinse și restante.

(2) Contabilitatea și/sau o altă evidență pe care se întemeiază evidența obiectelor impozabile și a obligațiilor fiscale trebuie să reflecte oportun, integral și veridic operațiunile contribuabilului și situația lui financiară.

(3) Pentru a controla stingerea obligațiilor fiscale, Serviciul Fiscal de Stat alte autorități cu atribuții de administrare fiscală, în cazurile prevăzute expres de legislația fiscală, țin evidența acestora, înscriind în conturile personale ale contribuabilului, deschise pentru fiecare impozit și taxă, cuantumul, data apariției, modificării sau stingerii lor.

(4) Înscrierile în conturile personale ale contribuabilului se efectuează conform modului stabilit de Serviciul Fiscal de Stat.

(5) Evidența impozitelor și taxelor locale pe obiectele impozabile care nu se află în raza de activitate a subdiviziunii Serviciului Fiscal de Stat în a cărei evidență este contribuabilul o ține subdiviziunea Serviciului Fiscal de Stat în a cărei rază se află obiectul impozabil. Evidența impozitelor și taxelor calculate de serviciile de colectare a impozitelor și taxelor locale se ține de aceste servicii.

Articolul 191. Avizul de plată a obligației fiscale

(1) Avizul de plată a obligației fiscale reprezintă o înștiințare scrisă prin care Serviciul Fiscal de Stat sau o altă autoritate cu atribuții de administrare fiscală cere contribuabilului să stingă obligațiile fiscale indicate în el.

(2) Avizul de plată se întocmește și se remite contribuabilului în cazul în care obligația fiscală este calculată de Serviciul Fiscal de Stat sau de o altă autoritate publică cu atribuții de administrare fiscală, excepție făcând cazurile în care calculul este efectuat în funcție de rezultatele controalelor fiscale.

(3) Dacă în calculul obligației fiscale, pentru care a fost remis aviz de plată, au fost făcute rectificări, Serviciul Fiscal de Stat sau o altă autoritate cu atribuții de administrare fiscală întocmește și expediază contribuabilului un aviz de plată rectificat.

(4) Formularul tipizat al avizului de plată a obligației fiscale se aprobă de Ministerul Finanțelor.

(5) Avizul de plată a obligației fiscale trebuie să conțină următoarele elemente obligatorii:

- a) denumirea (numele și prenumele) contribuabilului;
- b) codul fiscal al contribuabilului;
- c) data emiterii sale;
- d) tipul, termenele de stingere și suma obligației fiscale;
- e) adresa și codul fiscal al Serviciului Fiscal de Stat sau al unei alte autorități care a întocmit avizul de plată.

(6) Avizul de plată a obligației fiscale intră în vigoare la data la care contribuabilul l-a primit și este valabil până la stingerea obligației fiscale sau până la anularea lui.

Articolul 192. Termenul de remitere a avizului de plată și termenul de stingere a obligației fiscale

(1) Avizul de plată a obligației fiscale se remite contribuabilului până la expirarea termenului de stingere a obligației fiscale indicat în el, dacă legislația fiscală nu prevede altfel.

(2) Obligațiile fiscale indicate în avizul de plată trebuie să fie stinse în termenele indicate în aviz.

(3) Dacă avizul de plată a fost remis contribuabilului după expirarea termenului de stingere a obligației fiscale, majorarea de întârziere (penalitatea) și/sau amenda pentru nestingerea ei în termen se aplică după expirarea a 10 zile calendaristice de la data la care contribuabilul a primit avizul de plată.

Capitolul 9 EXECUTAREA SILITĂ A OBLIGAȚIEI FISCALE

Articolul 193. Condițiile declanșării executării silite a obligației fiscale

Condițiile declanșării executării silite a obligației fiscale sînt:

- a) existența restanței, ținîndu-se cont de prevederile art. 252;

- b) neexpirarea termenelor de prescripție stabilite în prezentul cod.
- c) necontestarea faptului de existență a restanței și mărimii ei în cazurile prevăzute la art. 194 alin. (1) lit. c) și d);

01.01.2020

- d) contribuabilul nu se află în procedură de lichidare (dizolvare) sau în proces de insolvență conform prevederilor legislației în vigoare, **cu excepția obligației fiscale calculate după intentarea procedurii de insolvență, în conformitate cu prevederile Legii insolvenței nr. 149/2012.**

Articolul 194. Modalitățile de executare silită a obligației fiscale

- (1) Executarea silită a obligației fiscale se efectuează prin:
 - a) încasare a mijloacelor bănești, inclusiv în valută străină, de pe conturile bancare ale contribuabilului, cu excepția celor de pe conturile de credit și provizorii (de acumulare a mijloacelor financiare pentru formarea sau majorarea capitalului social);
 - b) ridicare de la contribuabil a mijloacelor bănești în numerar, inclusiv în valută străină;
 - c) urmărire a bunurilor contribuabilului, cu excepția celor consemnate la lit. a) și b);
 - d) urmărire a datoriilor debitoare ale contribuabililor prin modalitățile prevăzute la lit. a), b) și c).
- (2) Urmărirea bunurilor se face prin sechestrare, comercializare și ridicare.

(3) În cazul în care, după ce s-au aplicat modalitățile de executare silită, obligația fiscală a contribuabilului care desfășoară activitate de întreprinzător nu a fost stinsă în totalitate, iar aplicarea ulterioară a executării silite este imposibilă, Serviciul Fiscal de Stat are dreptul să inițieze aplicarea modalităților de depășire a insolvenței în conformitate cu legislația. Obligația fiscală a persoanei fizice neînregistrate ca subiect al activității de întreprinzător se stinge în modul prevăzut de prezentul cod.

Articolul 195. Organele abilitate cu executarea silită a obligației fiscale

- (1) Executarea silită a obligației fiscale se efectuează de către Serviciul Fiscal de Stat în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.
- (2) Executarea silită a obligației fiscale calculate de către serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale se efectuează în comun cu Serviciul Fiscal de Stat, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

Articolul 196. Regulile generale de executare silită a obligației fiscale

- (1) Executarea silită a obligației fiscale se face în zile lucrătoare, între orele 6.00 și 22.00. Executarea silită în alt timp se admite în cazul în care contribuabilul sau debitorul lui se eschivează de la ea.
- (2) Dacă contribuabilul nu poate fi găsit pe adresele cunoscute, Serviciul Fiscal de Stat va solicita intervenția autorităților publice competente.

(3) În termen de 10 zile lucrătoare de la data primirii cererii prevăzute la art. 161 alin. (6), dosarul contribuabilului privind acțiunile de executare silită întreprinse față de acesta se va transmite subdiviziunii responsabile a Serviciului Fiscal de Stat în modul stabilit de Serviciul Fiscal de Stat.

(5) Serviciul Fiscal de Stat este în drept să aplice una sau mai multe modalități de executare silită a obligației fiscale. Executarea silită a obligației fiscale în modul prevăzut la art. 194 alin. (1) lit. b), c) și d) se face în temeiul unei hotărâri emise de conducerea Serviciului Fiscal de Stat pe un formular tipizat aprobat de Serviciul Fiscal de Stat, care are valoare de document executoriu.

(6) Cheltuielile aferente executării silite a obligației fiscale se efectuează de la bugetul de stat, urmînd să fie recuperate din contul contribuabilului, cu excepția comisioanelor percepute de instituția financiară la predarea mijloacelor în numerar de către funcționarii fiscali conform art. 198.

Articolul 197. Încasarea de mijloace bănești de pe conturile bancare ale contribuabilului

(1) Începînd cu ziua următoare celei în care a apărut restanța sau în care s-a aflat despre apariția ei, Serviciul Fiscal de Stat este în drept să înainteze ordine incaso, care au valoare de documente executorii, la conturile bancare (cu excepția contului de împrumut a conturilor bancare deschise conform prevederilor acordurilor de împrumut încheiate între Republica Moldova și donatorii externi, a contului provizoriu (de acumulare a mijloacelor financiare pentru formarea sau majorarea capitalului social) precum și a conturilor persoanelor fizice care nu sînt subiecți ai activității de întreprinzător (în cazul executorilor judecătorești – numai conturile speciale), conturile de acumulare deschise conform legislației insolvenței ale contribuabilului dacă acesta dispune de ele și dacă Serviciul Fiscal de Stat le cunoaște. Pentru toate categoriile de conturi bancare înscrise în Registrul fiscal de stat, ordinele incaso se emit în monedă națională. La executarea ordinului incaso emis în moneda națională înaintat la contul în valută străină al contribuabilului, instituția financiară efectuează operațiunea de cumpărare a valutei străine contra monedei naționale aplicînd cursul valutar stabilit de aceasta, cu transferarea leilor moldovenești la bugetul public național în aceeași zi.

(1¹) Încasarea de mijloace bănești de pe conturile bancare deținute de către notari, avocați, administratori autorizați și mediatori se efectuează conform prevederilor prezentului articol.

(2) În cazul în care contribuabilul deține la contul său bancar mijloace bănești, instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) este obligată să execute, în limita acestor mijloace, ordinul incaso a Serviciului Fiscal de Stat în decursul a 24 de ore din momentul în care a fost primită.

(2¹) În cazul în care în ziua sau anterior recepționării ordinului incaso privind încasarea mijloacelor bănești de pe conturile bancare ale contribuabilului au fost înaintate alte documente executorii și/sau în aceeași zi au fost înaintate alte ordine incaso pentru același cont/conturi bancare, emise de organele legal abilitate, și mijloacele bănești disponibile în aceste conturi nu sînt suficiente pentru executarea integra-

lă a ordinelor incaso și a documentelor executorii indicate, acestea (ordinul incaso și documentul executoriu) se remit de către instituția financiară (sucursală sau filială) în aceeași zi primului executor judecătoresc emitent, pentru încasarea și distribuirea mijloacelor bănești în ordinea satisfacerii creanțelor și conform procedurii stabilite de Codul de executare. În aceeași zi, instituția financiară (sucursala sau filiala) va informa în scris și/sau prin alte metode legale Serviciul Fiscal de Stat despre existența altor ordine incaso și/sau documente executorii și despre remiterea acestora executorului judecătoresc corespunzător.

(3) În cazul în care contribuabilul nu deține la contul său bancar mijloace bănești pentru a stinge, total sau parțial, obligația fiscală și nu există situațiile prevăzute la alin. (2¹), instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) remite Serviciului Fiscal de Stat, în termen de 3 ore după termenul reglementat de alin. (2) al prezentului articol, informația privind executarea ordinului incaso. În cazul suspendării operațiunilor la contul bancar pentru nestingerea obligației fiscale, instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) informează imediat Serviciul Fiscal de Stat despre înscrierea în contul contribuabilului a mijloacelor bănești. Procedura încasării incontestabile a mijloacelor de la conturile bancare se stabilește de Banca Națională a Moldovei în comun cu Ministerul Finanțelor.

(3¹) Pentru situațiile reglementate la alin. (2¹) al prezentului articol se vor aplica prin analogie dispozițiile art. 92 din Codul de executare.

(3²) În urma alăturării realizate conform procedurii stabilite la alin. (3¹) al prezentului articol și după expirarea termenului de alăturare stabilit la art. 92 din Codul de executare, executorul judecătoresc va comunica, în termen de 3 zile, Serviciului Fiscal de Stat despre toate acțiunile și actele care trebuie sau au fost realizate cu această ocazie, în special cele care vizează gradul de prioritate a creanțelor care concurează pentru mijloacele bănești aflate pe conturile debitorului ce sînt implicate în procedura de executare respectivă și va solicita avizul Serviciului Fiscal de Stat în acest sens.

(3³) Repartizarea sumelor încasate de pe conturile debitorului (în spețele care vizează și creanțele statului) se va realiza conform prevederilor legale în vigoare și doar în baza avizului pozitiv al Serviciului Fiscal de Stat.

În cazul primirii refuzului privind ordinea de repartizare a sumelor, actele ulterioare în acest sens ale executorului judecătoresc sînt lovite de nulitate, executorul judecătoresc fiind obligat să se conformeze prescripțiilor privind modul de repartizare a sumelor indicate de către Serviciul Fiscal de Stat, ținînd cont de prevederile legislației în vigoare.

(4) Prevederile prezentului articol nu se aplică în cazul în care în contul bancar al contribuabilului sînt înscrise mijloace bănești încasate de la comercializarea bunurilor gajate, în limita sumelor direcționate spre plata cheltuielilor aferente vînzării bunului gajat și în limita creanțelor care se plătesc din produsul vînzării bunului gajat.

Articolul 198. Ridicarea de la contribuabil a mijloacelor bănești în numerar

(1) Executarea silită a obligației fiscale prin ridicarea de mijloace bănești în numerar este aplicată contribuabilului care corespunde noțiunii de la art. 5 pct. 2).

(2) Pentru ridicarea de la contribuabil a mijloacelor bănești în numerar, inclusiv în valută străină, funcționarul fiscal controlează locurile și localurile în care contribuabilul păstrează numerarul, precum și rețeaua lui comercială.

(3) Prin derogare de la art. 129 pct. 4), în calitate de reprezentant al contribuabilului, la ridicarea mijloacelor bănești în numerar participă casierul (gestionarul) sau un alt angajat care îl înlocuiește. Aceștia sînt obligați să prezinte documentele necesare și să asigure accesul liber la seiful casei contribuabilului, în încăperea izolată a casei, precum și în rețeaua lui comercială.

(4) Deschiderea fără consimțămîntul reprezentantului contribuabilului sau în lipsa acestuia a locurilor și localurilor în care se păstrează numerarul se efectuează în prezența a 2 martori asistenți. Pînă la sosirea acestora din urmă, funcționarul fiscal sigilează locurile și localurile.

(5) Faptul ridicării numerarului și al deschiderii locurilor și localurilor fără consimțămîntul reprezentantului contribuabilului este consemnat în acte semnate de cei prezenți. Actele se întocmesc în două exemplare. Exemplarul al doilea se remite contribuabilului sau reprezentantului acestuia contra semnătură pe primul exemplar sau se expediază recomandat contribuabilului în aceeași zi sau în următoarea zi lucrătoare.

(6) Funcționarul fiscal predă mijloacele bănești ridicate instituției financiare (sucursalei sau filialei acesteia) proxime, care este obligată să le primească și să le transfere la bugetele respective pentru stingerea restanțelor. Valuta străină se predă instituției financiare (sucursalei sau filialei acesteia) contra lei moldovenești la cursul valutar stabilit de aceasta, cu transferarea ulterioară a leilor moldovenești la bugetele respective. Valuta străină care nu poate fi comercializată (de exemplu, valuta străină care nu este solicitată pe piața valutară internă) se păstrează la instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) pînă la posibila comercializare.

(7) Dacă depunerea mijloacelor bănești în numerar la instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) în ziua ridicării lor este imposibilă, ele vor fi predate casieriei Serviciului Fiscal de Stat pentru ca aceasta să le transmită instituției financiare în următoarea zi lucrătoare.

Articolul 199. Reguli generale de sechestrare a bunurilor

(1) Îndeplinirea hotărîrii Serviciului Fiscal de Stat de sechestrare a bunurilor contribuabilului se efectuează, dacă legislația nu prevede altfel, în prezența contribuabilului (a reprezentantului acestuia), a persoanei lui cu funcție de răspundere, iar în cazul în care contribuabilul este persoană fizică neînregistrată ca subiect al activității de întreprinzător – a unui membru major al familiei lui.

(2) Dacă contribuabilul (reprezentantul acestuia), persoana lui cu funcție de răspundere se eschivează de a fi prezenți la sechestrarea bunurilor, aceasta se efectuează fără consimțămîntul sau în absența lor. Deschiderea fără consimțămîntul contribuabilului (reprezentantului acestuia), al persoanei lui cu funcție de răspundere ori în lipsa acestora a încăperilor și a altor locuri în care se află bunurile, precum și sechestrarea lor, se efectuează în prezența a doi martori asistenți.

(3) Dacă bunurile contribuabilului se află la domiciliul sau la reședința lui sau a unor alte persoane, sechestrarea bunurilor se va face numai cu consimțământul contribuabilului sau al persoanei căreia îi aparține domiciliul sau reședința.

(4) Dacă persoana fizică nu permite accesul în domiciliul sau în reședința sa pentru a i se sechestra bunurile, funcționarul fiscal consemnează faptul într-un act. În astfel de cazuri, Serviciul Fiscal de Stat va intenta o acțiune în justiție. După ce instanța judecătorească emite o hotărâre de executare silită a obligației fiscale, aceasta este îndeplinită în conformitate cu legislația de procedură civilă.

(5) Dacă contribuabilul nu și-a stins obligația fiscală și dacă acțiunile de sechestrare a bunurilor nu au fost atacate în decursul a 30 zile lucrătoare din data sechestrării, Serviciul Fiscal de Stat este în drept să comercializeze bunurile sechestrate. În cazul când acțiunile Serviciului Fiscal de Stat sînt contestate, comercializarea bunurilor menționate în contestație sau în cererea de chemare în judecată se suspendă pînă la soluționarea cauzei.

(6) În cazul în care, în urma examinării contestației sau a cererii de chemare în judecată, de pe unele bunuri a fost ridicat sechestrul, Serviciul Fiscal de Stat este în drept să sechestreze alte bunuri ale contribuabilului.

(7) Bunurile sechestrate de Serviciul Fiscal de Stat se urmăresc în conformitate cu legislația în vigoare.

Articolul 200. Sechestrarea bunurilor ca modalitate de asigurare a executării silite a obligației fiscale

(1) În temeiul hotărîrii Serviciului Fiscal de Stat privind executarea silită a obligației fiscale, sînt pasibile de sechestrare toate bunurile proprietate a contribuabilului, indiferent de locul aflării lor, cu excepția celor care, în conformitate cu alin. (6), nu sînt sechestrabile.

(2) Sechestrarea bunurilor în temeiul hotărîrii Serviciului Fiscal de Stat este efectuată de funcționarul fiscal.

(3) Înainte de a se proceda la sechestrare, contribuabilului (reprezentantului acestuia), persoanei lui cu funcție de răspundere li se remite o copie de pe hotărîrea privind executarea silită a obligației fiscale și li se aduce la cunoștință, în scris sau oral, ce drepturi și obligații au în timpul sechestrării, ce răspundere prevede legea pentru neîndeplinirea obligațiilor.

(4) Contribuabilul (reprezentantul acestuia), persoana lui cu funcție de răspundere sînt obligați să prezinte spre sechestrare toate bunurile, inclusiv cele date unor alte persoane la păstrare sau în folosință, precum și documentele confirmative ale dreptului de proprietate asupra bunurilor, și să comunice în scris:

- a) informații despre bunurile care nu aparțin contribuabilului și despre proprietarii acestora;
- b) informații despre bunurile care aparțin contribuabilului și care au fost date unor alte persoane la păstrare sau în folosință;
- c) informații despre bunurile gajate;
- d) informații despre bunurile sechestrate de alte autorități publice.

(5) Pentru depistarea bunurilor contribuabilului, funcționarul fiscal este în drept să cerceteze locurile în care se presupune că se află acestea, iar în cazul domiciliului și reședinței – cu acordul persoanei căreia îi aparține sau în baza hotărîrii instanței judecătorești.

(6) Nu sînt sechestrabile următoarele bunuri:

- a) produsele agricole perisabile, conform unei liste aprobate de Guvern;
- b) bunurile gajate pînă la momentul sechestrării;
- c) bunurile personale ale persoanei fizice care, conform Codului de executare, nu sînt urmăribile;
- d) bunurile sechestrate de alte autorități publice;
- e) alte bunuri care, conform legislației, sînt neurmăribile.

(7) Vor fi sechestrate bunuri numai în valoarea necesară și suficientă pentru stingerea obligației fiscale, pentru achitarea impozitelor și taxelor aferente comercializării bunurilor sechestrate, al căror termen de plată este stabilit pînă la sau la data comercializării, și pentru recuperarea cheltuielilor de executare silită.

(8) Pentru determinarea cantității suficiente de bunuri ce urmează a fi sechestrate, în momentul sechestrării se stabilește prețul de sechestră al bunurilor după valoarea lor contabilă, în conformitate cu datele contabilității contribuabilului. În cazul când persoanele care, conform legislației, nu țin contabilitatea și când contribuabilul (reprezentantul acestuia), persoana lui cu funcție de răspundere se eschivează de a fi prezenți la sechestrul sau lipsesc, prețul de sechestră al bunurilor îl stabilește funcționarul fiscal, luînd în considerare starea lor tehnică și alte caracteristici. Pentru constatarea stării tehnice pot fi invitați, după caz, specialiști în domeniu. Valorile mobiliare sînt sechestrate la prețul lor nominal. Cota-parte într-o societate se determină conform documentelor ei de constituire.

(9) În cazul sechestrării bunurilor, funcționarul fiscal întocmește, în două exemplare, după un model aprobat de Serviciul Fiscal de Stat, lista bunurilor sechestrate. Fiecare foaie este semnată de participanții la sechestrul.

(10) În lista bunurilor sechestrate se indică denumirea, cantitatea, semnele individuale și valoarea bunurilor. La valorile mobiliare se indică numărul, emitentul, prețul nominal și alte date cunoscute la momentul sechestrării.

(11) După trecerea în listă a bunurilor sechestrate, se întocmește, în două exemplare, actul de sechestră după un model aprobat de Serviciul Fiscal de Stat și se semnează de participanții la sechestrul. Exemplarul al doilea se remite contribuabilului (reprezentantului acestuia), persoanei lui cu funcție de răspundere contra semnătură.

(12) Bunurile sechestrate se lasă spre păstrare în locul aflării lor la momentul sechestrării: la contribuabil sau la o altă persoană. În cel de al doilea caz, se admite remiterea bunurilor spre păstrare nemijlocit contribuabilului, care este obligat să le primească. La decizia funcționarului fiscal, bunurile pot fi remise spre păstrare unor alte persoane în bază de contract. Bijuteriile și alte obiecte de aur, argint, platină și de metale din grupa platinei, pietrele prețioase și perlele, precum și reziduurile din astfel de materiale, sînt depuse spre păstrare la instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) de către funcționarul fiscal. Responsabili de păstrarea bunurilor sechestrate sînt contribuabilul (reprezentantul acestuia), persoana lui cu funcție de răspundere sau persoana care o suplinește, cărora li s-a adus la cunoș-

țință faptul sechestrării, sau persoana căreia i-au fost încredințate sub semnătură bunurile sechestrate.

(13) Actul de sechestru conține somația că dacă, în termen de 30 zile lucrătoare din data aplicării sechestrului, contribuabilul nu va plăti restanțele, bunurile sechestrate se vor comercializa.

(14) Dacă contribuabilul (reprezentantul acestuia), persoana lui cu funcție de răspundere refuză să semneze actul de sechestru, funcționarul fiscal notează în dreptul numelui acestuia: „A refuzat să semneze”. Nota refuzului se confirmă de regulă prin semnătura martorilor asistenți. În cazul absenței acestora, actul de sechestru este semnat de funcționarul fiscal, exemplarul al doilea fiind expediat recomandat contribuabilului.

(15) Dacă contribuabilul (reprezentantul acestuia), persoana lui cu funcție de răspundere nu sînt prezenți la sechestrul, faptul se va consemna în actul de sechestru în prezența a 2 martori asistenți, exemplarul al doilea fiind expediat recomandat contribuabilului în 24 de ore.

01.01.2020

(15¹) În cazul sechestrării bunurilor supuse înregistrării în registrele de publicitate cu caracter constitutiv, în absența contribuabilului, actul de sechestru este semnat de funcționarul fiscal, exemplarul al doilea fiind expediat recomandat contribuabilului.

(16) În cazul sechestrării valorilor mobiliare, Serviciul Fiscal de Stat va remite copia de pe actul de sechestru entității care ține evidența deținătorilor de valori mobiliare. Aceasta va consemna în registrul respectiv, imediat după primirea copiei, sechestrarea valorilor mobiliare. Din acest moment, nu se va mai face, fără acordul Serviciului Fiscal de Stat, nici o operațiune cu valorile mobiliare sechestrate.

(16¹) În cazul sechestrării bunurilor imobiliare, Serviciul Fiscal de Stat va remite, în aceeași zi sau în ziua următoare, copia de pe actul de sechestru și hotărîrea de executare silită a obligației fiscale organelor cadastrale teritoriale pentru notarea aplicării sechestrului.

(17) Dacă contribuabilul nu dispune de bunuri care, conform legislației, sînt sechestrabile, funcționarul fiscal întocmește un act de carență.

Articolul 201. Sechestrarea bunurilor contribuabilului care se află la alte persoane

(1) Bunurile contribuabilului care se află la alte persoane în baza unor contracte de împrumut, de arendă, de închiriere, de păstrare etc. se includ în lista bunurilor sechestrate în baza documentelor de care dispune contribuabilul referitor la aceste bunuri. După semnarea actului de sechestru, persoanei la care se află bunurile i se remite o somație despre sechestrarea bunurilor contribuabilului, despre obligația ei de a asigura integritatea lor și despre interdicția de a le transmite contribuabilului sau unor terți fără acordul Serviciului Fiscal de Stat. Bunurile sînt examinate, după caz, la locul aflării lor.

(2) Dacă, în cadrul unor controale, se descoperă că bunurile contribuabilului sînt deținute de o altă persoană și că ele nu au fost sechestrate anterior, acestea i se remite o somație despre sechestrarea bunurilor contribuabilului, despre obligația

ce-i revine de a asigura integritatea lor și despre interdicția de a le transmite contribuabilului sau unor terți fără acordul Serviciului Fiscal de Stat. Concomitent, se va întocmi o listă a acestor bunuri, fiecare pagină fiind semnată de funcționarul fiscal și de deținătorul bunurilor (reprezentantul lui).

(3) După semnarea listei bunurilor deținute de o altă persoană, funcționarul fiscal o va verifica după documentele de contabilitate ale contribuabilului. După identificarea bunurilor, se va întocmi un act de sechestru.

Articolul 201¹. Executarea silită a producției agricole nerecoltate (viitoare)

(1) Serviciul Fiscal de Stat este în drept să sechestreze producția agricolă nerecoltată, cu excepția celei prevăzute la art. 200 alin. (6) lit. a).

(2) Aplicarea sechestrului nu absolvă contribuabilul de cultivare, recoltare și/sau păstrare a producției.

(3) În cazul sechestrării producției agricole nerecoltate, Serviciul Fiscal de Stat va remite, în aceeași zi sau în ziua următoare, copia actului de sechestru și hotărîrea de executare silită a obligației fiscale autorităților administrației publice locale de nivelul al doilea pentru notarea aplicării sechestrului în Registrul producției agricole sechestrate, conform modului și formularului aprobat de Ministerul Finanțelor și Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului. Din acest moment, contribuabilului îi este interzis să efectueze fără acordul Serviciului Fiscal de Stat tranzacții de înstrăinare a producției agricole nerecoltate sechestrate.

Articolul 202. Ridicarea sechestrului

(1) Sechestrul de pe bunuri se ridică în cazul:

- a) stingerii, totale sau parțiale, a obligației fiscale și al recuperării de către contribuabil a cheltuielilor de executare silită;
- b) stingerii, totale sau parțiale, a obligației fiscale și al recuperării cheltuielilor de executare silită prin alte modalități de executare silită;
- c) necesității sechestrării unor alte bunuri, solicitate pe piață, în vederea urgentării plății restanțelor;
- d) înstrăinării sau dispariției bunurilor;
- e) imposibilității comercializării bunurilor;
- f) emiterii unei decizii în acest sens de către autoritatea care examinează plîngerea dacă se încalcă procedura de sechestrare;
- g) încheierii cu Serviciul Fiscal de Stat a contractului privind modificarea termenului de stingere a obligației fiscale cu recuperarea pînă la semnarea contractului a cheltuielilor legate de executarea silită suportate anterior semnării contractului;
- h) emiterii unei încheieri/hotărîri a instanței de judecată;
- i) intentării procedurii de insolabilitate.

(2) După ridicarea sechestrului de pe bunuri, Serviciul Fiscal de Stat le restituie contribuabilului dacă le-a pus la păstrare în alt loc. În cazul în care dreptul de proprietate asupra bunurilor a trecut la persoana care le-a cumpărat în modul stabilit de prezentul cod, acestea nu se restituie.

(3) În cazul stingerii parțiale a obligației fiscale, Serviciul Fiscal de Stat va dispune ridicarea sechestrului de pe bunuri

și imediat va aplica sechestrul pe bunurile contribuabilului în măsură suficientă pentru a asigura stingerea restanțelor existente și compensarea cheltuielilor de executare silită suportate sau eventuale, precum și a impozitelor și taxelor aferente comercializării bunurilor.

Articolul 203. Comercializarea bunurilor sechestrate

01.01.2020

(1) Comercializarea bunurilor sechestrate ale contribuabilului, după evaluarea acestora, se efectuează de către contribuabil doar după coordonarea cu Serviciul Fiscal de Stat și cu acceptul acestuia. **Comercializarea bunurilor sechestrate ale persoanei fizice se efectuează de către executorul judecătoresc în conformitate cu prevederile Codului de executare.**

(2) Evaluarea bunurilor sechestrate pentru comercializarea acestora se efectuează de către persoane fizice sau juridice competente din lista aprobată anual de Serviciul Fiscal de Stat.

(3) Prețul de comercializare trebuie să fie egal sau mai mare decât valoarea de piață evaluată și valoarea contabilă.

[Art. 204 abrogat prin LP178 din 26.07.18, MO309-320/17.08.18 art. 496; în vigoare 01.10.18].

Articolul 205. Urmărirea datoriei debitoare

(1) Urmărirea datoriei debitoare de la persoane care au sediul în Republica Moldova se face în baza listei debitorilor, prezentate de contribuabil, sau a altor informații de care dispune Serviciul Fiscal de Stat. În conformitate cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, pot fi urmărite datoriile debitoare de la persoane din străinătate, precum și de la debitorii autohtoni în beneficiul contribuabililor străini.

(2) Urmărirea datoriei debitoare se efectuează și atunci când însuși debitorul are restanțe.

(3) Pentru urmărirea datoriei debitoare, contribuabilul este obligat să prezinte Serviciului Fiscal de Stat lista debitorilor, semnată de el (de reprezentantul său), de persoana sa cu funcție de răspundere. La cererea Serviciului Fiscal de Stat, datele din listă sînt confirmate documentar. Lista debitorilor trebuie să conțină, după caz:

- denumirea (numele, prenumele) debitorului, sediul (adresa), codul fiscal, informația de contact;
- conturile bancare ale debitorului, denumirea, sediul și codul instituțiilor financiare (sucursalelor sau filialelor acestora) în care sînt deschise conturile;
- data apariției datoriilor debitoare, suma totală și scadența lor;
- măsurile întreprinse de contribuabil pentru a i se plăti datoria debitoare;
- data ultimei verificări reciproce.

(4) În baza datelor furnizate de contribuabil, Serviciul Fiscal de Stat verifică dacă datoriile debitoare au devenit scadente și dacă contribuabilul are dreptul să ceară plata lor. În cazul în care dreptul de a cere plata este confirmat, Serviciul Fiscal de Stat remite debitorului somația că, la data primirii ei, asupra sumelor pe care el le datorează contribuabilului

s-a aplicat sechestrul în cuantumul obligației fiscale a acestuia și că debitorul este obligat să stingă obligația fiscală.

(5) Persoana care a primit somația este obligată ca, în termen de 10 zile lucrătoare, să confirme sau să infirme, parțial ori total, datoria debitoare a contribuabilului indicată în somație. Dacă datoria este infirmată, la scrisoare se anexează copiile de pe documentele de rigoare.

(6) Dacă suma datoriei debitoare a contribuabilului a fost confirmată sau dacă ea a fost infirmată fără anexarea documentelor de rigoare, precum și dacă, la expirarea a 10 zile lucrătoare de la primirea somației, nu i s-a răspuns Serviciului Fiscal de Stat, aceasta are dreptul să aplice debitorului, în modul corespunzător, modalitățile de executare silită a obligației fiscale enumerate la art. 194 alin. (1) lit. a), b) și c).

Articolul 206. Imposibilitatea executării silite a obligației fiscale

(1) Executarea silită a obligației fiscale se consideră imposibilă dacă:

- persoana lichidată nu are succesor și nu posedă bunuri pasibile urmăririi;

01.01.2020

- persoana se află în proces de lichidare (dizolvare) sau în procedură de insolabilitate, **cu excepția obligației fiscale calculate după intentarea procedurii;**
- există act judecătoresc ce suspendă executarea deciziei Serviciului Fiscal de Stat asupra cazului de încălcare fiscală sau de executare silită – pe perioada valabilității actului de suspendare;
- există actul respectiv al instanței de judecată sau al executorului judecătoresc potrivit căruia perceperea restanței este imposibilă sau există ordonanța privind intentarea cauzei penale pe faptul pseudoactivității de întreprinzător;
- există decizia Serviciului Fiscal de Stat privind suspendarea executării deciziei contestate și efectuarea unui control repetat (art. 271 alin. (1) lit. d)) – pe perioada valabilității actului emis.

(2) Perioada aflării obligațiilor fiscale la evidență fiscală specială constituie:

- pentru cazurile indicate la alin. (1) lit. a) – perioada termenului de prescripție prevăzut la art. 265;
- pentru cazurile indicate la alin. (1) lit. b) – din data emiterii deciziei instanței de judecată și pînă la definitivarea procesului;
- pentru cazurile indicate la alin. (1) lit. c), d) și e) – din data emiterii actului și pînă la expirarea valabilității acestuia.

Articolul 207. Evidența acțiunilor de executare silită a obligației fiscale

(1) Evidența acțiunilor de executare silită a obligației fiscale o ține Serviciul Fiscal de Stat în modul stabilit.

(2) În ziua semnării sau cel târziu în ziua lucrătoare imediat următoare acestuia, actele ce confirmă acțiunile de execu-

re silită a obligației fiscale se înscriu la Serviciul Fiscal de Stat în registre speciale de evidență, ținute manual sau computerizat, de un model stabilit de Serviciul Fiscal de Stat.

(3) În dosarul contribuabilului căruia i s-a aplicat executarea silită a obligației fiscale, se păstrează hotărârea Serviciului Fiscal de Stat despre executarea silită, ordinele incaso, actul de sechestru, procesul-verbal privind rezultatele licitației, contractul de vânzare-cumpărare, corespondența cu contribuabilul și cu alte persoane, alte documente referitoare la caz.

[Cap. 10 abrogat prin LP178 din 26.07.18, MO309-320/17.08.18 art. 496; în vigoare 01.10.18].

Capitolul 11 CONTROLUL FISCAL

Articolul 214. Principiile generale de efectuare a controlului fiscal

(1) Controlul fiscal are drept scop verificarea modului în care contribuabilul respectă legislația fiscală într-o anumită perioadă sau în câteva perioade fiscale.

(2) Controlul fiscal este exercitat de Serviciul Fiscal de Stat și/sau de un alt organ cu atribuții de administrare fiscală, în limitele competenței acestora, la fața locului și/sau la oficiul acestora.

(3) Procedura controlului fiscal constă într-un ansamblu de metode și operațiuni de organizare și desfășurare a controlului, precum și de valorificare a rezultatelor lui. Controlul fiscal la fața locului și/sau la oficiul organului, prevăzut la alin. (2), poate fi organizat și efectuat prin următoarele metode și operațiuni: verificarea faptică, verificarea documentară, verificarea totală, verificarea parțială, verificarea tematică, verificarea operativă, verificarea prin contrapunere. Metodele și operațiunile concrete utilizate la organizarea și exercitarea controlului fiscal sînt determinate, în baza prezentului cod, în instrucțiunile cu caracter intern ale Serviciului Fiscal de Stat.

(4) Activitatea contribuabilului poate fi supusă controlului fiscal pentru o perioadă ce nu depășește termenele de prescripție, stabilite la art. 264, pentru determinarea obligației fiscale.

(5) În cadrul controlului fiscal la fața locului și/sau la oficiu, organele specificate la alin. (2) sînt în drept să solicite de la alte persoane orice informații și documente privind relațiile lor cu contribuabilul respectiv.

(6) Organele cu atribuții de administrare fiscală pot efectua controlul fiscal repetat în cazul în care rezultatele controlului fiscal exercitat anterior sînt neconcludente, incomplete sau nesatisfăcătoare ori dacă ulterior au fost depistate circumstanțe ce atestă existența unor semne de încălcare fiscală și, prin urmare, se impune un nou control.

(7) Controlul fiscal repetat poate fi efectuat în cadrul examinării contestațiilor împotriva deciziei Serviciului Fiscal de Stat sau acțiunii funcționarului fiscal și, în alte cazuri, la decizia conducerii organelor menționate la alin. (6).

(8) Se interzice efectuarea repetată a controalelor fiscale la fața locului asupra unora și aceluiași impozite și taxe pentru o perioadă fiscală care anterior a fost supusă con-

trolului, cu excepția cazurilor cînd efectuarea controlului fiscal repetat se impune de reorganizarea sau lichidarea contribuabilului, ține de auditul activității Serviciului Fiscal de Stat de către organul ierarhic superior, de activitatea posturilor fiscale sau de depistarea, după efectuarea controlului, a unor semne de încălcări fiscale, cînd aceasta este o verificare prin contrapunere, cînd controlul se efectuează la solicitarea organelor de drept și a celor specificate la art. 131 alin. (5), cînd necesitatea a apărut în urma examinării cazului cu privire la încălcarea legislației fiscale sau în urma examinării contestației. Drept temei pentru efectuarea controlului fiscal repetat la fața locului, în legătură cu auditul activității Serviciului Fiscal de Stat de către organul ierarhic superior, poate servi numai decizia acestuia din urmă, cu respectarea cerințelor prezentului articol.

(9) Controlul fiscal se efectuează în orele de program ale organului care exercită controlul fiscal și/sau cele ale contribuabilului.

Articolul 215. Controlul fiscal la oficiul Serviciului Fiscal de Stat sau al altui organ cu atribuții de administrare fiscală

(1) Controlul fiscal la oficiul Serviciului Fiscal de Stat sau la oficiul organului cu atribuții de administrare fiscală (denumit în continuare controlul fiscal cameral) constă în verificarea corectitudinii întocmirii dărilor de seamă fiscale, a altor documente prezentate de contribuabil, care servesc drept temei pentru calcularea și achitarea impozitelor și taxelor, a altor documente de care dispune Serviciul Fiscal de Stat sau alt organ cu atribuții de administrare fiscală, precum și în verificarea altor circumstanțe ce țin de respectarea legislației fiscale.

(2) Controlul fiscal cameral se efectuează de către funcționarii fiscali sau persoanele cu funcție de răspundere ale altor organe cu atribuții de administrare fiscală conform obligațiilor de serviciu, fără adoptarea unei decizii scrise asupra obiectivului vizat.

(3) La relevarea unor erori și/sau contradicții între indicii dărilor de seamă și documentelor prezentate, organul care a efectuat controlul este obligat să comunice despre aceasta contribuabilului, cerîndu-i, totodată, să modifice documentele respective în termenul stabilit.

(4) Prin derogare de la prevederile alineatelor (2) și (3), în cazul în care depistarea încălcării fiscale este posibilă în cadrul controlului fiscal cameral, nefiind necesar controlul la fața locului, funcționarii fiscali sau persoanele cu funcție de răspundere ale altor organe cu atribuții de administrare fiscală întocmesc decizia de inițiere a controlului și actul de control fiscal, cu respectarea prevederilor art. 216 alin. (6) și (8).

Articolul 216. Controlul fiscal la fața locului

(1) Controlul fiscal la fața locului are drept scop verificarea respectării legislației fiscale de contribuabil sau de o altă persoană supusă controlului, care se efectuează la locurile aflării acestora de către funcționarii fiscali sau de persoane cu funcție de răspundere ale altor organe cu atribuții de ad-

ministrare fiscală. În cazul în care contribuabilul sau o altă persoană supusă controlului nu dispune de sediu sau de oficiu ori sediul lui se află la domiciliu, în alte cazuri când nu există condiții adecvate de lucru, controlul fiscal menționat se efectuează la oficiul organului care exercită controlul fiscal, cu respectarea tuturor prevederilor art. 145 alin. (2) – (6), inclusiv cu întocmirea obligatorie a unui act de ridicare de la contribuabil a documentelor necesare.

(2) Controlul fiscal la fața locului poate fi efectuat numai în temeiul unei decizii scrise a conducerii organului care exercită controlul. Necesitatea efectuării verificării prin contrapunere la unele persoane cu care contribuabilul supus controlului are sau a avut raporturi economice și financiare, pentru a se constata autenticitatea acestora, se determină, de sine stătător, de către funcționarul fiscal sau altă persoană cu funcție de răspundere care efectuează controlul.

(3) Controlul fiscal la fața locului referitor la un contribuabil poate cuprinde atât unul, cât și mai multe tipuri de impozite și taxe. În cursul unui an calendaristic se admite efectuarea unui singur control fiscal la fața locului pe unele și aceleași tipuri de impozite și taxe pentru una și aceeași perioadă fiscală. Această restricție nu se extinde asupra cazurilor când controlul fiscal la fața locului se efectuează în legătură cu reorganizarea sau lichidarea contribuabilului; când după efectuarea controlului se depistează semne de încălcări fiscale; când acesta este o verificare prin contrapunere; când controlul ține de activitatea posturilor fiscale; când controlul se efectuează la solicitarea organelor de drept și a celor prevăzute la art. 131 alin. (5) sau în legătură cu auditul activității Serviciului Fiscal de Stat de către organul ierarhic superior; când necesitatea controlului a apărut în urma examinării cazului cu privire la încălcarea fiscală sau în urma examinării contestației.

(4) Durata unui control fiscal la fața locului nu trebuie să depășească două luni calendaristice. În cazuri excepționale, conducerea organului care exercită controlul fiscal poate să decidă prelungirea duratei în cauză cu cel mult 3 luni calendaristice sau să sisteze controlul. Perioada sistării controlului și prezentării documentelor nu se include în durata efectuării controlului, ultima fiind calculată din ziua începerii lui până la ziua semnării actului respectiv, inclusiv.

(5) La finalizarea controlului fiscal la fața locului, se întocmește un act de control fiscal. La posturile fiscale, actul de control fiscal se va întocmi numai în caz de depistare a încălcării legislației fiscale. În cazul depistării vreunei încălcări fiscale, organul care exercită controlul ia decizia corespunzătoare. Prin derogare de la prevederile prezentului alineat, dacă încălcarea fiscală se depistează de către serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale, decizia respectivă se emite de Serviciul Fiscal de Stat, cu respectarea prevederilor de la art. 159 alin. (2).

(6) Actul de control fiscal este un document întocmit de funcționarul fiscal sau altă persoană cu funcție de răspundere a organului care exercită controlul, în care se consemnează rezultatele controlului fiscal. În act se va descrie obiectiv, clar și exact încălcarea legislației fiscale și/sau a modului de evidență a obiectelor impunerii, cu referire la documentele de evidență respective și la alte materiale, indicându-se actele normative încălcate. În act va fi reflectată fiecare perioadă fiscală în parte, specificându-se încălcările fiscale depistate în ea.

(8) Contribuabilul, inclusiv prin intermediul conducătorului sau altui reprezentant al său, este obligat, după caz, să asigure

condiții adecvate pentru efectuarea controlului, să participe la efectuarea lui și să semneze actul de control fiscal, chiar și în cazul dezacordului. În caz de dezacord, el este obligat să prezinte în scris, în termen de până la 15 zile calendaristice, argumentarea dezacordului, anexînd documentele de rigoare.

(9) Prin derogare de la prevederile prezentului capitol, controlul fiscal la fața locului al persoanelor care practică activitate de întreprinzător se înregistrează și se supraveghează în conformitate cu prevederile Legii nr. 131 din 8 iunie 2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.

(10) Controlul la fața locului efectuat la solicitarea contribuabilului în legătură cu restituirea impozitelor, taxelor și altor plăți de la bugetul public național se raportează numai în conformitate cu Legea nr. 131 din 8 iunie 2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.

(11) Serviciul Fiscal de Stat are obligația să-și planifice controalele anuale în coordonare cu Serviciul Vamal, precum și să facă cu acesta schimb de informații în acest sens. În cazul identificării unor coincidențe în partea ce se referă la persoana supusă controlului, este obligatorie efectuarea controalelor comune.

(12) Înregistrarea deciziei de inițiere a controlului fiscal, a delegației de control, a actului de control fiscal și a deciziei asupra cazului de încălcare fiscală în Registrul de stat al controalelor se efectuează on-line, prin interconexiunea dintre sistemul informațional al Serviciului Fiscal de Stat și Registrul de stat al controalelor.

(13) Decizia de inițiere a controlului fiscal se echivalează cu delegația de control prevăzută de Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, iar actul de control fiscal se echivalează cu procesul-verbal de control prevăzut de aceeași lege.

Articolul 217. Verificarea faptică

(1) Verificarea faptică se aplică în cazul controlului fiscal la fața locului și constă în observarea directă a obiectelor, proceselor și fenomenelor, în cercetarea și analiza activității contribuabilului.

(2) Verificarea faptică are sarcina de a constata situațiile care nu sînt reflectate sau care nu rezultă din documente.

Articolul 218. Verificarea documentară

Verificarea documentară se aplică atât în cazul controlului fiscal cameral, cât și al celui la fața locului și constă în confruntarea dărilor de seamă fiscale, documentelor de evidență și altei informații prezentate de contribuabil cu documentele și cu informațiile referitoare la acesta de care dispune organul care exercită controlul fiscal.

Articolul 219. Verificarea totală

(1) Verificarea totală se aplică în cazul controlului fiscal la fața locului asupra tuturor actelor și operațiunilor de determinare a obiectelor (bazei) impozabile și de stingere a obligațiilor fiscale în perioada de după ultimul control fiscal.

(2) Verificarea totală este una documentară și, în același timp, faptică a modului în care contribuabilul execută legislația fiscală.

Articolul 220. Verificarea parțială

Verificarea parțială se aplică atît în cazul controlului fiscal cameral, cît și al celui la fața locului și constă în controlul asupra stingerii unor anumite tipuri de obligații fiscale, asupra executării unor alte obligații prevăzute de legislația fiscală dintr-o anumită perioadă, verificîndu-se, în tot sau în parte, documentele sau activitatea contribuabilului.

Articolul 221. Verificarea tematică

Verificarea tematică se aplică atît în cazul controlului fiscal cameral, cît și al celui la fața locului și constă în controlul asupra stingerii unui anumit tip de obligație fiscală sau asupra executării unei alte obligații prevăzute de legislația fiscală, verificîndu-se documentele sau activitatea contribuabilului.

Articolul 222. Verificarea operativă

(1) Verificarea operativă se aplică în cazul controlului fiscal la fața locului, observîndu-se procesele economice și financiare, actele și operațiunile aferente, pentru a constata autenticitatea lor, pentru a depista și a preveni încălcarea legislației fiscale.

(2) Verificarea operativă se face inopinat, prin verificare factică și/sau documentară. Dacă se constată vreo încălcare a legislației fiscale, iar verificarea circumstanțelor necesită mai mult timp, materialele se transmit subdiviziunilor respective ale organului cu atribuții de control fiscal pentru efectuarea unui control fiscal prin alte metode tehnice.

Articolul 223. Verificarea prin contrapunere

Verificarea prin contrapunere se aplică atît în cazul controlului fiscal cameral, cît și al celui la fața locului și constă în controlul concomitent al contribuabilului și al persoanelor cu care acesta are sau a avut raporturi economice, financiare și de altă natură, pentru a se constata autenticitatea acestor raporturi și a operațiunilor efectuate.

Articolul 224. Cumpărătura de control

(1) Cumpărătura de control este o modalitate de control, exprimată în crearea artificială de către funcționarul fiscal a situației de procurare a bunurilor materiale, de efectuare a comenzii de executare a lucrărilor sau de prestare a serviciilor fără scopul de a le achiziționa (consuma) sau de a le comercializa. Cumpărătura de control poate fi efectuată atît în monedă națională, cît și în valută străină.

(2) Contribuabilul (reprezentantul său în persoana vînzătorului, casierului sau altei persoane împuternicite de a acționa în numele contribuabilului la realizarea bunurilor materiale, la primirea comenzii de executare a lucrărilor sau de prestare a serviciilor, care rezultă din situația sau din documente confirmative) este informat despre aplicarea cumpărăturii de control după efectuarea acesteia.

(3) Mijloacele bănești, inclusiv valuta străină, obținute de la comercializarea bunurilor materiale, de la primirea comenzii de executare a lucrărilor și a serviciilor urmează a fi

restituite funcționarului fiscal care a efectuat cumpărătura de control. Bunurile materiale se restituie contribuabilului.

(4) Ca probe ale comiterii încălcării în timpul efectuării cumpărăturii de control pot servi înregistrările audio, foto, video, precum și dispozitivele de înregistrare.

(5) Cumpărătura de control se efectuează din contul mijloacelor destinate pentru acest scop și prevăzute în bugetul Serviciului Fiscal de Stat. Modul de utilizare a mijloacelor destinate cumpărăturii de control se stabilește de către Ministerul Finanțelor.

Articolul 224¹. Controlul fiscal în legătură cu lichidarea agentului economic

(1) Serviciul Fiscal de Stat efectuează controlul fiscal în legătură cu lichidarea agentului economic în baza criteriilor de risc de neconformare fiscală în termen de cel mult 20 de zile lucrătoare de la data prezentării în prealabil a dării de seamă cu privire la impozitul pe venit.

(2) În cazul în care controlul fiscal nu este efectuat în termenul stabilit la alin. (1), obligațiile fiscale înregistrate în contul curent al contribuabilului la data zilei imediat următoare expirării acestui termen se consideră recunoscute și acceptate.

(3) Dacă agentul economic nu dispune de active pasibile repartizării între asociați/acționari/membri/fondatori, Serviciul Fiscal de Stat efectuează controlul fiscal cameral în legătură cu lichidarea acestuia în termen de cel mult 20 de zile lucrătoare de la data prezentării conform art. 188¹ alin. (2) a dării de seamă cu privire la impozitul pe venit.

(4) În cadrul controalelor fiscale în legătură cu lichidarea, verificarea stingerii obligațiilor fiscale ale agentului economic față de bugetul public național se efectuează de către Serviciul Fiscal de Stat prin recepționarea informațiilor în cauză de la autoritățile competente potrivit principiului ghișeului unic. Organele vamale, Casa Națională de Asigurări Sociale, Compania Națională de Asigurări în Medicină și alte autorități sînt obligate să prezinte Serviciului Fiscal de Stat informația privind obligațiile fiscale ale contribuabilului față de bugetul public național, privind contribuțiile de asigurări sociale de stat, primele de asigurări medicale, după caz, în termen de cel mult 3 zile lucrătoare de la data solicitării.

(5) În termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la data controlului fiscal efectuat conform alin. (1) și (3) și a stingerii de către contribuabil a tuturor obligațiilor fiscale față de bugetul public național, Serviciul Fiscal de Stat prezintă informația cu privire la lipsa restanțelor contribuabilului față de buget către organul care a efectuat înregistrarea de stat a contribuabilului.

Articolul 225. Metodele și sursele indirecte de estimare a sumei obligației fiscale

(1) În cadrul administrării fiscale, pentru a determina corectitudinea calculării sumei obligației fiscale, autoritatea care efectuează controlul fiscal poate folosi, în cazurile prevăzute

la art. 189 alin. (2) și (3), metode și surse indirecte, conform legii. Metodele și sursele indirecte de estimare a obligațiilor fiscale se folosesc și în cadrul controalelor fiscale ca urmare a instituirii posturilor fiscale în conformitate cu art. 146.

(2) Metodele și sursele indirecte includ:

- a) tipul și natura activităților practicate de contribuabil;
- b) mărimea capitalului contribuabilului;
- c) veniturile din vânzări ale contribuabilului, inclusiv cele constatate în cadrul posturilor fiscale;
- d) numărul de angajați ai contribuabilului, precum și fondul de remunerare a muncii și alte recompense;
- e) categoria clienților contribuabilului și numărul lor;
- f) diferența dintre caracteristicile cantitative și cele calitative ale materiei prime, ale altor materiale procurate și ale celor folosite în producție;
- g) analiza schimbării valorii nete a proprietății contribuabilului;
- h) chiria imobilului folosit de contribuabil în afaceri;
- i) rulajul mijloacelor bănești și soldul lor pe conturile bancare ale contribuabilului;
- j) compararea cheltuielilor contribuabilului cu veniturile lui;
- k) venitul altor persoane care activează în aceleași condiții sau în condiții similare cu cele ale contribuabilului;
- l) proprietatea persoanei cu funcție de răspundere (locuința, automobilul etc.) procurată sau folosită în scopuri personale, starea ei fizică, apartenența persoanei la diferite cercuri, numărul personalului ei casnic;
- m) informații de la instituțiile financiare (sucursale sau filiale ale acestora), birourile notariale, organele vamale, organele poliției, Agenția Servicii Publice, bursele de valori privind tranzacțiile și operațiunile efectuate de contribuabil și datele despre el;
- m¹⁾ indicatorii contoarelor de evidență a elementelor de costuri și cheltuieli;
- m²⁾ capacitatea normativă a utilajului de producție/prelucrare;
- n) alte obiective, procese și fenomene, informații și date care denotă suma obligației fiscale a contribuabilului, prevăzute în prezentul cod.

Articolul 225¹. Particularitățile estimării obligațiilor fiscale ca urmare a instituirii posturilor fiscale

(1) Drept bază pentru estimarea veniturilor din vânzări (prestări servicii) servesc livrările zilnice de mărfuri și servicii.

Pentru aplicarea prevederilor din prezentul alineat este necesară respectarea cumulativă a următoarelor condiții:

- a) posturile fiscale au fost instituite cel puțin de două ori pe parcursul perioadei fiscale;
- b) perioadele de funcționare ale posturilor fiscale sînt de cel puțin 30 de zile calendaristice, iar diferența dintre perioadele de activitate este de cel puțin 60 de zile calendaristice;
- c) livrările de mărfuri și servicii în medie pe zi pînă la și între perioadele de funcționare a posturilor fiscale sînt mai mici de 70% față de livrările medii pe zi înregistrate în perioadele de funcționare a posturilor fiscale.

(2) Estimarea veniturilor din vânzări se efectuează, avînd ca bază livrările zilnice de mărfuri și servicii înregistrate pe perioada funcționării posturilor fiscale, pentru perioada de la începutul perioadei fiscale pînă la instituirea primului post fiscal și între perioadele de funcționare a posturilor fiscale, pentru lunile în care media zilnică a livrărilor înregistrate în evidența agentului economic este mai mică de 70% din media zilnică a livrărilor înregistrate în perioadele de funcționare a posturilor fiscale.

Articolul 226. Citația la Serviciul Fiscal de Stat, inclusiv citația bancară, procedura de audiere

(1) Citația este un înscris în care persoana este invitată la Serviciul Fiscal de Stat ca să depună documente sau să prezinte alt gen de informație, relevante pentru administrarea fiscală, precum și pentru realizarea tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte. Serviciul Fiscal de Stat este în drept să citeze orice persoană pentru a depune mărturii sau a prezenta documente.

(2) Modelul citației este stabilit de Serviciul Fiscal de Stat. În ea se indică scopul citării, data, ora și locul unde trebuie să se prezinte persoana citată, obligațiile și responsabilitatea ei.

(3) În cazul citării, trebuie respectate următoarele reguli:

- a) citația să fie semnată de conducerea Serviciului Fiscal de Stat;
- b) citația să se înmîneze cu cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de data la care persoana citată trebuie să se prezinte dacă legislația nu prevede altfel;
- c) în citație să fie specificate documentele de evidență sau un alt gen de informații dacă urmează să fie prezentate;
- d) la cererea persoanei citate, Serviciul Fiscal de Stat poate schimba data, ora sau locul de prezentare;
- e) persoana citată are dreptul să depună mărturii în prezența reprezentantului său;
- f) Serviciul Fiscal de Stat este în drept să ceară persoanei citate să prezinte documentele existente, nu este însă în drept să ceară întocmirea și/sau semnarea de documente, cu excepția procesului-verbal.

(4) Înainte de audiere, se identifică persoana citată, i se expun drepturile, obligațiile, precum și răspunderea pe care o implică depunerea deliberată a unor mărturii false. Toate acestea se trec într-un proces-verbal, semnat, pentru conformitate, de persoana citată. La audiere, i se solicită să declare tot ceea ce cunoaște despre cazul pentru care a fost citată. După ce persoana depune mărturii, funcționarul fiscal îi poate adresa întrebări. Mărturiile se consemnează în procesul-verbal, semnat de cel care le-a depus.

(5) Citația bancară reprezintă o cerere specifică, adresată în scris instituției financiare (sucursalei sau filialei acesteia) prin intermediul sistemului informațional automatizat de creare și circulație a documentelor electronice între Serviciul Fiscal de Stat și instituțiile financiare, în care acesteia i se solicită să prezinte informații despre persoana supusă controlului fiscal ori pasibilă de el și documentele referitoare la operațiunile din conturile bancare ale persoanei.

(6) Citația bancară trebuie să întrunească următoarele condiții:

- a) să fie de un model aprobat de Serviciul Fiscal de Stat;

- c) să fie remisă, după caz, instituției financiare respective sau filialei (sucursalei) în care contribuabilul are deschis cont bancar ori instituției financiare dacă filiala (sucursala) ei nu este cunoscută sau dacă contribuabilul are ori se presupune că are conturi bancare la mai multe filiale ale acesteia;
- d) să indice perioada examinării documentelor specificate în ea, perioadă care va dura cel mult 10 zile din data primirii documentelor.

(7) În termen de 3 zile lucrătoare de la primirea citației bancare, instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) trebuie să asigure colectarea tuturor documentelor pe care le deține referitor la contul bancar al contribuabilului și la operațiunile efectuate în acest cont pentru perioada (perioadele) supusă examinării și să le prezinte Serviciului Fiscal de Stat.

(8) În contextul implementării și realizării tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, Serviciul Fiscal de Stat poate solicita tuturor persoanelor care cad sub incidența prevederilor tratatelor, prin intermediul unei citații specifice prevederilor tratatului respectiv, prezentarea informațiilor prevăzute de acesta.

Capitolul 11¹

METODELE INDIRECTE DE ESTIMARE A VENITULUI IMPOZABIL AL PERSOANELOR FIZICE

Articolul 226¹. Noțiuni

În sensul prezentului capitol, se definesc următoarele noțiuni:

1) *Metodă indirectă de estimare* – metodă de determinare a venitului impozabil estimat prin intermediul analizei situației fiscale a persoanei fizice, conform art. 226⁶ alin. (1).

2) *Sursă indirectă de informație* – orice sursă pasibilă să furnizeze documente, informații, explicații și/sau alte probe referitoare la persoana fizică supusă verificării și/sau referitoare la situații similare produse în condiții similare relevante pentru estimarea venitului impozabil prin metode indirecte.

3) *Situație fiscală* – stare fiscală reală a persoanei fizice pe perioada verificată, care se exprimă prin totalitatea caracteristicilor cantitative, calitative și/sau valorice ale elementelor enumerate la art. 6 alin. (9) și a relațiilor cu bugetul public național.

4) *Venit impozabil estimat* – venit impozabil apreciat (rezultat) prin aplicarea metodelor indirecte de estimare.

5) *Valoare mobilă* – titlu financiar care confirmă drepturile patrimoniale sau nepatrimoniale ale unei persoane în raport cu altă persoană, drepturi ce nu pot fi realizate sau transmise fără prezentarea acestui titlu financiar, fără înscrierea respectivă în registrul deținătorilor de valori mobiliare nominative ori în documentele de evidență ale deținătorului nominal al acestor valori mobiliare.

6) *Mijloace bănești* – sume de bani în moneda națională și/sau în valută străină aflate în proprietate, cu excepția celor împrumutate, deținute în numerar, în conturile din instituțiile financiare naționale și din străinătate și/sau împrumutate altor persoane.

7) *Mijloc de transport* – orice mijloc destinat transportului de bunuri și pasageri pe toate căile posibile, inclusiv unitățile de transport utilizate în scopuri sportive și de agrement.

8) *Bunuri imobiliare* – bunurile care corespund caracteristicilor expuse la art. 276 pct. 2).

9) *Cheltuieli individuale* – plăți efectuate pentru procurarea și/sau schimbul bunurilor, lucrărilor și/sau serviciilor pentru consum curent și/sau pe termen lung, în scopuri personale sau în alte scopuri, exceptând pozițiile expuse la pct. 5)–8).

10) *Declarație cu privire la disponibilul de mijloace bănești* – declarație care nu se consideră dare de seamă fiscală, care conține date despre disponibilul de mijloace bănești ale persoanei fizice la sfârșitul zilei de 1 ianuarie 2012, 1 noiembrie 2012 sau 28 decembrie 2012 și care nu poate fi prezentată după termenul-limită de prezentare.

Articolul 226². Termenul de prescripție pentru determinarea venitului impozabil estimat

Termenul de prescripție pentru determinarea venitului impozabil estimat al persoanei fizice nu va depăși termenul stabilit la art. 264.

Articolul 226³. Subiecții estimării prin metode indirecte

Subiecți ai estimării prin metode indirecte sînt persoanele fizice rezidente cetățeni ai Republicii Moldova care depășesc riscul minim acceptat, stabilit la art. 226¹³ alin. (11). Persoanele fizice proprietari ai bunurilor imobiliare a căror construcție a început pînă la 1 ianuarie 2012, iar înregistrarea la organul cadastral teritorial s-a efectuat după această dată nu vor fi considerați subiecți ai estimării numai referitor la bunurile imobiliare menționate.

Articolul 226⁴. Obiectele estimării prin metode indirecte

Obiecte ale estimării prin metode indirecte sînt orice venituri obținute de subiecții estimării începînd cu 1 ianuarie 2012.

Articolul 226⁵. Modalitatea impozitării

Impozitarea venitului impozabil estimat se efectuează în modul general stabilit de legislația fiscală pentru impozitarea pe venit a persoanelor fizice.

Articolul 226⁶. Metodele indirecte de estimare

(1) Serviciul Fiscal de Stat este în drept să utilizeze următoarele metode indirecte de estimare a venitului impozabil:

- a) metoda cheltuielilor;
- b) metoda fluxului de mijloace bănești;
- c) metoda proprietății;
- d) alte metode utilizate în practica internațională.

(2) Selectarea metodelor indirecte de estimare a venitului impozabil se face în funcție de situația constatată, de sursele

de informații și de înscrisurile identificate și/sau documentele obținute.

(3) Utilizarea metodelor indirecte se efectuează individual sau combinat, în funcție de complexitatea, dificultățile, sursele de informații și de perioada verificată.

(4) La determinarea venitului impozabil estimat se va ține cont de mijloacele bănești declarate conform art. 226⁷, de veniturile neimpozabile conform art. 20 obținute după 1 ianuarie 2012 și de veniturile ce au fost impozitate final la sursa de plată. La determinarea venitului impozabil estimat, veniturile obținute de persoanele fizice în afara Republicii Moldova, inclusiv cele ce sînt transmise rudelor și afinelor de pînă la gradul III, se vor considera ca neimpozabile dacă:

- a) sînt confirmate documentar prin declarațiile vamale, documentele ce confirmă transferul bancar, documentele ce autentifică intrarea lor legală în țară după 1 ianuarie 2012;
- b) sînt prezentate documente ce confirmă gradul de rudenie sau de afinitate.

(5) Prin derogare de la prevederile alin. (4), se vor considera impozabile veniturile persoanelor fizice ce sînt stipulate la art. 14 alin. (1) lit. c) și/sau cele obținute pentru activitatea în Republica Moldova.

01.01.2020

(5¹) La determinarea venitului impozabil, venitul obținut din activitatea în baza patentei de întreprinzător ce nu depășește mărimea prevăzută la art. 18 alin. (3) din Legea nr. 93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător, venitul obținut din activitatea prevăzută în cap. 10² din titlul II al prezentului cod ce nu depășește mărimea prevăzută la art. 69⁷ alin. (1) și venitul obținut din activitatea prevăzută în cap. 10³ din titlul II al prezentului cod ce nu depășește mărimea prevăzută la art. 69¹⁵ alin. (1), proporțional perioadei de activitate, se vor considera venituri neimpozabile.

(6) Pentru subiecții estimării care au depus declarația conform art. 226⁷, venitul impozabil estimat va fi determinat prin diminuarea acestuia cu suma de mijloace bănești declarate.

(6¹) Venitul impozabil estimat de către Serviciul Fiscal de Stat în cadrul controalelor fiscale, indiferent căror perioade le este aferent, nu se va diminua cu 500 mii de lei.

(6²) Venitul impozabil estimat se va diminua cu suma luată ca împrumut de către contribuabilul supus controlului doar în cazul în care contribuabilul va prezenta probe care justifică că din sursa de venit a sumei împrumutate au fost achitate obligațiile fiscale corespunzătoare la bugetul public național și/sau că suma împrumutată este din contul mijloacelor bănești declarate conform art. 226⁷ alin. (1) sau (7), și/sau că suma împrumutată reprezintă venit neimpozabil conform art. 20.

(7) Obligația de a prezenta dovezi privind caracterul impozabil al venitului estimat se pune pe seama Serviciului Fiscal de Stat.

(8) Calcularea suplimentară a impozitului pe venit la buget se va efectua în baza diferenței pozitive dintre impozitul pe venit determinat din venitul impozabil estimat și impozitul pe venit declarat de subiectul estimării. În cazul în care în procesul aplicării metodelor indirecte de estimare pentru o perioadă fiscală concretă se vor stabili legături cauzale cu alte perioade fiscale, Serviciul Fiscal de Stat va examina fie-

care perioadă fiscală necesară care începe cu data de 1 ianuarie 2012, în funcție de fiecare caz concret.

(9) Atribuțiile de aplicare a prevederilor prezentului capitol se pun în sarcina structurilor organizatorice ale Serviciului Fiscal de Stat prin ordin al conducerii Serviciului Fiscal de Stat. Serviciul Fiscal de Stat are competență în aplicarea metodelor indirecte de estimare a veniturilor persoanelor fizice, potrivit prezentului capitol, pe întreg teritoriul țării.

(10) În scopul aplicării metodelor indirecte de estimare a venitului impozabil al persoanelor fizice, Serviciul Fiscal de Stat:

- a) solicită, în condițiile legii, informații de la sursele indirecte de informații enumerate la art. 226¹¹, precum și de la Comisia Electorală Centrală, de la consiliile electorale de circumscripție, de la Comisia Națională de Integritate, de la notari, executori judecătorești și de la avocați;
- b) analizează informațiile, documentele și alte probe referitoare la posibilitățile subiecților ai estimării prin metode indirecte;
- c) confruntă informațiile obținute din toate sursele de informații cu cele din declarațiile cu privire la impozitul pe venit sau constată faptul nedepunerii acestei declarații;
- c¹) în timpul efectuării controlului fiscal, verifică sursele de proveniență a mijloacelor bănești depistate la persoana fizică supusă controlului fiscal;
- d) solicită, în condițiile legii, informații, clarificări, explicații, documente și alte probe de la persoana fizică supusă controlului fiscal și/sau de la persoanele cu care aceasta a avut ori are raporturi economice sau juridice;
- e) discută constatările Serviciului Fiscal de Stat cu persoana fizică supusă controlului și/sau cu reprezentantul legal al acesteia;
- f) stabilește, după caz, venitul impozabil estimat prin metodele indirecte prevăzute de prezentul cod, precum și obligațiile fiscale corespunzătoare acestuia;
- g) adoptă o decizie asupra cazului de încălcare fiscală în condițiile prezentului cod.

Articolul 226⁷. Declararea disponibilului de mijloace bănești

(1) Persoana fizică cetățean al Republicii Moldova și care, la situația de la 1 ianuarie 2012, deține mijloace bănești în sumă mai mare de 500 mii lei sau echivalentul acesteia în valută străină are obligația să depună la subdiviziunea Serviciului Fiscal de Stat de la locul de domiciliu sau reședință ori la Serviciul Fiscal de Stat, pînă la 31 decembrie 2012, declarația cu privire la disponibilul de mijloace bănești. În cazul în care suma declarată va fi mai mare de un milion de lei, persoana fizică este obligată să anexeze la declarație documentele care confirmă disponibilul sumei declarate.

(2) Formularul declarației și modul de declarare sînt aprobate de Ministerul Finanțelor.

(3) Sumele declarate conform alin. (1) se consideră neimpozabile și se vor lua în considerare la determinarea venitului impozabil estimat în urma controlului fiscal, obținut în perioada de după 1 ianuarie 2012. Pentru persoanele fizice care nu au depus declarația în conformitate cu alin. (1), mijloacele bănești respective vor fi considerate ca fiind obținute după 1 ianuarie 2012.

(3¹) La declararea disponibilului de mijloace bănești la situația din 1 ianuarie 2012 prin intermediul reprezentantului persoanei fizice cetățean al Republicii Moldova, la decla-

rație va fi anexat originalul documentului ce confirmă acest drept, autentificat în modul stabilit de legislația în vigoare.

(4) Drept documente care confirmă disponibilul sumei declarate, prevăzute la alin. (1), servesc:

- a) extrasul din cont eliberat de instituția financiară pe numele deținătorului de mijloace bănești;
- b) copia contractului de împrumut și/sau certificatul eliberat de persoana care a primit împrumutul.

(5) Documentele enumerate la alin. (4) vor conține, în mod obligatoriu, date despre:

- a) emitentul documentului (numele, prenumele, denumirea, codul fiscal, adresa juridică);
- b) persoana fizică (numele, prenumele, codul fiscal);
- c) suma de mijloace bănești aflate în cont la situația de la 1 ianuarie 2012 sau la altă dată stabilită de lege, cu indicarea numărului contului – în cazul emiterii documentului de către instituția financiară;
- d) soldul de mijloace bănești împrumutate la situația de la 1 ianuarie 2012 cu referire la documentul de primire a mijloacelor în casă sau la contul bancar și la contractul de împrumut, dacă persoana care a primit împrumutul are obligația de a ține contabilitatea – în cazul emiterii documentului de către împrumutător;
- e) înregistrarea și data emiterii documentului.

(6) Documentele eliberate de persoanele nerezidente sau de persoanele care nu dețin cetățenia Republicii Moldova urmează a fi prezentate în original. La declarația privind disponibilul de mijloace bănești va fi anexată copia originalului prezentat, cu traducere în limba de stat, autentificată notarial, cu excepția documentelor întocmite în limba rusă sau în limba engleză.

(7) Persoanele fizice cetățeni ai Republicii Moldova care, la data de 1 ianuarie 2012, dispuneau de mijloace bănești în sumă mai mare de un milion de lei, total sau parțial în numerar, pot confirma disponibilul de numerar prin depunerea acestora în conturile bancare deschise în instituțiile financiare din țară și obținerea extrasului din cont care confirmă suma existentă în cont la sfârșitul zilei de 1 noiembrie 2012 sau de 28 decembrie 2012. Diferența dintre disponibilul în numerar la sfârșitul zilei de 1 ianuarie 2012 și soldul mijloacelor bănești la sfârșitul zilei de 1 noiembrie 2012 sau, după caz, de 28 decembrie 2012 va fi luată în considerare în cazul confirmării documentare a sumei cheltuite.

Articolul 226⁸. Metoda cheltuielilor

(1) Metoda cheltuielilor constă în compararea cheltuielilor individuale efectuate de către subiectul estimării cu veniturile declarate în perioada supusă verificării.

(2) Diferența pozitivă dintre cheltuielile individuale și valorile elementelor expuse în art. 226⁶ alin. (4)-(6) constituie venit impozabil estimat.

(3) Diferența pozitivă dintre venitul impozabil estimat și venitul declarat constituie venit impozabil nedeclarat.

Articolul 226⁹. Metoda fluxului mijloacelor bănești

(1) Metoda fluxului mijloacelor bănești constă în compararea intrărilor/ieșirilor de sume în/din conturile bancare,

precum și a intrărilor/ieșirilor de sume în numerar, cu sursele de venit și utilizarea acestora.

(2) Diferența pozitivă dintre, pe de o parte, intrările/ieșirile de mijloace bănești în/din conturile bancare și/sau intrările/ieșirile de sume în numerar și, pe de altă parte, valorile elementelor expuse la art. 226⁶ alin. (4)-(6) constituie venit impozabil estimat.

(3) Diferența pozitivă dintre venitul impozabil estimat și venitul declarat constituie venit impozabil nedeclarat.

Articolul 226¹⁰. Metoda proprietății

(1) Metoda proprietății permite stabilirea venitului impozabil estimat, analizând creșterea și, respectiv, descreșterea proprietății subiectului estimării.

(2) Creșterea sau descreșterea valorii proprietății procurate sau înstrăinate se determină prin compararea valorii proprietății la începutul perioadei cu cea de la sfârșitul perioadei. În scopul aplicării prezentului capitol, rezultatele reevaluării valorii proprietății nu au impact asupra creșterii sau descreșterii valorii proprietății, dacă legea nu prevede altfel.

(3) Diferența pozitivă dintre, pe de o parte, creșterea sau descreșterea valorii proprietății și, pe de altă parte, valorile elementelor expuse la art. 226⁶ alin. (4)-(6) constituie venit impozabil estimat. La stabilirea diferenței se va ține cont și de normele care reglementează impozitarea creșterii de capital.

(4) Diferența pozitivă dintre venitul impozabil estimat și venitul declarat constituie venit impozabil nedeclarat.

Articolul 226¹¹. Surse indirecte de informații

(1) În scopul determinării venitului impozabil estimat, pot fi utilizate următoarele surse indirecte:

- a) informații de la instituții financiare (sucursale sau filiale ale acestora), persoane care desfășoară activitate notarială, organe vamale, organe de drept, burse de valori și/sau alte organe publice privind tranzacțiile și operațiunile efectuate de persoana fizică și datele despre aceasta, precum și privind tranzacțiile și operațiunile similare efectuate de către alte persoane fizice în condiții similare;
- b) informații deținute de persoane fizice și juridice referitoare la bunuri, lucrări, servicii și mijloace bănești comercializate și/sau transmise cu titlu gratuit, referitoare la mijloacele bănești sau bunurile materiale procurate și/sau primite de persoana fizică supusă verificării;
- c) informația disponibilă din sistemul informațional al Serviciului Fiscal de Stat;
- d) informația sau alte probe obținute de Serviciul Fiscal de Stat prin utilizarea mijloacelor speciale, prin analize, măsurări, comparări, cercetări;
- e) alte documente, informații, explicații și/sau alte probe obținute atât de la persoanele terțe, cât și de la persoana fizică supusă verificării.

(2) În vederea executării prezentului capitol, persoanele fizice și/sau juridice enumerate mai jos vor prezenta Serviciului Fiscal de Stat, următoarele informații:

1) Agenția Servicii Publice:

- a) informația privind datele personale;
- b) informația privind documentarea mijloacelor de

transport, inclusiv a celor transmise de către proprietari în folosință cu titlu oneros sau gratuit.

2) instituțiile financiare – informația privind toate tipurile de conturi active pe parcursul unui an fiscal, inclusiv rulajele (mișcările) pe aceste conturi;

3) Poliția de Frontieră – informația privind trecerea frontierei de stat a Republicii Moldova;

4) companiile turistice – informația privind serviciile turistice prestate;

5) companiile de asigurare – informația privind contractele de asigurare;

6) deținătorii de registre ale deținătorilor de valori mobiliare – informația privind tranzacțiile cu valori mobiliare efectuate în perioada anului fiscal;

7) Banca Națională a Moldovei – informația despre persoanele cărora li s-a autorizat, conform legislației valutare, deschiderea de conturi în străinătate, precum și rapoartele privind conturile deschise în străinătate prezentate conform legislației de titularii de conturi;

8) notarii și alte persoane care desfășoară activitate notarială:

- a) informația privind contractele de vânzare-cumpărare, de schimb, de arendă a bunurilor imobiliare și mobiliare;
- b) informația privind contractele de împrumut și de donații;
- c) informația privind alte contracte aferente activelor de capital.

9) executorii judecătorești – informația privind realizarea drepturilor creditorilor recunoscute printr-un document executoriu prezentat spre executare.

10) birourile istoriilor de credit – informația privind subiecții istoriilor de credit persoane fizice și informațiile privind obligațiile debitoriale;

11) persoanele care desfășoară activitate de întreprinzător, cu excepția deținătorilor de patente de întreprinzător și a persoanelor fizice care practică activitate independentă – informația despre cheltuielile efectuate de către persoanele fizice la procurarea mijloacelor de transport;

12) persoanele care desfășoară activitate de întreprinzător, cu excepția deținătorilor de patente de întreprinzător și a persoanelor fizice care practică activitate independentă – informația privind împrumuturile contractate de la persoane fizice în perioada anului fiscal și cele rambursate persoanelor fizice;

13) societățile de plată – informația privind activitățile sau tranzacțiile realizate în numerar de către persoanele fizice pe parcursul unui an fiscal;

14) societățile emitente de monedă electronică – informația privind activitățile sau tranzacțiile realizate în numerar de către persoanele fizice pe parcursul unui an fiscal;

15) furnizorii de servicii poștale care activează în conformitate cu Legea comunicațiilor poștale nr. 36/2016 și care prestează servicii de plată în conformitate cu Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică – informația privind activitățile sau tranzacțiile prin sisteme de remitere de bani de către persoanele fizice pe parcursul unui an fiscal.

(3) Persoanele indicate la alin. (2) sînt obligate să prezinte informațiile gratuit, în modul și în termenele stabilite de Serviciul Fiscal de Stat.

(4) Modul de prezentare și structura informației se stabilesc de Serviciul Fiscal de Stat.

(5) Informațiile vor conține date despre:

- a) intrările și/sau ieșirile pe parcursul unui an fiscal de mijloace bănești în/din fiecare cont bancar și/sau în/din conturile bancare ale unei persoane fizice, dacă rulajul cumulativ debitor sau creditor al conturilor respective, în decursul unui an fiscal, depășește 300 mii de lei;
- b) serviciile turistice procurate de o persoană fizică pe parcursul unui an fiscal a căror valoare cumulativă depășește suma de 100 mii lei;
- c) primele de asigurare achitate de o persoană fizică pe parcursul unui an fiscal a căror valoare cumulativă depășește suma de 100 mii lei;
- d) tranzacțiile cu valori mobiliare efectuate pe parcursul unui an fiscal, a căror valoare cumulativă depășește 100 mii lei pentru o persoană fizică;
- e) contractele autentificate notarial pe parcursul unui an fiscal a căror valoare cumulativă depășește suma de 300 mii lei pe numele unei persoane fizice;
- f) realizarea drepturilor creditorilor efectuate pe parcursul unui an fiscal, care cumulativ depășesc suma de 300 mii lei pentru o persoană fizică.
- g) realizarea istoriilor de credit cu valoarea cumulativă a obligațiilor executate pe parcursul anului fiscal care depășește suma de 100 mii de lei;

01.01.2020

- h) procurarea de către persoana fizică, **pe parcursul unui an fiscal**, a autoturismelor a căror valoare depășește cumulativ suma de 300 mii de lei;
- i) contractarea/rambursarea împrumuturilor pe parcursul unui an fiscal, reflectate în contabilitatea întreprinderii, ce depășesc cumulativ **pe parcursul unui an fiscal** suma de 200 mii de lei;
- j) operațiuni menționate la alin. (2) pct. 13), 14) și 15) efectuate pe parcursul unui an fiscal a căror valoare cumulativă depășește suma de 100 mii de lei (sau echivalentul acesteia).

Articolul 226¹². Etapele aplicării metodelor indirecte de estimare

Procedura de verificare a persoanei fizice cu aplicarea metodelor indirecte de estimare se va efectua în următoarele etape:

- a) analiza și selectarea persoanelor fizice care urmează a fi supuse verificării;
- b) verificarea fiscală prealabilă a persoanei fizice;
- c) controlul fiscal.

Articolul 226¹³. Analiza și selectarea persoanelor fizice care urmează a fi supuse verificării

(1) În procesul analizei și selectării persoanelor fizice care urmează a fi supuse verificării, Serviciul Fiscal de Stat întreprinde următoarele acțiuni:

- a) aplică metodele de analiză a riscurilor în scopul stabilirii domeniilor cu cel mai înalt nivel al riscurilor;
- b) selectează persoanele fizice care vor fi supuse verificării fiscale prealabile.

(2) Analiza de risc reprezintă activitatea efectuată de către Serviciul Fiscal de Stat pentru a identifica riscurile de nedeclarare a venitului impozabil de către persoanele fizice, în vederea selectării acestora pentru verificarea prealabilă.

(3) Pentru selectarea persoanelor fizice care vor fi supuse verificării fiscale prealabile, Serviciul Fiscal de Stat procedează la identificarea, evaluarea și gestionarea riscurilor de nedeclarare a veniturilor impozabile ale persoanelor fizice.

(4) Activitatea de identificare a riscurilor constă în efectuarea următoarelor operațiuni:

- stabilirea surselor de informații;
- culegerea informațiilor deținute de alte persoane;
- formalizarea informației în structura necesară analizei;
- stabilirea indicatorilor fiscali și patrimoniali pentru definirea caracteristicilor persoanelor fizice cu potențial risc de nedeclarare a venitului impozabil.

(5) Stabilirea surselor de informații se realizează prin evaluarea informației deținute de Serviciul Fiscal de Stat cu privire la persoanele fizice și prin stabilirea necesarului de informații care trebuie obținute pentru identificarea diferențelor dintre situația fiscală și veniturile declarate Serviciului Fiscal de Stat.

(6) Culegerea informațiilor deținute de persoanele juridice și/sau fizice se realizează prin oricare dintre următoarele modalități:

- accesul la bazele de date pe baza protocoalelor sau acordurilor de colaborare și schimb de informații încheiate, în condițiile legii, între Serviciul Fiscal de Stat și persoanele deținătoare;
- solicitarea informației necesare în baza unei cereri adresate de Serviciul Fiscal de Stat persoanei deținătoare;
- obținerea informațiilor de către Serviciul Fiscal de Stat din surse deschise accesului public.

(7) Formalizarea informației în structura necesară analizei se efectuează asupra:

- grupurilor masive de informații, existente în bazele de date proprii ale Serviciului Fiscal de Stat sau descărcate din bazele de date ale altor persoane la care Serviciul Fiscal de Stat are acces;
- informațiilor individuale obținute din oricare surse prevăzute la alin. (6).

(8) În scopul definirii caracteristicilor persoanelor fizice cu potențial risc de nedeclarare a veniturilor impozabile, se vor avea în vedere, în principal, următorii indicatori fiscali și patrimoniali privind persoanele fizice:

- veniturile declarate de persoana fizică și de plătitorii de venit;
- creșterea/descrășterea proprietății persoanei fizice;
- cheltuielile individuale efectuate;
- fluxurile mijloacelor bănești.

(9) Informațiile utilizate pentru indicatorii prevăzuți la alin. (8) sînt cele obținute din surse directe și indirecte.

(10) Activitatea de evaluare a riscurilor pe care persoanele fizice le prezintă din punct de vedere fiscal se realizează prin:

- compararea veniturilor declarate de persoana fizică și de plătitorii de venit cu fluxurile mijloacelor bănești, precum și cu valoarea creșterii/descrășterii valorii proprietății și a cheltuielilor individuale efectuate;
- evaluarea riscului de nedeclarare, care reprezintă diferența dintre, pe de o parte, veniturile declarate de persoana fizică sau de plătitorii de venit și, pe de altă parte, situația fiscală;

- stabilirea diferenței semnificative dintre veniturile impozabile estimate și veniturile impozabile declarate de persoana fizică sau de plătitorii de venit.

(11) Diferența este semnificativă dacă între veniturile impozabile estimate calculate în baza situației fiscale și veniturile impozabile declarate de persoana fizică sau de plătitorii de venit este o diferență mai mare de 300 mii lei. Diferența stabilită în sumă de pînă la 300 mii lei inclusiv se va considera risc minim acceptat.

(12) Dacă constată o diferență semnificativă între, pe de o parte, veniturile impozabile declarate de persoana fizică sau de plătitorii de venit și, pe de altă parte, veniturile impozabile estimate, Serviciul Fiscal de Stat va iniția verificarea prealabilă.

(13) Selectarea persoanelor fizice ce urmează a fi supuse verificării fiscale prealabile se face din lista celor care depășesc 300 mii lei, în funcție de nivelul diferenței semnificative (nivelul de risc).

(14) Activitatea de gestionare a riscurilor de nedeclarare se realizează prin:

- întocmirea listei persoanelor care depășesc riscul minim acceptat;
- elaborarea propunerilor pentru efectuarea verificării fiscale prealabile, avînd în vedere valoarea riscului de nedeclarare, începînd cu cea mai mare valoare negativă, cu respectarea valorii riscului minim acceptat. Dacă, din informațiile deținute, Serviciul Fiscal de Stat identifică existența în lista prevăzută la lit. a) a unor persoane care au calitatea de soț/soție, rudă sau afin pînă la gradul al III-lea inclusiv, elaborarea propunerilor se face concomitent pentru toate aceste persoane;
- actualizarea datelor și informațiilor obținute la etapa de analiză și selectare a persoanelor fizice cu cele ce se constată în cadrul verificărilor fiscale prealabile.

Articolul 226¹⁴. Verificarea fiscală prealabilă

(1) Verificarea fiscală prealabilă constă în reconstituirea situației fiscale prealabile a persoanei fizice supuse verificării și compararea venitului impozabil estimat ce decurge din situația fiscală constatată cu venitul impozabil declarat de aceasta. Verificarea fiscală prealabilă se efectuează la sediul Serviciului Fiscal de Stat în baza informațiilor deținute de acesta.

(2) La reconstituirea situației fiscale prealabile, Serviciul Fiscal de Stat:

- acumulează documente, informații, explicații și/sau alte probe din toate sursele indirecte disponibile;
- cercetează minuțios datele și probele obținute;
- constată situația fiscală prealabilă.

(3) Activitatea de verificare fiscală prealabilă se desfășoară cu înștiințarea persoanei fizice.

(4) Prin verificarea prealabilă se stabilește:

- mărimea diferenței dintre venitul impozabil estimat, determinat din situația fiscală prealabilă constatată și venitul impozabil declarat de persoana fizică;
- necesitatea efectuării controlului fiscal sau încetării procedurii de determinare a venitului impozabil estimat.

(5) Rezultatele verificării fiscale prealabile se consemnează într-un raport de verificare fiscală prealabilă.

(6) Raportul de verificare fiscală prealabilă va conține toate constatările stabilite de Serviciul Fiscal de Stat pe perioada desfășurării verificării, precum și propunerea de inițiere a controlului fiscal sau de încetare a procedurii de verificare. După examinarea raportului de verificare fiscală prealabilă, conducătorul Serviciului Fiscal de Stat emite decizia privind inițierea controlului fiscal sau privind încetarea procedurii de determinare a venitului impozabil estimat.

(7) Decizia privind inițierea controlului fiscal va conține lista persoanelor propuse pentru control, ținând cont de valoarea descrescândă a diferenței dintre venitul impozabil estimat și cel declarat și de capacitatea de a efectua un număr de controale. Conducătorul Serviciului Fiscal de Stat este în drept să modifice lista persoanelor propuse pentru control în cazul apariției unor informații suplimentare.

(8) Durata verificării fiscale prealabile nu va depăși 45 de zile de la data înștiințării privind inițierea verificării prealabile. În cazul necesității obținerii de la terți a unor documente, informații, explicații și/sau probe suplimentare, termenul de 45 de zile se suspendă de la momentul solicitării de la terți a unor documente, informații, explicații și/sau probe suplimentare. După încetarea condițiilor care au generat suspendarea, verificarea fiscală prealabilă va fi reluată.

(9) Raportul de verificare fiscală prealabilă nu este act administrativ.

Articolul 226¹⁵. Controlul fiscal

(1) În baza deciziei de inițiere a controlului fiscal, Serviciul Fiscal de Stat citează persoana fizică supusă verificării pentru a o înștiința despre inițierea controlului fiscal. Citația se va emite în conformitate cu prevederile art. 226 alin. (1)–(3).

(2) Persoana citată este obligată să prezinte, pînă la inițierea controlului fiscal, declarația cu privire la proprietate conform formularului și modului stabilit de Ministerul Finanțelor.

(3) La data prezentării persoanei fizice citate, Serviciul Fiscal de Stat o va anunța despre rezultatele verificării fiscale prealabile și despre inițierea controlului fiscal. În final se va întocmi un proces-verbal de înștiințare, în care se va menționa:

- a) temeiul inițierii controlului fiscal;
- b) data efectuării controlului fiscal;
- c) perioada ce urmează a fi supusă verificării;
- d) posibilitatea de a solicita amînarea datei începerii controlului fiscal;
- e) dreptul persoanei fizice de a fi reprezentată conform prevederilor art. 244;
- f) materialele anexate la procesul-verbal;
- f¹) obligația de a prezenta toate probele relevante pentru obiectul controlului fiscal pînă la inițierea controlului fiscal sau pînă la finalizarea controlului fiscal;
- g) alte date relevante.

(4) La procesul-verbal de înștiințare se anexează:

- a) extrasul din raportul de verificare fiscală prealabilă ce conține concluziile verificării care au stat la baza luării deciziei de inițiere a controlului fiscal;
- b) carta contribuabilului.

(5) Procesul-verbal de înștiințare se contrasemnează de ambele părți, un exemplar al căruia, cu anexe, se înmînează persoanei fizice.

(6) Controlul fiscal se va iniția nu mai devreme de 15 zile de la data înmînării procesului-verbal de înștiințare, cu prezentarea deciziei privind inițierea controlului fiscal.

(7) Amînarea datei de inițiere a controlului fiscal se poate face o singură dată, la solicitarea scrisă a persoanei supuse verificării, pentru motive justificate. În solicitare persoana fizică prezintă motivele pentru care solicită amînarea și, după caz, documentele justificative în susținerea acestora.

(8) Cererea de amînare se examinează în termen de 5 zile de la data înregistrării acesteia. Decizia luată se comunică persoanei fizice în mod oficial. În cazul în care cererea a fost soluționată pozitiv, în decizie se indică data la care a fost reprogramată inițierea controlului fiscal.

(9) Controlul fiscal se efectuează la sediul Serviciului Fiscal de Stat cu respectarea prevederilor art. 145 alin. (2)–(6).

(10) La data inițierii controlului fiscal, persoana fizică va prezenta Serviciului Fiscal de Stat toate documentele, informațiile și/sau alte probe disponibile și/sau explicațiile necesare ce vizează obiectul controlului fiscal.

(11) Durata efectuării controlului fiscal este stabilită de Serviciul Fiscal de Stat și nu poate depăși 3 luni de la data inițierii verificării prealabile. Persoana verificată poate solicita prelungirea termenului de control cu 45 de zile.

(12) Controlul fiscal poate fi sistat la apariția uneia din următoarele condiții ce țin de obiectul controlului:

- a) necesitatea obținerii de la terți a unor documente, informații, explicații și/sau probe suplimentare;
- b) solicitarea efectuării expertizei;
- c) solicitarea de la persoana fizică supusă verificării a unor documente, informații, explicații și/sau probe suplimentare;
- d) solicitarea scrisă a persoanei fizice ca urmare a apariției unei situații obiective, confirmate de Serviciul Fiscal de Stat, care duce la imposibilitatea continuării controlului fiscal.

Pe perioada unui control fiscal, persoana fizică poate solicita sistarea acestuia doar o singură dată.

(13) Data de la care se sistează controlul fiscal se comunică în scris persoanei fizice prin decizia de sistare. După încetarea condițiilor care au generat sistarea, controlul fiscal va fi reluat, data acestuia fiind comunicată persoanei fizice prin citație cu cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de data reluării.

(14) Perioada sistării controlului fiscal nu se include în durata efectuării controlului, ultima fiind calculată din ziua inițierii lui pînă la ziua semnării actului de control fiscal.

(15) În cazul în care Serviciul Fiscal de Stat apreciază că sînt necesare noi documente, informații, explicații și/sau alte probe relevante pentru control, le poate solicita de la persoana fizică supusă controlului. În acest caz, Serviciul Fiscal de Stat va sista, conform prevederilor alin. (12), efectuarea controlului fiscal și va stabili, de comun acord cu persoana verificată, un termen rezonabil, care nu poate fi mai mic de 10 zile și nu poate depăși 45 de zile calendaristice, pentru prezentarea documentelor, informațiilor, explicațiilor și/sau altor probe solicitate. În cazul în care se atestă unele circumstanțe ce împiedică persoana fizică să se încadreze în termenul respectiv, la decizia Serviciului Fiscal de Stat acesta poate fi prelungit.

(15¹) Pe parcursul desfășurării controlului, Serviciul Fiscal de Stat poate solicita instituțiilor și autorităților publice implicate, persoanelor fizice sau juridice documentele și informațiile necesare pentru exercitarea atribuțiilor sale de control.

(15²) La solicitarea motivată a Serviciului Fiscal de Stat, conducătorii instituțiilor, autorităților publice, persoanelor juridice, precum și persoanele fizice au obligația să prezinte acestuia, în cel mult 15 zile lucrătoare, pe suport de hîrtie sau în format electronic, datele, informațiile, înscrisurile și documentele care ar putea conduce la soluționarea cauzei.

(15³) Documentele, informațiile, explicațiile și/sau alte probe relevante pentru control sînt cele necesare stabilirii situației fiscale a persoanei fizice după cum urmează:

- a) situația cheltuielilor individuale;
- b) situația bunurilor imobile și mobile deținute, intrările și ieșirile de patrimoniu în cursul perioadei verificate;
- c) situația valorilor mobiliare și a cotelor de participare în societăți comerciale sau alte entități;
- d) bunuri aparținînd unor persoane fizice sau juridice puse la dispoziția persoanei fizice;
- e) împrumuturi, credite acordate și/sau contractate;
- f) tranzacții cu metale prețioase, obiecte de artă și alte bunuri de valoare;
- g) donații, sponsorizări și/sau succesiuni;
- h) alte precizări necesare stabilirii situației fiscale.

(16) Pe parcursul efectuării controlului fiscal, persoana fizică are dreptul să colaboreze cu Serviciul Fiscal de Stat prin prezentarea suplimentară a oricăror documente, informații, explicații și/sau altor probe relevante pentru stabilirea situației fiscale. La prezentarea acestora, Serviciul Fiscal de Stat va întocmi un proces-verbal semnat de ambele părți.

(17) Cu acordul persoanei fizice supuse verificării, Serviciul Fiscal de Stat este în drept să efectueze controlul fiscal suplimentar la domiciliul acesteia. În caz de refuz, Serviciul Fiscal de Stat va întocmi un act de control fiscal, în baza căruia va înainta o acțiune în instanța de judecată. După ce instanța de judecată emite o hotărîre în favoarea Serviciului Fiscal de Stat, acesta, însoțit de colaboratorul poliției, va efectua controlul fiscal faptic la domiciliul persoanei fizice supuse verificării.

(18) Toate documentele, informațiile, explicațiile și/sau alte probe cunoscute de Serviciul Fiscal de Stat ce țin de obiectul controlului vor fi luate în considerare la stabilirea situației fiscale a persoanei fizice.

(19) La finalizarea controlului fiscal, Serviciul Fiscal de Stat prezintă persoanei fizice constatările și consecințele fiscale cu întocmirea unui act de control fiscal, în conformitate cu prevederile art. 216 alin. (5), (6) și (8), în care se vor menționa constatările stabilite.

(20) La actul de control fiscal se anexează materialele ce au stat la baza rezultatelor stabilite.

(21) Examinarea cazurilor de încălcare fiscală și contestarea deciziei pronunțate se vor efectua în condițiile generale stabilite de prezentul cod.

(22) Dacă documentele, informațiile, explicațiile și/sau alte probe prezentate de persoana fizică sînt incorecte, incomplete, false, dacă persoana fizică refuză să prezinte documentele sau, prin orice alte acțiuni, împiedică efectuarea controlului fiscal, inclusiv prin neprezentarea neîntemeiată la controlul fiscal, Serviciul Fiscal de Stat va determina valoarea estimată a obiectului impozabil în baza probelor reale acumulate și va adopta decizia corespunzătoare.

(23) Dacă persoana fizică supusă verificării va fi de acord, la orice etapă, cu obligațiile fiscale estimate și le va achita, controlul fiscal nu va fi inițiat sau, în cazul în care a fost ini-

țiat, va fi finisat prin emiterea deciziei corespunzătoare, fără aplicarea amenzilor fiscale.

(24) Controlul fiscal repetat se efectuează în conformitate cu prezentul cod.

(25) În cazul în care în procesul controlului fiscal se vor constata cheltuieli sau venituri comune ale persoanei supuse controlului cu alte persoane, Serviciul Fiscal de Stat este în drept să inițieze procedura de aplicare a metodelor indirecte de estimare a obligației fiscale.

Articolul 226¹⁶. Mecanismul de declarare și de asigurare a confidențialității

(1) Declarațiile privind disponibilul de mijloace bănești la 1 ianuarie 2012 se depun, pe suport de hîrtie, la Serviciul Fiscal de Stat după locul domiciliului sau reședinței de către persoanele care au această obligație conform art. 226⁷. În cazul în care persoana fizică nu dispune de domiciliu sau reședință, declarația se prezintă la subdiviziunea Serviciului Fiscal de Stat în a cărei rază de activitate se deserveste agentul economic care a constituit ultimul loc de muncă al persoanei fizice. Persoanele fizice cu domiciliul sau reședința în unitățile administrativ-teritoriale care nu au relații fiscale cu sistemul bugetar al Republicii Moldova prezintă declarația la subdiviziunea Serviciului Fiscal de Stat corespunzătoare razei de deservire stabilite potrivit art. 132 alin. (5).

(2) Declarațiile cu privire la proprietate se depun, pe suport de hîrtie, la Serviciul Fiscal de Stat de către persoanele care au această obligație conform art. 226¹⁵ alin. (2).

(3) Serviciul Fiscal de Stat desemnează prin ordin funcționarii fiscali, inclusiv pe cei din subdiviziunile sale, responsabili de recepționarea declarațiilor privind disponibilul de mijloace bănești la 1 ianuarie 2012 și a declarațiilor cu privire la proprietate, încheind cu aceștia contracte de asigurare a confidențialității.

(4) Declarațiile se depun la persoanele responsabile de recepționarea lor în termenul stabilit la art. 226⁷ alin. (1) și la art. 226¹⁵ alin. (2).

(5) Persoanele responsabile de recepționarea declarațiilor au următoarele atribuții:

- a) primesc și verifică respectarea condițiilor de formă ale declarațiilor, stabilite în modul prevăzut de prezentul cod;
- b) în cazul în care depistează greșeli în declarația completată, recomandă declarantului să le rectifice;
- c) înregistrează declarațiile în Registrul declarațiilor privind disponibilul de mijloace bănești la 1 ianuarie 2012 și în Registrul declarațiilor cu privire la proprietate, ale căror modele sînt aprobate de Serviciul Fiscal de Stat;
- d) eliberează imediat persoanei care a depus declarația o recipisă de primire, al cărei model este aprobat de Serviciul Fiscal de Stat;
- e) la cerere, pun gratuit la dispoziția persoanei fizice formularele declarațiilor;
- f) acordă consultanță referitoare la completarea corectă și prezentarea în termen a declarației;
- g) la solicitarea declarantului, acordă consultanță referitoare la aplicarea prevederilor legale privind me-

todele indirecte de estimare a venitului impozabil al persoanelor fizice.

(6) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (5), persoanele responsabile de recepționarea declarațiilor se subordonează direct conducerii Serviciului Fiscal de Stat, care răspunde de desfășurarea în bune condiții a activității acestora.

(7) După verificarea declarațiilor și anexelor la ele și înregistrarea lor în registrul respectiv, persoanele responsabile de recepționarea declarațiilor le îndosariază într-un dosar confidențial, care se păstrează într-un seif metalic.

(8) Până la 15 ianuarie 2013, dosarele care conțin declarațiile privind disponibilul de mijloace bănești la 1 ianuarie 2012, cu anexele la ele, și lista documentelor cuprinse în ele se șnuruiesc, se sigilează și se transmit Serviciului Fiscal de Stat de către subdiviziunile sale. Dosarele menționate se transmit, printr-un act de primire-predare, persoanei desemnate prin ordin al conducerii Serviciului Fiscal de Stat.

(9) Declarațiile privind proprietatea se păstrează în dosarul confidențial al fiecărui contribuabil în privința căruia s-a inițiat procedura de control.

(10) Modul de păstrare a dosarelor cu declarații și a dosarelor contribuabililor în privința cărora s-a inițiat procedura de control este stabilit de Serviciul Fiscal de Stat.

(11) Orice informație primită de Serviciul Fiscal de Stat este tratată ca secret fiscal și, prin derogare de la art. 131 alin. (5), este prezentată doar organelor de urmărire penală și instanțelor judecătorești în scopul examinării cazurilor de evaziune fiscală. Autoritățile menționate vor utiliza informația numai în acest scop. Serviciul Fiscal de Stat poate dezvălui informația în procedurile judecătorești publice sau în baza hotărârilor judiciare pe probleme legate de utilizarea metodelor indirecte de estimare a veniturilor persoanelor fizice. Rezultatele controalelor fiscale pot fi date publicității doar după expirarea tuturor căilor de atac.

(11¹) Prin derogare de la alin. (11), se permite eliberarea copie de pe declarația privind disponibilul de mijloace bănești la situația din 1 ianuarie 2012, depusă conform prevederilor art. 226⁷ alin. (1), la solicitarea scrisă a persoanei fizice care a prezentat declarația dată. Solicitarea privind eliberarea copie va fi examinată în termen de 15 zile calendaristice de la data înregistrării acesteia. Copia declarației va fi înmînată persoanei fizice numai după semnarea de către contribuabil a declarației de asumare a responsabilității privind confidențialitatea informației recepționate.

(12) Funcționarii fiscali cărora le-au devenit cunoscute date și informații care constituie secret fiscal sînt obligați să nu divulge aceste informații decît în condițiile alin. (11), atît în perioada exercitării atribuțiilor, cît și după demisionare. Nerespectarea prevederilor alin. (11) atrage răspundere conform legislației.

(13) Indicarea în declarațiile privind disponibilul de mijloace bănești și cu privire la proprietate a datelor inexacte sau incomplete, în mărimi mai mari decît riscul minim acceptat, atrage răspundere conform legislației.

[Art. 226¹⁶ alin. (14) abrogat prin LP288 din 15.12.17, MO464-470/29.12.17 art. 808; în vigoare 01.01.18]

Capitolul 12

ASIGURAREA STINGERII OBLIGAȚIEI FISCALE

Articolul 227. Măsurile de asigurare a stingerii obligației fiscale

(1) Stingerea obligațiilor fiscale se asigură prin aplicarea de către Serviciul Fiscal de Stat sau alt organ abilitat majorării de întârziere (penalității) la impozite și taxe, prin suspendarea operațiunilor la conturile bancare, cu excepția celor de la conturile de credit și provizorii (de acumulare a mijloacelor financiare pentru formarea sau majorarea capitalului social), prin sechestrarea bunurilor și prin alte măsuri prevăzute de prezentul titlu și de actele normative adoptate în conformitate cu acesta.

(2) Stingerea obligației fiscale poate fi garantată prin gaj legal și convențional, în conformitate cu legislația cu privire la gaj.

(3) În cazul trecerii frontierei vamale și/sau al plasării mărfurilor în regim vamal, se aplică măsuri de asigurare a stingerii obligațiilor fiscale în conformitate cu legislația vamală.

Articolul 227¹. Stingerea obligațiilor fiscale în cazul lichidării agentului economic

(1) Obligațiile fiscale ale agentului economic aflat în proces de lichidare, restante după lichidarea activelor, se sting de către asociați/acționari/membri/ fondatori în limita răspunderii patrimoniale stabilite de legislație.

(2) Achitarea datoriilor față de bugetul public național de către agentul economic aflat în proces de lichidare se efectuează în ordinea de executare a creanțelor stabilită la art. 36 din Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi.

(3) Suma plătită în plus, apărută ca rezultat al achitării de către contribuabil a obligațiilor fiscale, urmează a fi îndreptată la stingerea obligațiilor fiscale prin compensare conform art. 175 din prezentul cod. Dacă contribuabilul nu are restante față de bugetul public național, suma plătită în plus se restituie contribuabilului conform art. 176 din prezentul cod.

Articolul 228. Majorarea de întârziere (penalitatea)

(1) Majorarea de întârziere (penalitatea) este o sumă calculată în funcție de cuantumul impozitului, taxei și de timpul scurs din ziua în care acestea trebuiau plătite, indiferent de faptul dacă au fost sau nu calculate la timp. Aplicarea de către Serviciul Fiscal de Stat sau alt organ abilitat majorării de întârziere este obligatorie, independent de forma de constrîngere. Majorarea de întârziere reprezintă o parte din obligația fiscală și se percepe în modul stabilit pentru impunerea fiscală.

(2) Pentru neplata impozitului, taxei în termenul și în bugetul stabilite conform legislației fiscale se plătește o majorare de întârziere, determinată în conformitate cu alin. (3) pentru fiecare zi de întârziere a plății lor, pentru perioada care începe după scadența impozitului, taxei și care se încheie în ziua plății lor efective inclusiv.

(2¹) În cazul în care contribuabilul descoperă că darea de seamă fiscală prezentată anterior conține o greșeală sau o omisiune și prezintă darea de seamă corectată, precum și în cazul în care contribuabilul nu are obligația prezentării dării de seamă, dar descoperă că au fost efectuate greșit calculul și plata impozitelor și taxelor, iar în urma acestora apar obligații fiscale suplimentare, se aplică majorarea de întârziere (penalitatea) în conformitate cu prezentul articol, dar nu mai mult decât obligația fiscală corespunzătoare.

(3) Cuantumul majorării de întârziere se determină anual în funcție de rata de bază (rotunjită pînă la următorul procent întreg), stabilită de Banca Națională a Moldovei în luna noiembrie a anului precedent anului fiscal de gestiune, aplicată la operațiunile de politică monetară pe termen scurt, majorată cu 5 puncte, împărțită la numărul de zile ale anului și aproximată conform regulilor matematice pînă la 4 semne după virgulă.

(4) Pentru neplata în termen a impozitului și a taxei înscrise de organul cu atribuții de administrare fiscală în contul personal al contribuabilului, majorarea de întârziere (penalitatea) se calculează fără a fi emisă vreo decizie. Procedura și periodicitatea calculării (aplicării) majorării de întârziere (penalității) și reflectării ei în contul personal al contribuabilului se stabilesc de conducerea organului cu atribuții de administrare fiscală respectiv, iar pentru impozitele administrate de serviciile de colectare a impozitelor și taxelor locale – de către autoritățile reprezentative ale administrației publice locale. În cazurile reflectării periodice a majorării de întârziere (penalității) în contul personal al contribuabilului, se permite de a nu reflecta suma ei calculată pentru fiecare impozit și taxă în parte în mărime mai mică de 10 lei.

(5) La cererea contribuabililor, în cazul prezentării documentelor confirmative, organele cu atribuții de administrare fiscală nu vor aplica (nu vor calcula) majorări de întârziere (penalități):

- a) contribuabililor care au depus documentele pentru transferul, de pe un cont pe altul, al sumelor plătite în cadrul unui buget – pentru perioada de la data achitării și pînă la data transferului efectiv, în limitele sumei achitate;
- a¹) contribuabililor care au depus documentele pentru transferul sumelor plătite din contul unui buget (bugetul de stat, bugetul local, bugetul asigurărilor sociale de stat și fondurile obligatorii de asistență medicală) la contul altui buget (bugetul de stat, bugetul local, bugetul asigurărilor sociale de stat și fondurile obligatorii de asistență medicală) – pentru perioada de la data intrării documentelor la organul respectiv și pînă la data transferului efectiv;
- a²) contribuabililor care au depus cerere pentru compensarea datoriilor față de buget din contul restituirii T.V.A. sau accizelor – pentru perioada de la data adoptării deciziei și pînă la data transferului efectiv;
- b) contribuabililor care efectuează cheltuieli compensate de la buget prin finanțare directă ori care furnizează mărfuri, execută lucrări și/sau prestează servicii instituțiilor finanțate de la buget, în limitele alocațiilor aprobate pentru aceste scopuri, – pe perioada existenței datoriei față de contribuabil la obligațiile fiscale care nu vor depăși cuantumul acestei datorii.

(6) Pentru obligațiile fiscale luate la evidență specială conform art. 206, nu se calculează majorare de întârziere (pena-

litate). Majorarea de întârziere (penalitatea) se restabilește în conturile contribuabilului odată cu parvenirea circumstanțelor indicate la art. 186 alin. (5).

(7) În cazurile în care termenul de stingere a obligației fiscale coincide cu data încasării sumelor în numerar de către instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) în contul stingerii obligației fiscale indicate, nu se aplică (nu se calculează) majorare de întârziere (penalitate) pentru perioada de timp stabilită la art. 171 alin. (6).

(9) Contribuabilii pentru care, potrivit alin. (5) lit. b), nu se aplică (nu se calculează) majorări de întârziere (penalități) nu vor calcula penalități instituțiilor publice finanțate de la buget pentru neefectuarea în termen a plăților pentru mărfuri și servicii în limitele bugetelor aprobate.

(10) Pentru sumele impozitelor și taxelor solicitate de către contribuabil spre restituire și restituite în mărimi mai mari decât suma calculată în condițiile legii, se calculează majorare de întârziere (penalitate) pentru suma restituită în plus pentru perioada care începe cu data restituirii efective la contul bancar al agentului economic, sau în contul stingerii datoriilor acestuia ori ale creditorilor lui față de bugetul public național și pînă la data recuperării acestora.

Articolul 229. Suspendarea operațiunilor la conturile bancare

(1) Suspendarea operațiunilor la conturile bancare, cu excepția celor de împrumut, a conturilor bancare deschise conform prevederilor acordurilor de împrumut încheiate între Republica Moldova și donatorii externi și a conturilor bancare provizorii (de acumulare a mijloacelor financiare pentru formarea sau majorarea capitalului social), precum și celor ale persoanelor fizice care nu sînt subiecți ai activității de întreprinzător (în cazul executorilor judecătorești – numai conturile speciale), conturile de acumulare deschise conform legislației insolvenței, este o măsură prin care Serviciul Fiscal de Stat limitează dreptul contribuabilului de a folosi mijloacele bănești care se află și/sau se vor depune la conturile lui bancare și de a folosi noile conturi, deschise în aceeași sau în o altă instituție financiară (sucursala sau filiala acesteia).

(1¹) Suspendarea operațiunilor la conturile bancare deținute de către notari, avocați, administratori autorizați și medietori se efectuează conform prevederilor prezentului articol.

(2) Dispoziția privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare ale contribuabilului poate fi emisă în cazul comiterii oricărei încălcări din cele prevăzute la art. 253 alin. (1), la art. 255, la art. 260 alin. (1), la art. 263 alin. (1) și (2), precum și în cazurile nestingerii, în termenul stabilit, a obligației fiscale și urmării sumei debitoare a contribuabilului restanțier.

(2¹) Dispoziția privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare ale contribuabilului, emisă pentru încasarea mijloacelor bănești în contul stingerii obligației fiscale, nu împiedică executarea ordinelor incaso sau a documentelor executorii emise de către executorul judecătoresc. În acest sens, Serviciul Fiscal de Stat se va alătura procedurii de executare conform art. 92 din Codul de executare prin emiterea ordinelor incaso aferente dispozițiilor de suspendare respective.

(2²) După eliberarea sumelor realizate în faza de executare, executorul judecătoresc va prezenta, în termen de 3 zile, infor-

mații cu privire la sumele distribuite creditorilor în modul stabilit de Codul de executare. În cazul neexecutării prescripțiilor menționate, precum și în cazul nedistribuirii sumelor conform categoriilor de creanțe prevăzute la art. 145 din Codul de executare, în partea ce ține de obligația fiscală aferentă bugetului, față de executorul judecătoresc responsabil se va aplica, în baza deciziei Serviciului Fiscal de Stat, o sancțiune prevăzută la art. 253 alin. (4)¹) din prezentul cod cu obligarea executorului judecătoresc, în cazul în care nu a distribuit sau a distribuit incorect sumele bănești, să le transfere în termen de 3 zile la bugetul respectiv.

(3) Dispoziția privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare ale contribuabilului se emite de către conducerea Serviciului Fiscal de Stat pe un formular tipizat, aprobat de Serviciul Fiscal de Stat, și are valoare de document executoriu.

(4) Serviciul Fiscal de Stat remite atît instituției financiare (sucursalei sau filialei acesteia) în care contribuabilul are conturi bancare, cît și acestuia dispoziția privind suspendarea operațiunilor la conturile lui bancare.

(5) Instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) execută necondiționat dispoziția privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare ale contribuabilului imediat după ce o primește, permițînd trecerea la scăderi:

- a) a oricăror sume în contul bugetului;
- b) în contul creditorilor gajîști a sumelor bănești încasate de la exercitarea dreptului de gaj;
- c) a sumelor transferate de la contul de împrumut al întreprinderii în scopurile pentru care a fost acordat împrumutul.
- d) a comisioanelor instituției financiare (sucursalei sau filialei acesteia), aferente executării parțiale sau totale de către aceasta a ordinelor incaso emise de către Serviciul Fiscal de Stat sau a ordinelor de plată emise în contul bugetului, care se încasează din contul contribuabilului neafectînd suma indicată în ordinul incaso sau în ordinul de plată.

(6) Limitarea dreptului contribuabilului de a utiliza noi conturi se exercită prin refuzul Serviciului Fiscal de Stat de a confirma primirea în evidența sa a noului cont bancar.

(7) Instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) care suspendă operațiunile la conturile bancare ale contribuabilului în conformitate cu prezentul articol nu poartă răspundere pentru aceste acțiuni.

(8) Dispoziția privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare ale contribuabilului se anulează o dată cu lichidarea încălcării pentru care a fost aplicată suspendarea sau în cazul satisfacerii de către organul competent a contestației contribuabilului, a cererii contribuabilului (debitorului), ținînd cont de motivele temeinice invocate de acesta, inclusiv constituirea de garanții – bunuri libere de orice sarcini, oferite în vederea sechestrării, scrisoare de garanție bancară, gaj asupra unor bunuri mobile, fidejusiune, precum și în baza deciziei instanței de judecată sau a contractului de amîinare și eșalonare.

Articolul 230. Sechestrarea bunurilor

Sechestrarea bunurilor ca măsură de asigurare a plății impozitelor, taxelor și/sau amenzilor se exercită în modul și în condițiile prevăzute la capitolul 9.

Capitolul 13

DISPOZIȚII GENERALE PRIVIND RĂSPUNDEREA PENTRU ÎNCĂLCĂRI FISCALE

Articolul 231. Noțiunea și temeiurile tragerii la răspundere pentru încălcare fiscală

(1) În sensul prezentului cod, tragerea la răspundere pentru încălcare fiscală înseamnă aplicarea de către Serviciul Fiscal de Stat, în condițiile prevăzute de legislația fiscală, a unor sancțiuni față de persoanele care au săvîrșit încălcări fiscale.

(2) Temeiul tragerii la răspundere pentru încălcare fiscală este însăși încălcarea fiscală.

(3) Încălcările fiscale se califică după cum urmează:

- a) încălcare fiscală nesemnificativă;
- b) încălcare fiscală semnificativă.

01.01.2020

(4) Se consideră nesemnificativă încălcarea fiscală dacă **suma impozitului, a taxei, a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, stabilite în cotă procentuală**, constituie pînă la 100 de lei pentru contribuabilii specificați la art. 232 lit. b) și pînă la 1 000 de lei pentru contribuabilii specificați la art. 232 lit. a) și c), inclusiv pentru fiecare perioadă fiscală în parte – în cazul nerespectării modului de declarare sau diminuării impozitului, a taxei și/sau a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, stabilite în cotă procentuală.

(5) Se consideră semnificativă încălcarea fiscală care nu cade sub incidența alin. (4).

Articolul 232. Persoanele pasibile de răspundere pentru încălcare fiscală

Este tras la răspundere pentru încălcare fiscală:

- a) contribuabilul persoană juridică a cărei persoană cu funcție de răspundere a săvîrșit o încălcare fiscală;
- b) contribuabilul persoană fizică, care nu practică activitate de întreprinzător, ce a săvîrșit o încălcare fiscală. În cazul în care acesta este lipsit de capacitate de exercițiu sau are capacitate de exercițiu restrînsă, pentru încălcarea fiscală săvîrșită de el reprezentantul său legal (părinții, înfietorii, tutorele, curatorul) poartă răspundere în funcție de obiectul impozabil, de obligația fiscală și de bunurile contribuabilului.
- c) contribuabilul persoană fizică care practică activitate de întreprinzător, contribuabilul persoană fizică care desfășoară activități independente, contribuabilul care desfășoară servicii profesionale și contribuabilul care practică activitate profesională în sectorul justiției care au săvîrșit o încălcare fiscală sau ale căror persoane cu funcție de răspundere au săvîrșit o încălcare fiscală.

Articolul 233. Condiții generale de tragere la răspundere pentru încălcare fiscală

(1) Tragerea la răspundere pentru încălcare fiscală se face în temeiul legislației fiscale în vigoare în timpul și la locul săvârșirii încălcării, cu excepția situațiilor când legea nouă prevede sancțiuni mai blânde, cu condiția că încălcarea fiscală, prin caracterul ei, nu atrage după sine, în condițiile legii, răspunderea penală.

(2) Procedura de tragere la răspundere pentru încălcarea fiscală se aplică în conformitate cu legislația în vigoare în timpul și în locul examinării cazului de încălcare fiscală.

(3) Tragerea la răspundere pentru încălcări fiscale conform prezentului titlu sau la o altă răspundere juridică pentru încălcarea legislației fiscale nu exonerează persoana sancționată de obligația plății impozitului, taxei și/sau majorării de întârziere (penalității), stabilite de legislație. Tragerea la răspundere pentru încălcare fiscală a contribuabililor specificați la art. 232 nu eliberează de răspundere contravențională, penală sau de altă răspundere prevăzută de legislație dacă există temeiurile respective.

Articolul 234. Absolvirea de răspundere pentru încălcare fiscală

(1) Sancțiunea fiscală nu se aplică, în întregime sau parțial, iar în cazul în care a fost deja stabilită se anulează, în întregime sau parțial, dacă se prezintă dovezi ce confirmă legalitatea tuturor acțiunilor (inacțiunilor) sau a unor acțiuni (inacțiuni) considerate anterior ilegale. Veridicitatea și autenticitatea dovezilor prezentate pot fi verificate de Serviciul Fiscal de Stat la sursă sau la alte persoane. Documentele prezentate cu încălcarea termenelor stabilite de Serviciul Fiscal de Stat sau după efectuarea controlului fiscal sînt verificate în mod obligatoriu.

(1¹) Amenda prevăzută la art. 260 alin. (1) nu se aplică în cazul în care nu apar obligații suplimentare privind impozite, taxe și/sau prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii.

(1²) Impozitele, taxele și majorările de întârziere (penalitățile) nu se recalculează, sancțiunea fiscală nu se aplică în întregime sau, în cazul în care a fost deja stabilită, se anulează în întregime dacă contribuabilul a acționat în conformitate cu soluția fiscală individuală anticipată emisă în adresa sa potrivit prezentului cod.

(2) Persoana trasă la răspundere pentru încălcare fiscală beneficiază de o reducere cu 50% a amenzilor aplicate, cu excepția amenzilor aplicate pentru comiterea repetată, în decurs de 6 luni consecutive, a încălcărilor fiscale prevăzute la art. 254 și 254¹, dacă respectă strict următoarele condiții:

- nu are restanțe la data adoptării deciziei asupra cazului de încălcare fiscală sau le stinge concomitent cu acțiunile prevăzute la lit. b);
- în termen de 3 zile lucrătoare de la data înmînării deciziei asupra cazului de încălcare fiscală, stinge sumele impozitelor, taxelor, contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, majorărilor de întârziere (penalităților) și/sau 50% din amenzile indicate în decizie sau stinge obligația fiscală prin compensare conform art. 175.

În cazul în care datele din sistemul informațional al Serviciului Fiscal de Stat atestă executarea cerințelor prevăzute la lit. a) și b), autoritatea abilitată să examineze cazurile privind încălcările fiscale, de sine stătător, în termen de cel mult 15 zile lucrătoare din data expirării termenului prevăzut la lit. b), adoptă o decizie privind reducerea amenzilor în cauză cu 50%.

- în cazul în care datele din sistemul informațional al Serviciului Fiscal de Stat nu atestă executarea cerințelor prevăzute la lit. a) și b), prezintă, în termenul prevăzut pentru executarea benevolă a deciziei asupra cazului de încălcare fiscală, documentele ce confirmă stingerea sumelor prevăzute la lit. a) și b).

În baza documentelor prezentate conform lit. c), autoritatea abilitată să examineze cazurile privind încălcările fiscale, în termen de cel mult 15 zile lucrătoare de la data prezentării documentelor, va adopta o decizie privind reducerea amenzilor în cauză cu 50%. În cazul în care, după adoptarea deciziei privind reducerea amenzilor, se constată nerespectarea cel puțin a uneia din condițiile prevăzute la lit. a) și b), autoritatea respectivă își va anula decizia, iar persoana nu va beneficia de reducerea cu 50% a amenzilor.

(3) Insolvabilitatea sau absența temporară din țară a persoanei fizice sau a persoanei cu funcție de răspundere a persoanei juridice, precum și iminența unor evenimente pe care persoana ce a săvârșit încălcarea fiscală putea să le prevadă, dar nu le-a prevăzut nu constituie temei pentru neaplicarea sau anularea sancțiunii fiscale.

(4) Persoanele scutite de impozite și/sau taxe, precum și cele care au calculat greșit impozitul și/sau taxa din cauza explicațiilor greșite prezentate în scris de Serviciul Fiscal de Stat, sînt absolvite de răspundere pentru diminuarea, calcularea incorectă sau neplata acestora.

(5) Persoanele care au calculat greșit impozitul și/sau taxa, dacă acest fapt nu a fost depistat în cadrul controlului fiscal anterior, la efectuarea repetată a controlului fiscal în condițiile reglementate la art. 214 alin. (8), sînt absolvite de aplicarea amenzilor și penalităților pentru încălcările fiscale depistate aferente perioadelor supuse controlului repetat.

Articolul 235. Scopul și forma sancțiunilor fiscale

(1) Sancțiunea fiscală este o măsură cu caracter punitiv și se aplică pentru a se preveni săvârșirea, de către delincvent sau de către alte persoane, a unor noi încălcări, pentru educarea lor în spiritul respectării legii.

(1¹) Avertizarea se aplică pentru încălcarea fiscală nesemnificativă.

(2) Pentru încălcarea fiscală poate fi aplicată sancțiunea fiscală sub formă de avertizare sau amendă.

Articolul 236. Amenda

(1) Amenda este o sancțiune fiscală care constă în obligarea persoanei ce a săvârșit o încălcare fiscală de a plăti o sumă de bani. Amenda se aplică indiferent de faptul dacă au fost aplicate sau nu alte sancțiuni fiscale ori plătite impozite, taxe, majorări de întârziere (penalități) calculate suplimentar la cele declarate sau nedecarate.

(2) Amenda reprezintă o parte a obligației fiscale și se percepe în modul stabilit pentru impunerea fiscală.

(3) În cazul în care contribuabilul descoperă că darea de seamă fiscală prezentată anterior conține o greșeală sau o omisiune și prezintă darea de seamă corectată, precum și în cazul în care contribuabilul nu are obligația prezentării dării de seamă, dar descoperă că au fost efectuate greșit calculul și plata impozitelor și taxelor, iar în urma acestora apar obligații fiscale suplimentare și acestea sînt achitate pînă la anunțarea unui control fiscal, amenda nu se aplică.

Articolul 238. Regulile generale de aplicare a sancțiunii fiscale

(1) Sancțiunea fiscală se aplică în limitele stabilite de articolul respectiv din prezentul cod, în strictă conformitate cu legislația fiscală.

(1') Amenda se aplică în cazurile de încălcare fiscală semnificativă.

(2) În cazul în care o persoană a săvîrșit două sau mai multe încălcări fiscale, sancțiunea fiscală se aplică pentru fiecare încălcare fiscală și pentru fiecare perioadă fiscală în parte, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 188 alin. (2).

Capitolul 14 PROCEDURA DE EXAMINARE A CAZURILOR DE ÎNCĂLCARE FISCALĂ

Articolul 239. Scopul procedurii de examinare a cazului de încălcare fiscală

Scopul procedurii de examinare a cazului de încălcare fiscală constă în: clarificarea promptă, multilaterală, exhaustivă și obiectivă a circumstanțelor în care s-a produs, soluționarea lui în strictă conformitate cu legislația, asigurarea îndeplinirii deciziei, precum și stabilirea cauzelor și condițiilor care au contribuit la comiterea încălcării fiscale, prevenirea încălcărilor, educarea în spiritul respectării legilor și consolidarea legalității.

Articolul 240. Circumstanțele care exclud procedura de examinare a cazului de încălcare fiscală

Procedura de examinare a cazului de încălcare fiscală nu poate fi inițiată, iar procedura inițiată urmează a fi încheiată dacă:

- a) se constată că nu a avut loc nici o încălcare fiscală;
- b) persoana căreia i s-a intentat procedura de examinare a cazului de încălcare fiscală a fost lichidată sau a decedat;
- c) nu există sume ale impozitului, taxei, majorării de întârziere (penalității) și/sau amenzii necesare de a fi încasate conform legislației fiscale.
- d) încălcarea ce ține de utilizarea serviciilor fiscale electronice este determinată de o defecțiune tehnică ce nu depinde de voința contribuabilului.

Articolul 241. Autoritatea abilitată să examineze cauzele privind încălcările fiscale

(1) Cauzele privind încălcările fiscale sînt examinate de către Serviciul Fiscal de Stat.

(2) Este în drept să examineze cauzele privind încălcările fiscale și să aplice sancțiuni fiscale, în numele autorităților abilitate, conducerea Serviciului Fiscal de Stat.

Articolul 242. Drepturile și obligațiile persoanei trase la răspundere pentru încălcare fiscală

Persoana trasă la răspundere pentru încălcare fiscală are dreptul să ia cunoștință de dosarul său, să dea explicații, să prezinte probe, să formuleze cereri, să conteste decizia asupra cazului. Ea poate beneficia de asistența unui avocat căruia îi încredințează exercitarea, în numele său, a drepturilor menționate.

Articolul 243. Participarea persoanei trase la răspundere pentru încălcare fiscală la examinarea cazului

(1) Cazul de încălcare fiscală se examinează în prezența persoanei trase la răspundere pentru săvîrșirea încălcării. Serviciul Fiscal de Stat o anunță în scris (prin citație) despre locul, data și ora examinării cazului.

(2) Cazul de încălcare fiscală poate fi examinat în lipsa persoanei trase la răspundere pentru săvîrșirea încălcării numai dacă există informații că a fost anunțată în modul stabilit despre locul, data și ora examinării cazului și dacă de la ea nu a parvenit un demers argumentat de a fi amînată examinarea.

(3) Contribuabilul persoană fizică își exercită drepturile procedurale personal, printr-un reprezentant sau în comun cu reprezentantul, iar contribuabilul persoană juridică – prin intermediul conducătorului sau al reprezentantului său.

Articolul 244. Reprezentantul și confirmarea împuternicirilor lui

(1) Persoana lipsită de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrînsă este înfățișată de reprezentantul ei legal (părinte, înfiator, tutore, curator). Acesta va prezenta autorității care examinează cazul certificatul împuternicirilor.

(2) Reprezentantul legal efectuează, personal sau prin reprezentant, toate acțiunile de care are dreptul, cu restricțiile prevăzute de lege.

(3) Împuternicirile reprezentantului altul decît cel legal trebuie să fie confirmate printr-o procură, eliberată în conformitate cu prezentul articol, sau printr-un document ce atestă funcția ori împuternicirile pe care le deține – în cazul conducătorului persoanei juridice.

(4) Procura dată de o persoană fizică se autentifică, după caz: de notar, de secretarul primăriei satului (comunei), de

administrația (conducerea) persoanei la care lucrează sau învață mandantul, de administrația instituției curativ-profilactice staționare în care mandantul se află pentru tratament, de comandantul (șeful) unității militare – dacă mandantul este militar – sau de șeful locului de detențiune – dacă mandantul se află în detențiune.

(5) Procura din partea unei persoane juridice se eliberează de conducătorul ei (locțiitorul acestuia).

(6) Împuternicirile avocatului se certifică prin mandat.

Articolul 245. Locul și modul examinării cazului de încălcare fiscală

(1) Cazul de încălcare fiscală este examinat la oficiul subdiviziunii Serviciului Fiscal de Stat unde contribuabilul se află la evidență sau asistență ori în alt loc, stabilit de Serviciul Fiscal de Stat.

(2) Cazul de încălcare fiscală se examinează în regim închis de către autoritatea abilitată să examineze astfel de cazuri, cu condiția respectării secretului fiscal. Pronunțarea deciziei poate fi publică, la voința autorității care o adoptă, în cazul în care nu este contestată timp de 30 de zile de la momentul în care contribuabilul a luat cunoștință de această decizie.

Articolul 246. Termenele de examinare a cazului de încălcare fiscală

(1) Cazul de încălcare fiscală se examinează în termen de 15 zile din data:

- a) prezentării dezacordului – dacă a fost prezentat la timp;
- b) expirării termenului de prezentare a dezacordului – dacă nu a fost prezentat sau dacă a fost prezentat cu întârziere.

(2) În cazul prezentării unor argumente întemeiate, termenul menționat la alin. (1) poate fi prelungit cu 30 de zile prin decizia organului abilitat să examineze cazurile de încălcare fiscală, inclusiv în baza demersului argumentat, prezentat de persoana trasă la răspundere pentru încălcare fiscală, conform art. 243 alin. (2). În aceste cazuri, persoanei trase la răspundere pentru încălcare fiscală i se comunică din timp, conform art. 243 alin. (1), data examinării cazului.

(2¹) Prin derogare de la prevederile alin. (1), la solicitarea scrisă a contribuabilului cu mențiunea că este de acord cu rezultatele controlului, examinarea cazului de încălcare fiscală poate fi efectuată fără respectarea termenului de prezentare a dezacordului prevăzut la art. 216 alin. (8).

Articolul 247. Clarificarea circumstanțelor cazului de încălcare fiscală

Persoana care examinează cazul de încălcare fiscală este obligată să clarifice dacă:

- a) a avut loc într-adevăr o încălcare fiscală;
- b) trebuie să fie trasă la răspundere persoana respectivă pentru săvârșirea de încălcare fiscală;

- c) există alte circumstanțe importante pentru soluționarea justă a cazului.

Articolul 248. Decizia asupra cazului de încălcare fiscală

După examinarea cazului de încălcare fiscală, Serviciul Fiscal de Stat emite o decizie, care trebuie să conțină:

- a) denumirea organului în al cărui nume se pronunță decizia;
- b) funcția, numele și prenumele persoanei care a emis decizia;
- c) data și locul examinării cazului;
- d) remarca despre participarea persoanelor care au săvârșit încălcarea fiscală (reprezentanților lor);
- e) denumirea (numele, prenumele), sediul (domiciliul), codul fiscal al persoanei care a săvârșit încălcarea fiscală;
- f) descrierea încălcării fiscale cu indicarea articolelor, alineatelor, punctelor din actele normative care au fost încălcate;
- g) indicarea articolului, alineatului, punctului din actul normativ care prevede sancțiunea fiscală;
- h) decizia asupra cazului;
- i) termenul și modul de contestare a deciziei;
- j) alte date referitoare la caz;
- k) semnătura persoanei care a emis decizia.

Articolul 249. Tipurile de decizii

(1) Asupra cazului de încălcare fiscală poate fi pronunțată una din următoarele decizii privind:

- a) aplicarea de sancțiune fiscală și/sau încasarea de impozit, taxă, calculate suplimentar, de majorare de întârziere;
- b) clasarea cazului;
- c) suspendarea cazului și efectuarea unui control repetat.

(2) Decizia privind clasarea cazului se pronunță în cazul în care:

- a) există circumstanțe, prevăzute de prezentul cod, ce exclud sau absolvă de răspundere pentru săvârșirea încălcării fiscale și nu există sume ale impozitului, taxei, majorării de întârziere (penalității) necesare de a fi încasate conform legislației fiscale;
- b) este adoptat, conform art. 172, un act de anulare a sancțiunii fiscale, sumei impozitului, taxei, majorării de întârziere (penalității);
- c) există, pentru același fapt, în privința persoanei trase la răspundere pentru încălcare fiscală, o decizie privind aplicarea unei sancțiuni fiscale și/sau încasarea sumei impozitului, taxei, majorării de întârziere (penalității) ori există o decizie de clasare a cazului;
- d) materialele cazului se transmit conform competenței, dacă se constată că examinarea acestuia poate fi efectuată cu plenitudine de o altă autoritate abilitată să examineze cazurile de încălcare fiscală.

(3) Se pronunță decizie privind suspendarea cazului și efectuarea unui control repetat dacă există mărturii contradictorii care, la momentul examinării cazului, nu pot fi argumentate prin probe. După încheierea controlului repetat, reîncepe examinarea cazului.

(4) Se pronunță decizie privind stingerea/restabilirea dreptului persoanei fizice de a beneficia, ulterior perioadei de efectuare a controlului fiscal, de suma declarată în conformitate cu art. 226⁶ alin. (6) dacă în urma controlului fiscal cu aplicarea metodelor indirecte de estimare a venitului impozabil au fost luate în considerare prevederile art. 226⁶ alin. (4)–(6) și nu s-a calculat suplimentar la buget impozit pe venit.

Articolul 250. Pronunțarea deciziei asupra cazului de încălcare fiscală și înmînarea unui exemplar al deciziei

(1) Decizia asupra cazului de încălcare fiscală se pronunță imediat după încheierea examinării lui.

(2) În decursul a 3 zile după emiterea deciziei asupra cazului de încălcare fiscală, un exemplar al deciziei se înmînează sau se expediază recomandat persoanei vizate în ea.

Articolul 251. Propunerile de lichidare a cauzelor și condițiilor săvîrșirii încălcării fiscale

(1) Stabilind cauzele și condițiile săvîrșirii încălcării fiscale, Serviciul Fiscal de Stat poate prezenta propuneri de lichidare a acestor cauze și condiții.

(2) În procesul examinării cazurilor de încălcare fiscală în care se constată semne ale componenței de infracțiune, Serviciul Fiscal de Stat adoptă decizia asupra cazului de încălcare fiscală, în care se indică exact prejudiciul cauzat prin încălcările admise, măsurile de înlăturare a acestor încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin încălcare (achitarea la buget a sumelor de impozite, taxe, contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii și/sau prime de asigurare obligatorie de asistență medicală, calculate în procesul controlului). Sesizarea organului de urmărire penală cu privire la existența semnelor componenței de infracțiune se face printr-o adresare scrisă, care se transmite acestuia în termen de 5 zile lucrătoare de la data emiterii deciziei cu privire la contestație sau de la data expirării termenului de contestare a deciziei asupra cazului de încălcare fiscală prevăzut la art. 268 alin. (1) sau la art. 274¹ alin. (8), în cazul în care aceasta nu a fost contestată.

(3) În cazul prevăzut la alin. (2), termenul de executare a măsurii de înlăturare a încălcării și de restituire a prejudiciului cauzat nu poate depăși 30 de zile.

(4) La sesizarea privind identificarea semnelor componenței de infracțiune, în mod obligatoriu, se anexează actul de control, decizia asupra cazului de încălcare fiscală și materialele ce țin de controlul în cauză. În sesizare se face consemnarea privind executarea sau neexecutarea măsurii de înlăturare a încălcării stabilite și privind restituirea sau nu a prejudiciului cauzat sau a contravalorii lui (achitarea la buget a sumelor de impozite, taxe, contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii și/sau prime de asigurare obligatorie de asistență medicală, calculate în procesul controlului).

Articolul 252. Executarea deciziei asupra cazului de încălcare fiscală

(1) Persoana vizată în decizia asupra cazului de încălcare fiscală urmează să o execute în termen de 30 de zile din data pronunțării. Pentru această perioadă nu se suspendă calcularea majorării de întârziere.

(2) În caz de contestare, executarea deciziei asupra cazului de încălcare fiscală nu se suspendă dacă autoritatea care examinează contestația nu dispune altfel.

(3) După expirarea termenului de 30 de zile, dacă nu a fost executată benevol sau nu a fost constituit gajul legal, decizia asupra cazului de încălcare fiscală este executată silit, în modul prevăzut de prezentul cod, de către Serviciul Fiscal de Stat.

Capitolul 15 TIPURILE DE ÎNCĂLCĂRI FISCALE ȘI RĂSPUNDEREA PENTRU ELE

Articolul 253. Împiedicarea activității Serviciului Fiscal de Stat

(1) Împiedicarea controlului fiscal prin neasigurarea accesului în încăperile de producție, în depozite, în locurile de păstrare a bunurilor, în spațiile comerciale și în spațiile cu o altă destinație, prin neprezentarea de explicații, date, informații și documente, necesare Serviciului Fiscal de Stat, asupra problemelor care apar în timpul controlului, prin alte acțiuni sau inacțiuni se sancționează cu amendă de la 4000 la 6000 de lei.

[Alin. (1¹) abrogat prin LP288 din 15.12.17, MO464-470/29.12.17 art. 808; în vigoare 01.01.18]

(4) Neexecutarea deciziei organului cu atribuții de administrare fiscală de suspendare a operațiunilor la conturile bancare ale contribuabilului se sancționează cu amendă în proporție de la 25% la 35% din suma trecută la scăderi în perioada de nesuspendare a operațiunilor.

(4¹) Neexecutarea sau executarea neconformă a prevederilor art. 197 alin. (3²) și (3³) și ale art. 229 alin. (2²) se sancționează, pentru fiecare încălcare, cu amendă în proporție de la 25% la 35% din suma încasată sau ce urma a fi încasată de la contribuabil în contul stingerii obligației fiscale, dar nu mai puțin de 3000 de lei.

(5) Pentru neexecutarea cerințelor din citația Serviciului Fiscal de Stat, contribuabilii specificați la art. 232 lit. b) se sancționează cu o amendă în mărime de la 400 la 600 de lei, contribuabilii specificați la art. 232 lit. a) și c) – de la 4000 la 6000 lei, iar neexecutarea cerințelor din citația bancară se sancționează cu amendă de la 4000 la 6000 de lei.

(5¹) Amenzile prevăzute la alin. (5) nu se aplică în cazul în care persoanele prezintă documente justificative în partea ce ține de imposibilitatea prezentării acestora la Serviciul Fiscal de Stat.

(6) Prezentarea tardivă a informației prevăzute la art. 226¹¹ alin. (5) de către persoanele indicate la art. 226¹¹ alin. (2) se sancționează cu amendă de la 1,5% la 2,5% din suma indicată în informația prezentată tardiv, dar nu mai mult de 25 mii de lei.

(7) Prezentarea informației prevăzute la art. 226¹¹ alin. (5) neautentice de către persoanele indicate la art. 226¹¹ alin. (2) se sancționează cu amendă de la 5% la 10% din diferența dintre suma care urma să fie indicată și cea indicată în informație, dar nu mai mult de 50 mii de lei.

(8) Neprezentarea informației prevăzute la art. 226¹¹ alin. (5) de către persoanele indicate la art. 226¹¹ alin. (2) se sancționează cu amendă de la 10% la 20% din suma care urma să fie indicată în informație, dar nu mai mult de 150 mii de lei.

(9) Neexecutarea de către persoana fizică a condițiilor prevăzute la art. 226¹⁵ alin. (2) se sancționează cu amendă de la 2500 la 3000 de lei.

Articolul 254. Neutilizarea echipamentelor de casă și de control

01.01.2020

(1) Încălcarea regulilor de utilizare a echipamentului de casă și de control (efectuarea încasărilor bănești în numerar în lipsa echipamentului de casă și de control în cazul în care actele normative în vigoare prevăd folosirea acestuia, efectuarea încasărilor bănești în numerar fără utilizarea echipamentului de casă și de control existent, neasigurarea emiterii la echipamentul de casă și de control a bonului de casă de valoarea sumei real încasate/primate, neasigurarea bilanțului numerarului în echipamentul de casă și de control, care constă în formarea unui excedent de numerar nejustificat documentar mai mare de 50 de lei, utilizarea echipamentului de casă și de control defectat, care constă în neactivarea memoriei fiscale sau imposibilitatea de identificare a softului instalat, utilizarea echipamentului de casă și de control care nu este sigilat de Serviciul Fiscal de Stat în modul stabilit, utilizarea echipamentului de casă și de control care nu este înregistrat la Serviciul Fiscal de Stat în modul stabilit) se sancționează cu amendă de la 5000 la 15 000 de lei.

[Art. 254 al. (2)-(7) abrogat prin LP178 din 26.07.18, MO309-320/17.08.18 art. 496; în vigoare 01.10.18]

(8) Utilizarea terminalului de plată în numerar/aparatului de schimb valutar care nu este înregistrat la Serviciul Fiscal de Stat în modul stabilit și/sau utilizarea terminalului de plată în numerar/aparatului de schimb valutar fără a emite documentul/bonul fiscal se sancționează cu amendă de la 5000 la 15 000 de lei.

[Art. 254 al. (9) abrogat prin LP178 din 26.07.18, MO309-320/17.08.18 art. 496; în vigoare 01.10.18]

Articolul 254¹. Nerespectarea reglementărilor din domeniul transporturilor auto de călători. Neeliberarea biletelor de călătorie

01.01.2020

(1) Efectuarea transporturilor auto de călători prin servicii ocazionale, inclusiv turistice sau în regim de taxi, fără a dispune de actul permisiv pentru acest gen de activitate (copia autorizată a acestuia), foaie de parcurs, listă de control sau contract de prestări servicii pentru traficul intern de călători

și documente de plată care confirmă achitarea serviciilor de către beneficiar, în cazul în care achitarea a fost efectuată la oficiu în numerar sau prin alt instrument de plată, inclusiv bon de casă **emis de echipamentul de casă și de control al agenților transportatori, al agenților de vânzare a biletelor, al agenților turistice** sau copie a dispoziției de plată, constituie activitate ilicită, care se sancționează cu amendă de la 5000 la 15 000 de lei aplicată persoanei fizice – conducător al mijlocului de transport.

(2) Efectuarea de către agentul transportator a transporturilor auto de călători prin servicii regulate în trafic urban, suburban, interurban, raional sau internațional fără emiterea și/sau raportarea biletelor (bilet – bon de casă emis de **echipamentul de casă și de control** sau document de strictă evidență cu preț fixat, confecționat în mod tipografic sau electronic, ce confirmă dreptul la călătorie al persoanei, încheierea contractului de transport rutier între operatorul de transport rutier/întreprindere și persoane, precum și faptul asigurării obligatorii a persoanei) și/sau biletelor de bagaje (bilet de bagaje – bon de casă emis de **echipamentul de casă și de control** sau document de strictă evidență cu preț fixat, confecționat în mod tipografic sau electronic, ce confirmă plata și primirea bagajelor pentru transport, precum și faptul asigurării obligatorii a bagajelor) se sancționează cu amendă de la 5000 la 15 000 de lei aplicată agentului transportator.

Articolul 255. Neprezentarea informației despre sediu

Neprezentarea, prezentarea cu întârziere sau prezentarea Serviciului Fiscal de Stat a unor informații neveridice despre sediul sau despre schimbarea sediului contribuabilului, al subdiviziunilor lui se sancționează cu amenda de la 3000 la 5000 de lei. Sînt pasibile de amendă subdiviziunile care corespund noțiunii indicate la art. 5 pct. 29).

Articolul 256. Nerespectarea regulilor de evidență a contribuabililor

(4) Încălcarea de către instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) a prevederilor art. 167 se sancționează cu amendă de la 2000 la 4000 de lei.

(5) Modificarea sau închiderea de către instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) a contului bancar al contribuabilului (cu excepția conturilor de credit, de depozit la termen și provizorii (de acumulare a mijloacelor financiare pentru formarea sau majorarea capitalului social), precum și a conturilor persoanelor fizice care nu sînt subiecți ai activității de întreprinzător) fără certificatul Serviciului Fiscal de Stat ori cu încălcarea regulilor stabilite de legislație sau neprezentarea ori prezentarea tardivă Serviciului Fiscal de Stat a informației despre modificarea sau închiderea contului bancar al contribuabilului (cu excepția conturilor de credit, de depozit la termen și provizorii (de acumulare a mijloacelor financiare pentru formarea sau majorarea capitalului social), precum și a conturilor persoanelor fizice care nu sînt subiecți ai activității de întreprinzător) se sancționează cu amendă de la 5000 la 7000 de lei.

(6) Efectuarea de către instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) a unor operațiuni pe contul bancar al contribuabilului (cu excepția conturilor de credit, de depozit la termen și provizorii (de acumulare a mijloacelor financiare pentru formarea sau majorarea capitalului social), precum și a conturilor persoanelor fizice care nu sînt subiecți ai activității de întreprinzător) fără ca Serviciul Fiscal de Stat să confirme luarea la evidență a contului bancar deschis se sancționează cu amendă de la 25% la 35% din sumele înscrise în acest cont.

(7) Neînregistrarea sau înregistrarea tardivă în calitate de plătitor de T.V.A. sau de antrepozitar autorizat se sancționează cu amendă de la 7% la 10% din volumul de livrări impozabile, exceptînd cazurile de livrări impozabile conform art. 104. În cazul aplicării amenzii în conformitate cu prezentul alineat, amenda prevăzută la art. 261 alin. (5) nu se aplică.

(8) Neprezentarea sau prezentarea tardivă la Serviciul Fiscal de Stat de către contribuabil a informației despre contul bancar deschis în străinătate se sancționează cu amendă de la 4000 la 6000 de lei pentru fiecare cont bancar.

Articolul 257. Încălcarea regulilor de ținere a contabilității și a evidenței în scopuri fiscale

(2) Folosirea formularelor tipizate de documente primare cu regim special de un alt model decît cel stabilit prin act normativ în vigoare, precum și folosirea formularelor tipizate de documente primare cu regim special plastografiate sau străine se sancționează cu amendă în mărime de la 25% la 35% din suma operațiunilor economice înscrise în astfel de documente.

(5) Neasigurarea păstrării dărilor de seamă fiscale și/sau a documentelor de evidență și/sau a benzilor de control (benzilor de control pe suport electronic specializat) și/sau lipsa totală ori parțială a contabilității, ceea ce face imposibilă efectuarea controlului fiscal, se sancționează cu amendă de la 40 000 la 60 000 de lei, calcularea, după caz, a impozitelor și taxelor respective conform art. 189 alin. (2).

(7) Prin derogare de la alin. (2) și (5), prevederile respective nu se aplică entităților care țin contabilitatea și întocmesc situațiile financiare în baza IFRS, pe o perioadă de pînă la 2 ani de la data implementării standardelor menționate.

(8) Efectuarea de către agentul economic, la care este instituit post fiscal și care a fost înștiințat despre aceasta conform prevederilor legislației în vigoare, a intrărilor/ieșirilor de mărfuri/servicii fără informarea despre aceasta a inspectorului sau a inspectorului sau a subdiviziunii Serviciului Fiscal de Stat responsabile de activitatea postului fiscal se sancționează cu amendă în mărime de la 50% la 100% din suma operațiunilor economice respective.

Articolul 257¹. Neeliberarea facturii fiscale în cazul bunurilor gajate

Se sancționează cu amendă de la 20% la 30% din valoarea tranzacției debitorul gajist înregistrat în calitate de plătitor de T.V.A. în cazul neeliberării facturii fiscale la comercializarea mărfurilor gajate în numele acestuia.

Articolul 259. Încălcarea de către instituțiile financiare (sucursalele sau filialele acestora) și alți prestatori de servicii de plată a modului de decontare

(1) Încălcarea termenelor stabilite de legislație pentru înregistrarea mijloacelor bănești în conturile bancare ale agenților economici se sancționează cu amendă de la 7% la 10% din suma neînregistrată în termen.

(2) Înregistrarea mijloacelor bănești, obținute din comercializarea de mărfuri, executarea de lucrări și prestarea de servicii, în conturile de depozit sau în alte conturi bancare eludîndu-se conturile curente în monedă națională sau în valută străină se sancționează cu amendă de la 4% la 6% din suma înregistrată.

(3) Neexecutarea sau executarea tardivă al ordinului de plată și/sau a ordinului incaso privind stingerea obligației fiscale în cazul în care contribuabilul sau debitorul lui dispune de mijloace bănești la contul bancar se sancționează cu amendă, pentru fiecare zi de întîrziere, de la 1,5% la 2,5% din suma care trebuie plătită, dar nu mai mult decît suma care urma a fi executată.

(4) Încălcarea termenelor de înregistrare în conturile Trezoreriei de Stat de către instituțiile financiare (sucursalele sau filialele acestora) și alți prestatori de servicii de plată a sumelor încasate de la contribuabil se sancționează cu amendă, pentru fiecare zi de întîrziere, de la 1,5% la 2,5% din suma neînregistrată în termen, dar nu mai mult decît suma care urma a fi transferată.

(5) Neprezentarea sau prezentarea tardivă de către instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) la Serviciul Fiscal de Stat a informației despre înscrierea în contul bancar al contribuabilului a mijloacelor bănești, în cazul suspendării operațiunilor la acest cont, se sancționează cu amendă în mărime de la 0,8% la 1% din suma înscrisă în cont pentru fiecare zi de neprezentare sau de întîrziere, dar nu mai mult decît suma care urma a fi încasată.

(6) Neexecutarea sau executarea eronată de către instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) și alți prestatori de servicii de plată a ordinelor de plată privind achitarea obligațiilor fiscale față de bugetul public național în conformitate cu rechizitele indicate de contribuabil se sancționează cu amendă de la 300 la 500 de lei pentru fiecare caz de ordin de plată neexecutat sau executat eronat.

(7) Refuzul instituției financiare (sucursalei sau filialei acesteia) sau al altor prestatori de servicii de plată de a recepționa de la persoane fizice mijloace bănești în numerar aferente bugetului se sancționează cu amendă în mărime de la 300 la 500 de lei pentru fiecare caz de refuz.

01.01.2020

Articolul 260. Nerespectarea modului de întocmire, de prezentare a dării de seamă fiscale și a facturii fiscale

(1) Nerespectarea modului de întocmire și de prezentare a dării de seamă fiscale se sancționează cu o amendă de la 200 la 400 de lei pentru fiecare dare de seamă fiscală, dar nu mai mult de 2000 de lei pentru toate dările de seamă fiscale, aplicată contribuabililor specificați la art. 232 lit. b), și cu amendă

de la 500 la 1000 de lei pentru fiecare dare de seamă fiscală, dar nu mai mult de 10 000 de lei pentru toate dările de seamă fiscale, aplicată contribuabililor specificați la art. 232 lit. a) și c).

[Art. 260 alin. (2) și (3) abrogat prin LP178 din 26.07.18, MO309-320/17.08.18 art. 496; în vigoare 01.10.18]

(4) Neprezentarea facturii fiscale în termenele prevăzute la art. 117 și 117¹ se sancționează cu o amendă de la 3 000 la 3 600 de lei pentru fiecare factură fiscală neprezentată, dar nu mai mult de 72 000 lei pentru toate facturile fiscale neprezentate în termenele stabilite.

01.01.2020

[Alin. (4)¹ abrogat prin Legea nr. 171 din 19.12.2019]

(5) În cazul micșorării (diminuării) venitului impozabil declarat de către contribuabilul care a aplicat cota zero la impozitul pe venit în perioada 1 ianuarie 2008 – 31 decembrie 2011, se aplică o amendă de la 12% la 15% din suma nedeclarată (diminuată) a venitului impozabil.

Articolul 260¹. Încălcarea modului de prezentare de către contribuabil a documentelor privind plățile și/sau impozitele reținute

Neprezentarea sau prezentarea tardivă, neconformă, neautentică beneficiarului plăților a informației specificate la art. 92 alin. (4) și (4)¹ de către persoanele care sînt obligate să rețină impozitul la sursa de plată se sancționează cu amendă de la 300 la 500 de lei pentru fiecare informație, dar nu mai mult de 5000 de lei.

Articolul 260². Încălcarea modului de prezentare de către rezidenții parcurilor pentru tehnologia informației a datelor ce țin de efectuarea plăților salariale

Neprezentarea informației specificate la art. 374 sau prezentarea tardivă, neconformă și neautentică a acesteia beneficiarului plăților de către rezidenții parcurilor pentru tehnologia informației se sancționează cu amendă în mărime de 200 de lei pentru fiecare informație, dar nu mai mult de 5000 de lei.

01.01.2020

Articolul 261. Încălcarea regulilor de calculare și de plată a impozitelor, a taxelor, a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, stabilite în cotă procentuală

(4) Diminuarea impozitelor, a taxelor, a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și a contribuțiilor de asigu-

rări sociale de stat obligatorii, **stabilite în cotă procentuală**, prin prezentarea către Serviciul Fiscal de Stat a unei dări de seamă fiscale cu informații sau date neveridice se sancționează cu amendă de la 20% la 30% din suma diminuată.

(4)¹ Prevederile alin. (4) nu se aplică în cazul în care contribuabilul depune de sine stătător darea de seamă corectată în conformitate cu art. 188, cu condiția ca aceasta să nu conțină informații și date neveridice.

01.01.2020

(5) Eschivarea de la calculul și de la plata impozitelor, **a taxelor**, a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, stabilite în cotă procentuală, se sancționează cu o amendă de la 80% la 100% din suma impozitelor, a taxelor, a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii nedeclarate, stabilite în cotă procentuală.

(6) Neplata sau plata incompletă a impozitului pe venit în rate se sancționează cu amendă în quantum calculat, în modul stabilit la art. 228 alin.(3), unei perioade cuprinse între data stabilită pentru plata acestui impozit și data de prezentare a declarației fiscale. Suma neplătită a impozitului pe venit se determină ca diferență dintre impozitul calculat și plătit de contribuabil și impozitul pe care acesta era obligat să-l plătească. Impozitul pe venit care urmează a fi plătit reprezintă cea mai mică mărime din impozitul calculat care urma să fie plătit în anul precedent sau 80% din suma definitivă a impozitului din perioada fiscală curentă, scăzîndu-se trecerile în cont (cu excepția impozitului plătit în rate). Sancțiunea nu se aplică în cazul în care impozitul pe venit ce urmează a fi plătit este mai mic de 1 000 de lei. Amenda nu se aplică contribuabililor menționați la art. 228 alin. (5) în ceea ce privește obligațiile fiscale și perioadele fiscale pentru care nu se aplică (nu se calculează) majorări de întârziere (penalități).

Articolul 262. Lipsa „Timbrelor de acciz”

Lipsa „Timbrelor de acciz” la mărfurile supuse accizelor pasibile de marcare obligatorie sau utilizarea unor „Timbre de acciz” falsificate ori nevalabile se sancționează cu amendă de la 25 000 la 35 000 de lei, în cazul în care contribuabilul comercializează, transportă sau depozitează mărfuri fără „Timbre de acciz” sau cu „Timbre de acciz” falsificate ori nevalabile.

Articolul 262¹. Nerespectarea regulilor de comercializare a țigaretelor

(1) Comercializarea țigaretelor ce nu se regăsesc în listele ce cuprind prețurile maxime de vânzare cu amănuntul declarate de către agenții economici producători și importatori se sancționează cu amendă de la 30% la 50% din valoarea țigaretelor aflate în stoc la momentul controlului, pornind de la prețul de comercializare, dar nu mai puțin de 1 000 de lei.

(2) Comercializarea țigaretelor la prețuri mai mari decât prețurile maxime de vânzare cu amănuntul declarate sau începînd cu 1 ianuarie 2009 fără data fabricării imprimată pe ambalaj (pe pachetul de țigarete) se sancționează cu amendă în mărime de

la 30% la 50% din valoarea țigaretelor aflate în stoc la momentul controlului, pornind de la prețul de vânzare cu amănuntul, dar nu mai puțin de 1000 de lei, cu confiscarea țigaretelor care nu au imprimare pe ambalaj (pe pachetul de țigarete) data fabricării.

Articolul 263. Nerespectarea regulilor de executare silită a obligației fiscale

(1) Pentru împiedicarea funcționarului fiscal de a efectua executarea silită a obligației fiscale prin alte metode decât cele prevăzute la alin. (2)-(4), persoanele fizice se sancționează cu amendă în mărime de la 4 000 la 6 000 de lei, iar agenții economici – în mărime de la 8 000 la 12 000 de lei.

(2) Neacceptarea spre păstrare de către contribuabil (reprezentantul acestuia) sau persoana lui cu funcție de răspundere a bunurilor sechestrate se sancționează cu amendă, aplicată persoanei fizice, de la 4 000 la 6 000 de lei, iar persoanei juridice – de la 8 000 la 12 000 de lei.

(3) Delapidarea, înstrăinarea, substituirea sau tănuirea bunurilor sechestrate de către persoana căreia i-au fost încredințate spre păstrare sau de către persoana obligată să le asigure integritatea, conform legii, se sancționează cu amendă în mărime de la 80% la 100% valoarea bunurilor sechestrate, care au fost delapidate, înstrăinate, substituite sau tănuite.

(4) Efectuarea de operațiuni cu valori mobiliare sechestrate, după sistarea operațiunilor, se sancționează cu amendă, aplicată contribuabilului și registratorului, în mărime de la 15% la 25% din suma operațiunii.

Articolul 263¹. Ruperea sau deteriorarea sigiliului

Ruperea sau deteriorarea, în mod intenționat sau din neglijență, a unui sigiliu legal aplicat se sancționează cu amendă în mărime de la 30 000 la 60 000 de lei.

Articolul 263². Încălcarea obligației de transferare a plăților încasate de către executorii judecătorești

Pentru netransferarea sau transferarea tardivă de către executorii judecătorești a plăților încasate în folosul bugetului public național se calculează o majorare de întârziere (penalitate) pentru fiecare zi de întârziere, în conformitate cu prevederile art. 228 din prezentul cod.

Capitolul 16 TERMENELE DE PRESCRIPTIE

Articolul 264. Termenul de prescripție pentru determinarea obligațiilor fiscale

(1) Cu excepția cazurilor prevăzute la alin. (2), obligațiile fiscale pot fi determinate de către contribuabil și Serviciul Fiscal de Stat sau alte organe cu atribuții de administrare fiscală în următoarele termene:

- a) impozitele, taxele, majorările de întârziere – în cel mult 4 ani de la ultima dată stabilită pentru prezentarea dării de seamă fiscale respective sau pentru plata impozitului, taxei, majorării de întârziere (penalității), în cazul în care nu este prevăzută prezentarea unei dări de seamă fiscale;
- b) sancțiunile fiscale aferente unor impozite și taxe concrete – în cel mult 4 ani de la ultima dată stabilită pentru prezentarea dării de seamă fiscale privind impozitul și taxa menționată sau pentru plata impozitului și taxei în cazul în care nu este prevăzută prezentarea unei dări de seamă fiscale;
- c) sancțiunile fiscale neaferente unor impozite și taxe concrete – în cel mult 4 ani din data săvârșirii încălcării fiscale.

(2) Termenul de prescripție nu se extinde asupra impozitului, taxei, majorării de întârziere (penalității) sau sancțiunilor fiscale aferente unui impozit, unei taxe concrete dacă darea de seamă fiscală care stabilește obligația fiscală conține informații ce induc în eroare sau reflectă fapte ce constituie infracțiuni fiscale ori nu a fost prezentată.

Articolul 265. Termenul de prescripție pentru stingerea obligației fiscale

(1) Dacă determinarea obligației fiscale a avut loc în termen sau în perioada stabilită la art. 264, ea poate fi stinsă prin executare silită de către Serviciul Fiscal de Stat în conformitate cu prezentul titlu sau de către instanța judecătorească, însă numai în cazul în care acțiunile Serviciului Fiscal de Stat sau sesizarea instanței judecătorești au avut loc pe parcursul a 6 ani de după determinarea obligației fiscale.

(2) Termenul de prescripție se suspendă în cazul în care:

- a) contribuabilul persoană fizică se află sub arest sau este condamnat la privațiune de libertate – pe perioada aflării sub arest sau a privațiunii de libertate;
- b) contribuabilul persoană fizică lipsește din Republica Moldova mai mult de 6 luni – pe perioada absenței lui;
- c) persoana cu funcție de răspundere a contribuabilului persoană juridică lipsește din Republica Moldova mai mult de 6 luni – pe perioada absenței lui;
- d) a fost acordată o amânare sau eșalonare a stingerii obligației fiscale – pe perioada amânării sau eșalonării stingerii;
- e) instanța judecătorească a hotărât perceperea impozitului, taxei, majorării de întârziere (penalității) și/sau amenzii – pe o perioadă de pînă la stingerea obligației fiscale sau pînă la caducitatea hotărârii judecătorești.
- f) contribuabilul se află în procedură de insolabilitate. Aceste prevederi nu se aplică obligațiilor fiscale curente.

(3) Termenul de prescripție își reia cursul din ziua încetării circumstanței care a servit drept temei pentru suspendarea lui.

Articolul 266. Termenul de prescripție pentru compensarea ori restituirea sumelor plătite în plus sau a sumelor care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituite

(1) Cererea de compensare ori de restituire a sumelor plătite în plus sau a sumelor care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituite poate fi depusă de contribuabil în termen de 6 ani din data efectuării și/sau apariției lor. Cererea

depusă după expirarea termenului de 6 ani este nevalabilă. În acest caz, nu se va efectua nici o compensare ori restituire, cu excepția cazurilor prevăzute la alin. (2). Depunerea cererii suspendă curgerea termenului indicat.

(2) Serviciul Fiscal de Stat poate repune în termen și accepta cererea de compensare și/sau de restituire a sumelor plătite în plus sau a sumelor care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituite dacă contribuabilul prezintă dovezi privind imposibilitatea respectării termenului de prescripție prevăzut la alin. (1).

(3) Sumele plătite în plus și sumele care urmează a fi restituite, care nu au fost solicitate în termenul indicat la alin. (1), se anulează în modul stabilit de Guvern.

Capitolul 17 CONTESTAȚIILE

Articolul 267. Dreptul de a contesta decizia Serviciului Fiscal de Stat sau acțiunea funcționarului fiscal

(1) Decizia Serviciului Fiscal de Stat sau acțiunea funcționarului fiscal poate fi contestată numai de persoana vizată în decizie sau împotriva căreia a fost întreprinsă acțiunea ori de reprezentantul ei, în modul stabilit de prezentul cod.

(2) Contestația împotriva deciziei Serviciului Fiscal de Stat sau acțiunii funcționarului fiscal făcută de alte persoane decât cele indicate la alin. (1) va rămâne neexaminată de Serviciul Fiscal de Stat.

(3) Obligația de a dovedi incorectitudinea deciziei emise de Serviciul Fiscal de Stat se atribuie persoanei care contestează.

Articolul 268. Termenul de depunere a contestației

(1) Contestația împotriva deciziei Serviciului Fiscal de Stat sau acțiunii funcționarului fiscal poate fi depusă, dacă prezentul cod nu prevede altfel, în decursul a 30 de zile de la data comunicării deciziei sau a întreprinderii acțiunii contestate. În cazul omiterii acestui termen din motive întemeiate, el poate fi restabilit, la cererea persoanei vizate în decizie sau împotriva căreia a fost întreprinsă acțiunea, de Serviciul Fiscal de Stat.

(2) Contestația depusă după expirarea termenului indicat la alin. (1), nerestabilit în modul prevăzut la același alineat, va rămâne neexaminată.

Articolul 269. Depunerea contestației

(1) Contestația împotriva deciziei Serviciului Fiscal de Stat sau acțiunii funcționarului fiscal se depune la Serviciul Fiscal de Stat și se examinează de către acesta.

(2) În cazul unui dezacord cu decizia pe care Serviciul Fiscal de Stat a emis-o pe marginea contestației, contribuabilul este în drept să se adreseze în instanța de judecată competentă.

Articolul 270. Examinarea contestației

(1) Serviciul Fiscal de Stat examinează contestația în termen de 30 de zile calendaristice din data primirii, cu excepția

cazurilor în care conducerea ei emite o decizie cu privire la prelungirea acestui termen, fapt despre care este înștiințat contribuabilul. Timpul cu care se prelungește termenul nu va depăși 30 de zile calendaristice.

(2) La examinarea contestației este invitat contribuabilul pentru a da explicații, având dreptul să depună documente confirmative. Contribuabilul este citat în conformitate cu art. 226 alin. (1), (2) și alin. (3) lit. a)-e). Cazul poate fi examinat în absența contribuabilului dacă acesta a fost citat în modul stabilit și, din motive neîntemeiate, nu s-a prezentat sau dacă a solicitat examinarea contestației în absența sa.

(3) După examinare, conducerea Serviciului Fiscal de Stat emite o decizie pe marginea contestației, un exemplar al căreia se înmânează sau se expediază, recomandat, contribuabilului în decurs de 3 zile lucrătoare după emiterea deciziei.

Articolul 271. Decizia emisă pe marginea contestației

(1) Pe marginea contestației împotriva deciziei Serviciului Fiscal de Stat poate fi emisă una din următoarele decizii privind:

- respingerea contestației și menținerea deciziei contestate;
- satisfacerea parțială a contestației și modificarea deciziei contestate;
- satisfacerea contestației și anularea deciziei contestate;
- suspendarea executării deciziei contestate și efectuarea unui control repetat.

(2) Pe marginea contestației împotriva acțiunii funcționarului fiscal poate fi emisă o decizie privind respingerea contestației sau privind tragerea la răspundere a funcționarului fiscal în conformitate cu legislația, cu restabilirea drepturilor lezate ale persoanei care a contestat acțiunea funcționarului fiscal.

Articolul 272. Executarea deciziei emise pe marginea contestației

(2) Contestarea deciziei Serviciului Fiscal de Stat nu suspendă executarea deciziei contestate dacă legislația nu prevede altfel.

(3) Controlul în baza deciziei de suspendare a executării unei decizii contestate urmează a fi inițiat în termen de 30 de zile calendaristice din ziua adoptării deciziei menționate.

Articolul 273. Contestarea deciziilor și acțiunilor privind executarea silită a obligației fiscale

(1) Decizia/hotărârea Serviciului Fiscal de Stat și acțiunile funcționarilor fiscali privind executarea silită a obligației fiscale pot fi contestate, în conformitate cu prezentul cod, numai de persoanele care cad sub incidența executării silite.

(2) Contestația împotriva deciziei/hotărârii Serviciului Fiscal de Stat și acțiunilor funcționarilor fiscali privind executarea silită a obligației fiscale în conformitate cu prezentul cod se depune în decursul a 10 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoștință a deciziei sau săvârșirii acțiunilor contestate. Depunerea contestației la Serviciul Fiscal de Stat nu sistează

executarea silită a obligației fiscale în conformitate cu prezentul cod, cu excepția comercializării bunurilor sechestrate.

Articolul 274. Contestarea în instanță judecătorească a deciziei Serviciului Fiscal de Stat și a acțiunilor funcționarilor fiscali

Decizia Serviciului Fiscal de Stat și acțiunile funcționarilor fiscali pot fi atacate, în modul stabilit de legislație, și în instanță judecătorească.

Articolul 274¹. Examinarea contestațiilor în cadrul Consiliului de soluționare a disputelor

(1) Orice persoana supusă controlului de către Serviciul Fiscal de Stat, care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, prin actele administrative emise în cadrul procedurii de control, prin acțiunile sau inacțiunile Serviciului Fiscal de Stat sau ale funcționarilor fiscali în cadrul acestor proceduri, este în drept să le conteste, în tot sau în parte, prin depunerea la Serviciul Fiscal de Stat a unei contestații în formă scrisă.

(2) Contestația se examinează:

- a) în cadrul Consiliului de soluționare a disputelor (în continuare – Consiliu) – în cazul în care persoana supusă controlului a consemnat în cerere acordul cu privire la divulgarea datelor potrivit alin. (5) și contestă acte administrative prin care s-a stabilit o obligație fiscală în sumă de peste 500 000 de lei – pentru persoane juridice și peste 250 000 de lei – pentru persoane fizice; sau
- b) potrivit procedurii stabilite la art. 267–274 din prezentul cod – în alte cazuri decât cele menționate la lit. a).

(3) Consiliul se constituie în cadrul Serviciului Fiscal de Stat din:

- a) șefii direcțiilor cu atribuții de elaborare sau implementare a metodologiilor de control fiscal, precum și ai subdiviziunii juridice, desemnați de directorul Serviciului Fiscal de Stat;
- b) cel puțin 3 reprezentanți ai asociațiilor din mediul de afaceri cu relevanță pentru domeniul fiscal. Reprezentant al asociațiilor din mediul de afaceri, în sensul prezentei legi, este asociația aleasă în mod transparent și public, conform procedurii stabilite de Guvern.

(4) Activitatea Consiliului este condusă și asigurată de către directorul Serviciului Fiscal de Stat. Directorul Serviciului Fiscal de Stat este în drept să delege această funcție altei persoane din cadrul Serviciului Fiscal de Stat.

(5) Membrii Consiliului, precum și ceilalți participanți la ședințele Consiliului au obligația să păstreze secretul comercial, fiscal, bancar, să respecte regimul altor informații cu accesibilitate limitată și să nu divulge informațiile și faptele care le-au devenit cunoscute în procedura de examinare a petițiilor sau a contestațiilor în cadrul Consiliului. Persoanele desemnate în calitate de membri ai Consiliului, inclusiv persoanele desemnate pentru reprezentarea, la ședința Consiliului, a asociației din mediul de afaceri, membră a Consi-

liului, semnează o declarație de nedivulgare a informațiilor și a faptelor care le-au devenit cunoscute în procedura de examinare a contestațiilor, fiind preîntâmpinate despre survenirea răspunderii juridice conform legislației pentru divulgarea acestora. Persoanele indicate la prezentul alineat care nu au semnat sau refuză semnarea declarației de nedivulgare nu se admit pentru participare la ședințele Consiliului.

(6) La depunerea contestației, în textul acesteia, se consemnează acordul sau dezacordul cu privire la divulgarea datelor care constituie secret comercial sau a altor date cu accesibilitate limitată din documentația supusă controlului și/sau din actele administrative emise în cadrul procedurii de control.

(7) Ședințele Consiliului se desfășoară indiferent de absența la acestea a unor membri sau a persoanei care a depus contestația.

(8) Contestația se depune în termen de până la 30 de zile de la data primirii actului administrativ contestat. În cazul omiterii acestui termen din motive întemeiate, el poate fi restabilit de către Serviciul Fiscal de Stat, la cererea persoanei vizate în actul administrativ sau împotriva căreia a fost întreprinsă acțiunea.

(9) În cazul examinării contestației în cadrul Consiliului, prevederile art. 270 alin. (2) și art. 272 alin. (2) se aplică corespunzător.

(10) Decizia cu privire la contestația examinată de Consiliu conform art. 271 se semnează de către persoana din cadrul Serviciului Fiscal de Stat care asigură conducerea Consiliului, în termen de cel mult 30 zile lucrătoare de la data depunerii contestației. Conducerea Serviciului Fiscal de Stat poate să prelungească termenul de 30 de zile cu încă cel mult 30 de zile, cu informarea în termen de 3 zile a reclamantului și cu prezentarea motivelor care au stat la baza prelungirii termenului de examinare a contestației.

(11) Persoana care nu este de acord cu decizia cu privire la contestație este în drept să se adreseze în instanța de contencios administrativ.

Capitolul 18 ACTELE NORMATIVE

Articolul 275. Actele normative ale Serviciului Fiscal de Stat

(1) Serviciul Fiscal de Stat are dreptul, în limitele competenței și în conformitate cu legislația, să emită acte normative care determină mecanismul aplicării legislației fiscale.

(2) Actele normative emise de Serviciul Fiscal de Stat se publică în modul stabilit.

(3) Actele normative se adoptă, se modifică și se abrogă de Serviciul Fiscal de Stat, iar în cazurile prevăzute de legislație vor fi înregistrate la Ministerul Justiției.

(4) Actele normative emise de Serviciul Fiscal de Stat nu trebuie să contravină legislației fiscale.

Eugenia OSTAPCIUC
PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Chișinău, 26 iulie 2001. Nr. 407-XV.